

Treball de Fi de Grau

Títol

Faió: Més enllà de l'aigua:
Ideació i preproducció
d'un documental per a televisió

Autoria

Aarón Arbonés Caballero

Professorat tutor

Santiago Suárez Baldrís

Grau

Comunicació Audiovisual	X
Periodisme	
Publicitat i Relacions Públiques	
Comunicació Interactiva	
Comunicació de les Organitzacions	

Tipus de TFG

Projecte	X
Recerca	

Data

Del 10 al 13 de juny de 2025	X
De l'1 al 2 de setembre de 2025	

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	<i>Faió: Más enllà de l'aigua: Ideació i preproducció d'un documental per a televisió</i>			
Castellà:	<i>Fayón: Más allá del agua: Ideación y preproducción de un documental para televisión</i>			
Anglès:	<i>Faió: Beyond the water: Ideation and pre-production of a television documentary</i>			
Autoria:		Aarón Arbonés Caballero		
Professorat tutor:		Santiago Suárez Baldrís		
Curs:	2024/25	Grau:	Comunicació Audiovisual	X
			Periodisme	
			Publicitat i Relacions Públiques	
			Comunicació Interactiva	
			Comunicació de les Organitzacions	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	Documental, televisió, reflexió, identitat, memòria, entrevistes
Castellà:	Documental, televisión, reflexión, identidad, memoria, entrevistas
Anglès:	Documentary, television, reflection, identity, memory, interviews

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:	Aquest Treball de Fi de Grau té com objecte la ideació i preproducció d'un documental per a televisió que reflexiona sobre la identitat i la construcció de la memòria a partir del cas particular de Faió, un poble inundat l'any 1967. El treball consta de la investigació prèvia a la realització del documental, una anàlisi de mercat per valorar el potencial de l'obra, i la presentació del projecte en format de "bíblia".
---------	--

Facultat de Ciències de la Comunicació

Castellà:	Este Trabajo de Fin de Grado tiene como objeto la ideación i reproducción de un documental para televisión que reflexiona sobre la identidad y la construcción de la memoria a partir del caso particular de Fayón, un pueblo inundado en 1967. El trabajo consta de la investigación previa a la realización del documental, un análisis de mercado para valorar el potencial de la obra, y la presentación del proyecto en formato de “biblia”.
Anglès:	This Final Degree Project aims at the ideation and pre-production of a television documentary that reflects on identity and the construction of memory through the particular case of Faió, a village that was flooded in 1967. The project consists of preliminary research for the development of the documentary, a market analysis to assess the potential of the production, and the presentation of the project in “bible” format.

1.	Introducció.....	4
2.	Mares conceptuals de referència.....	6
2.1.	Què és el documental? Format i origen.....	6
2.1.1.	Les mil definicions del gènere.....	6
2.1.2.	Origen del documental.....	8
2.2.	L'auge del documental.....	9
2.3.	El documental per a televisió.....	10
2.4.	Identitat i memòria.....	14
2.4.1.	Què és la identitat?	14
2.4.2.	La importància de la identitat col·lectiva	15
2.4.3.	La globalització i homogeneïtzació cultural.....	16
2.4.4.	Conclusió.....	17
2.5.	Faió: Context històric, polític i social.....	18
2.5.1.	Localització i idioma	18
2.5.2.	Breu història de Faió	18
2.5.3.	La identitat de Faió	22
3.	Anàlisi de mercat.....	26
3.1.	Finestres de distribució	26
3.1.1.	TV3 (3Cat):	27
3.1.2.	La 2 (RTVE)	30
3.1.3.	Aragón TV.....	30
3.1.4.	La Xarxa +.....	31
3.1.5.	Conclusió.....	31
3.2.	Viabilitat econòmica del projecte	32
3.3.	Públic objectiu	33
3.3.1.	Públic principal.....	33
3.3.2.	Públic secundari.....	34

3.3.3.	Públic nínxol.....	34
3.4.	Anàlisi DAFO.....	35
3.4.1.	Debilitats.....	36
3.4.2.	Amenaces.....	36
3.4.3.	Fortaleses	36
3.4.4.	Oportunitats	37
4.	Bíblia del projecte.....	39
4.1.	Fitxa tècnica del projecte	39
4.2.	Presentació del projecte	40
4.2.1.	<i>Logline</i>	40
4.2.2.	<i>Tagline</i>	40
4.2.3.	<i>Storyline</i> /Sinopsi curta.....	40
4.3.	Sinopsi llarga	40
4.4.	Referents audiovisuals.....	41
4.4.1.	<i>Rialb, l'últim pantà</i>	41
4.4.2.	<i>Sau: la memòria submergida</i>	42
4.4.3.	Valor diferencial <i>Faió: Més enllà de l'aigua</i>	43
4.5.	Tractament	44
4.5.1.	Metodologia.....	44
4.5.2.	Tractament	48
4.6.	Estil.....	61
4.6.1.	Tipus i veus documentals.....	61
4.6.2.	Plantejament artístic	62
4.6.3.	Efectes en l'espectador	62
4.6.4.	Estil audiovisual	62
4.7.	<i>Moodboard</i>	67
4.8.	Personatges	69

4.9.	Cartes de presentació de projecte	77
4.9.1.	Carta d'intenció i motivació personal.....	78
4.9.2.	Diferenciació del projecte respecte els seus competidors	79
4.10.	Hams comercials.....	80
4.10.1.	Punts forts cara al públic	80
4.10.2.	Elements de producció destacables	80
4.11.	Producció i <i>teaser</i>	81
4.11.1.	Producció del documental	81
4.11.2.	Plantejament de producció del <i>teaser</i>	84
4.12.	Pressupost	86
4.13.	Pla de finançament.....	89
4.14.	Contractes i cartes d'interès.....	90
4.14.1.	Ajuntament de Faió	90
4.14.2.	Asociación de Empresarios y Emprendedores de Fayón.....	91
4.14.3.	Associació de Pescadors La Reixaga.....	91
4.14.4.	Sociedad Recreativa y Cultural Juventud Fayonense.....	92
5.	Conclusions	93
6.	Bibliografia.....	94
7.	Annexos.....	99
7.1.	Annex 1: Pressupost	99
7.2.	Annex 2: Pla de finançament.....	123
7.3.	Annex 3: <i>One-page</i> i cartes d'interès	124

1. Introducció

Faió: Més enllà de l'aigua és un projecte d'un documental per a televisió que parla sobre el passat i present de Faió, un petit poble d'Aragó, limítrof amb Catalunya, que l'any 1967 va ser inundat a conseqüència de la construcció de la presa de Riba-roja d'Ebre. El documental explora la història del vell Faió, però també del nou poble que van construir a tan sols uns quilòmetres de distància, i sobre com aquest ha continuat endavant i ha creat una nova comunitat, lluitant per mantenir la seva història i la seva identitat.

En un context social actual, en el qual, gràcies a les xarxes socials i internet, tothom pot compartir les seves experiències, ideologies, preocupacions i tradicions amb la resta del món, de manera instantània, sembla que s'estenen identitats comunitàries cada vegada més globals i compartides, deixant de banda allò que caracteritza a cadascú, per abraçar les característiques i tradicions més populars. Per això considero necessària una reflexió al voltant de qui som, quines són les coses que ens fan ser nosaltres. Per a mi, aquesta resposta passa per la nostra memòria, arrels i tradicions, que si bé no han de ser immutables, tampoc han de ser oblidades.

Faió és el poble de la meva família, la meva segona casa, on he passat tots els meus estius, nadals, etcètera. He sentit la seva història, anècdotes i curiositats tota la vida. He format i continuaré formant part de les seves festes i tradicions, algunes de les quals han estat els moments més especials del que porto de vida. Tot això em fa sentir faioner, tot i no haver nascut ni crescut allà. Crec que Faió és un exemple perfecte per a dur a terme una reflexió sobre la identitat, un poble obligat a refer-se fa poc més de cinquanta anys i que ha hagut de recuperar les seves tradicions, crear-ne de noves i fer reviure un sentiment de pertinença i comunitat, que un dia es va trencar.

Per això mateix neixen en mi les ganes i la necessitat de crear aquest projecte, per explicar la història de Faió, a través de les seves tradicions i, sobretot, a través de la memòria dels qui van haver de reconstruir-lo, la seva gent.

Actualment, considero que el cinema documental està en auge. Tal com afirma Sandra Ruesga, presidenta de la Asociación Española de Cine Documental (DOCMA), al mitjà Rubik Audiovisual (2024):

El documental actualmente es un formato en auge. Ya no se asocia directamente con ‘un programa de animales de la dos’, o con piezas de carácter didáctico. Cada vez el documental está más presente en salas de cine, en canales de TV y en plataformas.

Per aquest motiu, crec també que és un bon moment per a desenvolupar un projecte d’aquestes característiques, i aconseguir que tingui un recorregut professional. La intenció d’aquest treball final de grau és desenvolupar la Bíblia del projecte i el seu guió, per a, posteriorment, produir-lo de manera professional.

El treball està dividit en 3 parts. La primera és el marc conceptual del projecte, on es defineix què és un documental i les seves tipologies i, on s’exploren les temàtiques que envolten la reflexió de l’obra. Aquestes temàtiques inclouen una breu història del poble i les seves característiques, però també s’endinsen en els conceptes de la construcció de la identitat i la memòria, claus per al projecte.

La segona part és una anàlisi de mercat que defineix les possibles sortides i finestres de distribució del documental, tenint en compte els objectius que es planteja i el seu públic objectiu.

La tercera part és pròpiament la Bíblia del projecte. En aquest bloc es presenta i es defineix el projecte: des del seu format fins al pressupost i pla de finançament, definint també el seu estil, proposta visual i tractament. Tot el necessari per comprendre el projecte es troba en aquest apartat.

Per acabar, es presenten les conclusions, amb una valoració del procés creatiu i productiu propi, una valoració de viabilitat del projecte i de les projeccions de futur que considero que té aquest documental.

2. Marcs conceptuals de referència

2.1. Què és el documental? Format i origen

2.1.1. Les mil definicions del gènere

La definició del documental ha estat sempre un tema objecte de debat. Factors com la representació objectiva o subjectiva de la realitat; el grau d'intervenció de l'autor en la realitat explicada, o si es poden o no guionitzar escenes, moviments o diàlegs, entre d'altres, han estat discutits i utilitzats per a definir el documental.

L'organització American Documentary (AmDoc) recull algunes de les definicions més populars, realitzades per diferents teòrics i documentalistes al llarg de la història:

- “Documentary [is] the creative treatment of actuality.” (Grierson, 1933, citat en AmDoc).
- “A nonfiction film about real events and people, often avoiding traditional narrative structures.” (Corrigan, 1951, citat en AmDoc).

Altres autors, com Przyłipiak (2023), analitzen diferents aproximacions per acabar proposant la seva pròpia definició, intentant integrar tots els tipus de documentals possibles. Aquest intent acaba per generar una definició llarguíssima, complicada de llegir i que, tal com diu ell mateix, avui dia ja està desactualitzada a causa dels nous tipus de documentals que continuen sorgint. La seva definició és la següent:

A documentary film is such an autonomous audiovisual text, existing as a separate whole, which presents a fragment of the complete world, in which the nominal meanings are identical to the source meanings, in which there is a time lapse between the moment of action/recording and the moment of reception, in which the indexical fidelity to reality is maintained in each shot, in which the filmmakers do not interfere with the reality in front of the camera, or they interfere and this in-terference is a structural element of the film (1st-person address), or they interfere only to restore the state of reality which existed before the film crew was introduced, or to extract the genuine behaviour of the filmed people, which imitates conventional methods humans use for ordering reality, in which the autotelic function cannot suppress or dominate the function of recording reality (p. 34 – 35).

Per tant, veiem que realment el documental no és un gènere tancat, amb unes pautes a seguir, sinó que es tracta d'un gènere mitjançant el qual, històricament, s'ha experimentat. El que sí que sembla clar, és que es tracta d'un gènere de no-ficció, que d'alguna manera, interpreta el món real segons la mirada de l'autor.

Per a poder classificar els documentals i diferenciar-los dins del mateix gènere, Nichols va determinar 6 modes o “veus” documentals, que estan extensament definides en la seva obra *Introduction to Documentary* (2001). Els ordena en base a la seva aparició històrica i també en fa una petita descripció de cadascun dels modes, que són els següents:

- Expositiu: Apareix a la dècada de 1920. Acostuma a parlar de qüestions històriques. La veu en off és un dels seus recursos principals. Tracta d'aportar una visió objectiva de la temàtica abordada.
- Poètic: Apareix a la dècada de 1920. Explica el món de manera poètica. Acostuma a tenir escenes o elements abstractes. El seu objectiu és provocar una emoció en l'espectador.
- Observacional: Apareix a la dècada de 1960. És una veu lliure comentaris i recreacions; observa les coses tal com succeeixen. L'autor és un espectador més del que succeeix davant la càmera, no intervé.
- Participatiu: Apareix a la dècada de 1960. Fa servir entrevistes i interaccions amb subjectes; utilitza material d'arxiu per a explicar la història. L'autor és un personatge més dins la història, que relata la seva experiència.
- Reflexiu: Apareix a la dècada de 1980. Experimenta amb els aspectes formals del documental, com el muntatge. Té elements abstractes resultats d'aquesta experimentació cinematogràfica.
- Performatiu: Apareix a la dècada de 1980. Mostra la subjectivitat dels discursos clàssicament objectius. Els autors mostren històries pròpies o properes, que coneixen.

Les veus documentals de *Faió: Més enllà de l'aigua* són l'expositiva i la poètica. Es troben més descrites i justificades en l'apartat 4.6.1 Tipus i veus documentals.

2.1.2. Origen del documental

L'origen del documental es pot considerar previ a la invenció de la càmera analògica. Se situa quan els artistes, i posteriorment els fotògrafs, acompanyaven als científics en les seves expedicions, documentant tot el que trobaven al seu pas: ja fossin retrats, paisatges, escenes quotidianes d'una societat indígena, etcètera (Murray-Brown, 2003)

Les primeres obres documentals de caràcter cinematogràfic van ser, curiosament, les primeres obres cinematogràfiques de la història. Quan els germans Lumière van crear el cinematògraf l'any 1895, les primeres pel·lícules que van filmar eren escenes de la vida quotidiana de la França de finals del s. XIX (Carrascosa, 2025).

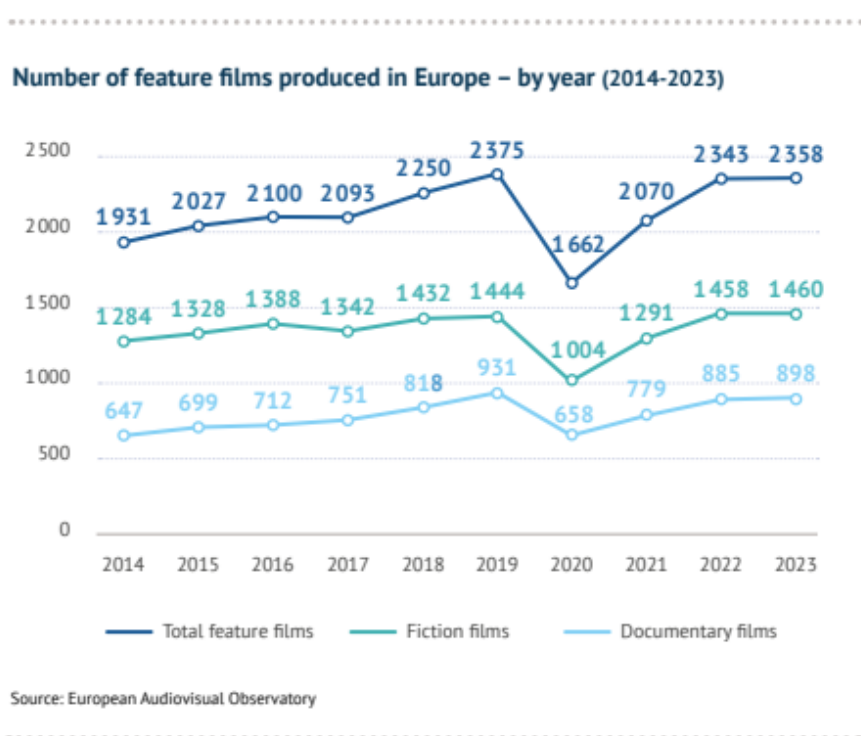
Murray-Brown (2003) considera, però, que els primers documentals, venen de la mà de fotògrafs i cinematògrafs que, tal com feien els artistes prèviament, acompanyaven les expedicions científiques. Casos com els de Herbert Ponting i el seu documental *With Captain Scott in the Antarctic*, o *In the Land of the Head-Hunters*, de Edward Curtis, són exemples d'aquestes expedicions científiques documentades. També fa una menció especial a *Nanook of the North*, de Robert Flaherty. Aquest documental està popularment considerat com un dels primers que es van fer, però Murray-Brown no considera la pel·lícula un documental com a tal, ja que explica que va ser bastant ficcionada.

Il·lustració 1: Fotografia presa pel Capità Scott a l'Antàrtida entre 1910 i 1913 (Scott Polar Research Institute, 2015).

2.2. L'auge del documental

Tal com reporta l'Observatori Audiovisual Europeu als seus *Key Trends 2025* la producció de pel·lícules documentals segueix en un ritme creixent des de fa ja uns quants anys. Les seves dades més recents mostren que l'any 2023 es van produir a la Unió Europea un total de 898 pel·lícules documentals. Aquesta dada total de documentals europeus produïts va en augment any rere any, a excepció de l'any 2020, on, podem suposar, va decreixer tota la producció cinematogràfica, per culpa de la pandèmia de la COVID-19.

Il·lustració 2: Evolució del nombre de pel·lícules produïdes a Europa entre 2014 i 2023 (Ene et al., 2025, p. 17)

Centrant-nos més en Espanya i Catalunya, PRO-DOCS, junt amb PROA i Gusano Films, van compartir el seu informe *Retos y oportunidades del documental cinematográfico producido en España* (2022), en el qual mostren que entre 2015 i 2020, a Espanya es van produir 730 llargmetratges documentals, dels quals, 337 són de producció catalana (aproximadament un 46%).

Per altra banda, en aquest mateix informe esmenten també les dificultats que té el documental per a la seva producció, ja que rep només el 6% de les subvencions públiques estatals dedicades a l'audiovisual. A més, les televisions dediquen el 24,3% del seu pressupost a la producció documental, enfront del 53% que dediquen a la producció de ficció.

També cal esmentar les plataformes de contingut sota demanda, que, segons una enquesta realitzada per Jones (2020), el 51% dels europeus consumidors de documentals prefereixen veure'ls en aquest tipus de plataforma. La televisió és la segona finestra més consumida, els festivals de cinema la tercera i, els DVD l'última i menor.

2.3. El documental per a televisió

La Real Academia Española (RAE), no distingeix entre pel·lícula i programa televisiu a l'hora de definir el documental. Per tant, podem dir que el documental per a televisió és aquell documental pensat i produït per ser emès en televisió.

Ara bé, per a poder aportar alguna característica més dels documentals televisius, cal que observem els productes que emeten les televisions.

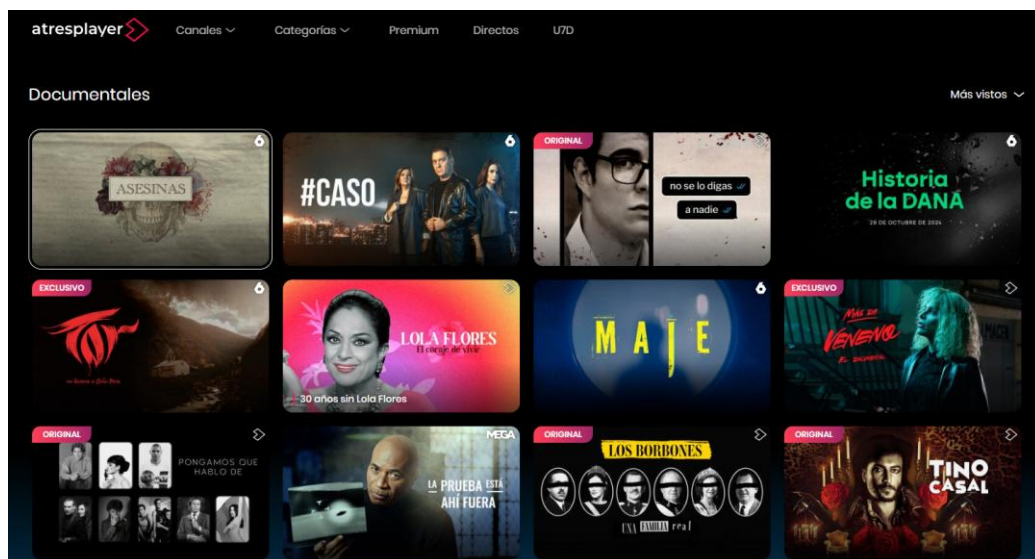
He fet una petita cerca en 4 plataformes de contingut sota demanda de diferents televisions públiques i privades, per tal de determinar les característiques dels documentals televisius. A continuació, ensenyo un breu resum d'aquesta cerca.

Televisions privades

- Atresplayer, d'Atresmedia (<https://www.atresplayer.com>)

Només entrar a Atresplayer, dins de les diferents categories, trobem un apartat anomenat "Documentales". Un cop dins d'aquesta categoria, trobem diferents documentals dels diferents canals d'Atresmedia. La gran majoria són títols únics (seriats o no), que no pertanyen a cap programa d'emissió regular. És a dir, els documentals que emeten, o tenen a la seva plataforma, són emissions puntuals que no corresponen a un programa habitual de les seves cadenes.

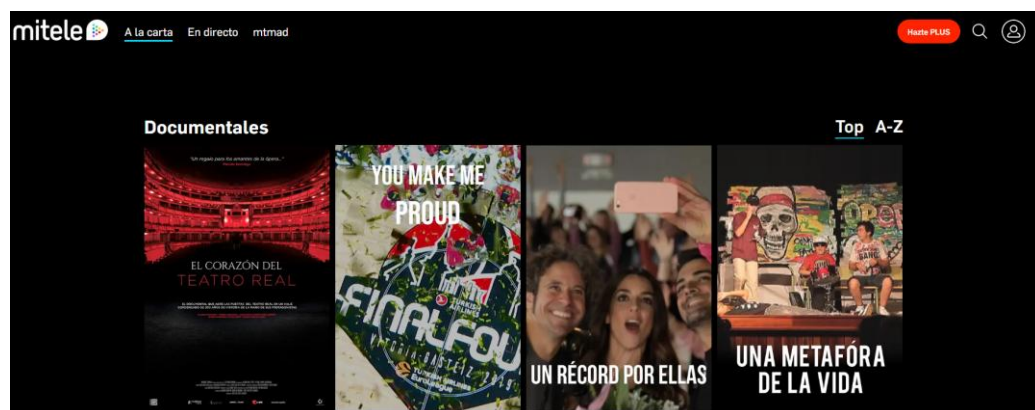
Dins la categoria "Documentales" no trobem els programes: *Equipo de investigación*, *Salvados* o *Lo de Évole*, que l'audiència podria considerar com a tal.

Il·lustració 3: Captura de pantalla de la pàgina de documentals d'Atresplayer (Atresplayer, 2025)

- Mitele, de Mediaset (<https://www.mitele.es>)

Dins de Mitele també trobem una categoria anomenada “Documentales”, en la qual trobem el mateix que a Atresplayer. És a dir, títols únics d'emissió puntual i no pertanyents a un programa d'emissió regular.

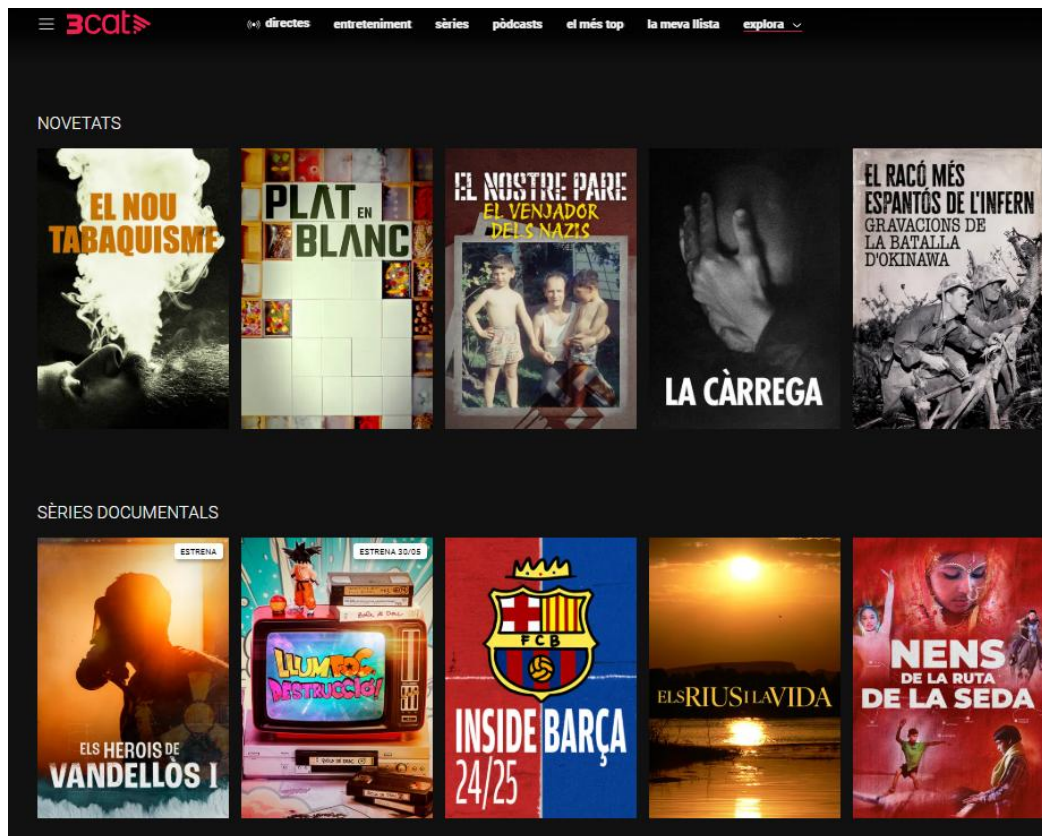

Il·lustració 4: Captura de pantalla de la pàgina de documentals de Mitele (Mitele, 2025)

Televisions públiques

- 3Cat, de la CCMA (<https://www.3cat.cat/3cat/>)

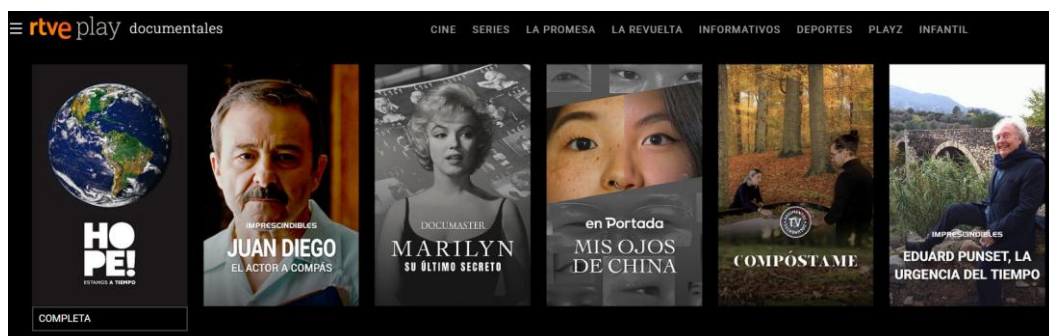
En aquesta plataforma, hi trobem una categoria anomenada “Documentals i reportatges”. En ella, tot i trobar alguns documentals d'emissió puntual sota l'etiqueta “Documental”, la majoria dels títols que s'ofereixen formen part de programes d'emissió regular, tals com: *30 minuts*, *60 minuts*, *Sense Ficció*, *Nits Sense Ficció* o *El Documental*.

II·lustració 5: Captura de pantalla de la pàgina de documentals de 3Cat (3Cat, 2025)

- RTVE Play de RTVE (<https://www.rtve.es/play/>)

En aquest darrer cas, ens trobem una situació similar a la de 3Cat. Ens trobem documentals de títol únic (emissió puntual), però també trobem molts documentals sota l'etiqueta de diferents programes d'emissió regular, tals com: *Documentos TV*, *Somos Documentales*, *La noche temàtica*, *Documaster*, *En Portada* o *Imprescindibles*.

II·lustració 6: Captura de pantalla de la pàgina de documentals de RTVE Play (RTVE Play, 2025)

Podem veure com, tot i que tant les televisions públiques com les privades emeten i ofereixen productes documentals, són les televisions públiques les que aposten fortament per aquest tipus d'obra, facilitant diferents espais on emetre documentals, en alguns casos

en *prime time*. Això té sentit tractant-se de mitjans públics, que tenen per objectiu principal oferir continguts culturals, informatius i educatius, que s'acosten més al documental que a gèneres televisius com *realities* o ficcions.

Per tant, ens fixarem en aquests programes d'emissió regular per a definir alguna característica més dels documentals per a televisió.

Durada: A excepció de programes com *30 minuts* o *60 minuts*, en els que la durada està establerta pel mateix títol del programa, la majoria dels documentals tenen una durada aproximada d'entre 50 minuts i 1 hora. Per tant, podríem dir que la durada mitjana és d'uns 55 minuts.

Temàtica: Les temàtiques són molt variades, trobem programes de *true crime* com *Justicia para Cecilia*, de Teresa Martín (2024) de *En portada* (RTVE Play), documentals socials com *Sempre (im)perfectes*, de Montse Armengou (2025) de *Nits Sense Ficció* (3Cat), documentals històrics com *El Vietnam: Els nois que van dir que no*, de Judith Ehrlich (2025) de *Nits Sense Ficció* (3Cat), etcètera.

Per tant, podem definir un documental per a televisió com a un documental destinat a ser emès a televisió, d'uns 55 minuts de durada aproximada, que aborda temàtiques socials, culturals o històriques. Amb aquesta definició, a priori, no trobaríem gaires diferències amb el documental cinematogràfic, en conseqüència, hem d'anar més enllà per a trobar característiques que diferenciïn aquests dos documentals.

El documental televisiu es caracteritza per una profunda investigació prèvia a la producció, que pot durar molts mesos. Explora les temàtiques per tal de generar coneixement, reflexió i comprensió en l'espectador, no es limita a presentar els fets (Zavala, 2010)

El factor clau, però, es troba en la influència que rep del reportatge televisiu. El documental televisiu és, doncs, una barreja entre el documental cinematogràfic i el reportatge televisiu. Es converteix en un gènere que tracta fets reals indiscutibles, però que reserva espai on interpretar-los o reflexionar al seu voltant (Zavala, 2010).

Un cop vist això, podem definir un documental per a televisió com a un documental destinat a ser emès a televisió, d'uns 55 minuts de durada aproximada, que aborda temàtiques socials, culturals o històriques, i busca aportar coneixements i reflexions sobre fets reals, barrejant l'objectivitat i la subjectivitat en el seu discurs.

2.4. Identitat i memòria

2.4.1. Què és la identitat?

La identitat “es el yo entendido reflexivamente por la persona en función de su biografía... supone continuidad en el tiempo y el espacio: pero la identidad del yo, es esa continuidad interpretada reflejamente por el agente” (Giddens, 1997, pàg. 72, citat en Toledo, 2012, pàg. 46). És a dir, de manera simplificada, la identitat és la percepció que té una persona sobre si mateixa de manera continuada.

Aquesta percepció es construeix a partir dels esdeveniments històrics personals que la persona viu, però també a través dels elements socials comuns que comparteix amb la família i col·lectius dels quals forma part. Això defineix l'ésser humà com un ésser sociohistòric. Aleshores, entenem que la història influeix en la identitat, no la determina, ja que la persona exerceix un rol actiu i pot modificar les seves pràctiques i estructures socials en què es troba, dins d'un cert marge. Ara bé, per a poder modificar les seves pràctiques i construir la seva història, la persona ha de prendre consciència de la seva història social, i com aquesta ha afectat fins al moment les seves opcions de decisió. D'igual manera, en l'àmbit social, la persona analitza constantment les relacions socials en les quals s'hi troba, les reinterpreta i n'estableix de noves (Toledo, 2012).

La identitat es construeix a partir de la interacció, i, per tant, no és fixa. Alhora, aquest fet converteix la identitat en no només individual, sinó col·lectiva. En conseqüència, si la identitat és una construcció constant, la pregunta definitiva “Qui soc jo?”, passa a ser “Qui soc jo en aquest moment i context?”, la qual cosa ens condueix a utilitzar el concepte construcció identitària, en comptes d'identitat (Toledo, 2012).

Entenem, doncs, que la construcció identitària es retroalimenta entre els plans individual i col·lectiu: les pràctiques i decisions personals influeixen en la creació de la història i elements comuns d'un col·lectiu, alhora que la història i elements col·lectius influeixen la identitat individual.

És aquesta identitat col·lectiva, que influeix la individual, la que es vol explotar en el desenvolupament de *Faió: Més enllà de l'aigua*.

2.4.2. La importància de la identitat col·lectiva

La identitat col·lectiva existeix a causa de les relacions socials de cada persona, que, alhora, existeixen pel sentit de pertinença que necessita tot ésser humà.

Aquest sentit de pertinença està motivat pel desig humà de crear fortes relacions socials, que li aportin interaccions afectives positives, i que afecten directament el seu benestar emocional (Baumeister & Leary, 1995).

Aleshores, el sentit de pertinença provoca relacions socials que generen sentit de comunitat, que és “una experiencia subjetiva de pertenencia a una colectividad mayor, formando parte de una red de relaciones de apoyo mutuo en la que se puede confiar” (Sarason, 1974, citat en Maya, 2004, p. 3). Cal diferenciar, però, entre els diferents tipus de comunitats. “Una clasificación básica es la que distingue (a) la comunidad entendida como localidad de (b) la comunidad entendida como grupo relacional” (Heller, 1989, citat en Maya, 2004, p. 189).

Personalment, em fixaré en el sentit de comunitat en les comunitats enteses com a localitats, ja que és aquell extrapolable a Faió i la seva història.

Els elements que generen sentit de comunitat són: el sentiment de pertinença, la capacitat d'influència, la integració i satisfacció de necessitats i la connexió emocional compartida (McMillan & Chavis, 1986, citat en Maya, 2004). Considero que tots aquests elements són identificables dins d'una població, i que aquests generen una primera identitat social, marcada pel territori que comparteixen aquestes persones, i els vincles que han generat en base aquesta convivència.

La identitat social es veu reforçada pel patrimoni cultural immaterial que comparteix una comunitat, el qual està format, entre d'altres, per tradicions orals, espectacles, rituals i actes festius (UNESCO, 2003a). Així doncs, podem determinar que l'idioma, tradicions i festivitats, junt amb la història i memòria compartida de la comunitat, són factors que influeixen directament sobre la construcció identitària social.

Cal recordar que la identitat social retroalimenta la identitat individual, i que, per tant, aquests factors també influeixen en la construcció identitària individual de cadascú.

2.4.3. La globalització i homogeneïtzació cultural

Vivim en un món interconnectat, mitjançant internet podem saber què succeeix a la resta del planeta en temps real. Aquest factor, en l'àmbit cultural, ha aportat coses positives, com l'encreuament i coneixement de noves cultures, però també riscos relacionats amb la pèrdua de la diversitat cultural (Biouaraine, 2024).

Carvajal (2024) comenta que la globalització transforma la manera en què les diferents cultures del món interactuen, ja que internet ha generat un espai en el qual es difonen les cultures i tradicions locals d'arreu del món. Continua dient que això no seria un problema si no fos perquè la capacitat que té cada país d'influir en la resta de cultures no és equitativa, sinó que depèn de la seva riquesa i recursos tecnològics. Alguns exemples com la popularitat de les pel·lícules de Hollywood, o de la música pop en anglès, mostren quines cultures predominen al món.

Es defineix l'homogeneïtzació cultural com "the reduction in cultural diversity through the popularization and diffusion of various cultural symbols, customs, ideas, and values" (Ritzer & Dean, 2015, citat en Biouaraine, 2024, p. 178). Aquesta pèrdua cultural la trobem, per exemple, en el risc d'extinció que pateixen gairebé la meitat de les llengües del món (UNESCO, citat en Carvajal, 2024), però també en la pèrdua de tradicions, que es transformen o desapareixen per satisfer les necessitats d'un mercat globalitzat. D'igual manera, les marques globals substitueixen els productes artesans locals, i debiliten l'economia (Carvajal, 2024). Aquest efecte és tan gran que s'han arribat a utilitzar termes com "McDonaldization" i "coca-colonization" per definir els casos de les seves respectives marques i els efectes negatius en les cultures tradicionals (Sklair, 2002, citat en Biouaraine, 2024). Carvajal (2024) reflexiona que aquests canvis culturals no només afecten la forma de vida actual, sinó als valors que aquestes cultures transmeten a generacions futures.

Un altre dels factors que també està en risc és la identitat local, sobretot entre els més joves, que, a través de xarxes socials, descobreixen nous models de vida, tendències i tradicions que s'allunyen de les locals. Això ha generat una desconexió per part dels més joves de les tradicions, maneres de vestir, rituals i músiques locals, a favor d'altres alienes (Carvajal, 2024). Tot això és clarament negatiu per la conservació de la diversitat de patrimoni cultural, que segons UNESCO (2003b), cal protegir.

Marcos (2025) considera que estem començant a viure en un món en el qual totes les cases són iguals, cada vegada hi ha menys edificis icònics, el corrent interiorista és igual, tothom vesteix la mateixa roba i fins i tot, aquells que vesteixen de forma estranya ho fan de la mateixa forma estranya. Això és evitable, però per fer-ho, cal defensar les tradicions i identitats locals.

Precisament, per a lluitar en contra d'aquesta homogeneïtzació cultural han nascut moviments per a fomentar el patrimoni immaterial cultural local de diferents zones del món. A Itàlia, per exemple, l'any 1986 neix el moviment Slow Food (<https://www.slowfood.com/es/>) i, més tard, l'any 1999, el moviment Cittaslow (<https://cittaslow.es>), que pretenen fomentar l'agricultura i gastronomia local, i un estil de vida més sostenible. De fet, un dels objectius explícits de Slow Food és “Defender la diversidad biológica y cultural”. Aquests dos moviments avui dia s'han estès arreu del món, mantenint sempre la seva filosofia allà on s'implanta.

També, a Catalunya, neixen moviments per defensar la llengua catalana, junt amb les seves tradicions. Un d'aquests moviments és el Correllengua, nascut l'any 1996, i consisteix en la celebració anual d'activitats en diversos pobles de Catalunya, que homenatges a diversos artistes, escriptors o activistes catalans, com a manera de defensar la cultura catalana. Des de la seva pàgina web diuen que el Correllengua “és una manera festiva i oberta de celebrar la catalanitat, al carrer, sense complexos i en positiu” (<https://www.cal.cat/projecte/correllengua/>).

2.4.4. Conclusió

Vist tot això, podem entendre millor com es forma una construcció identitària local, la influència de la memòria col·lectiva, com influeix tot això sobre la construcció identitària individual i els riscos que corren aquestes identitats en un món tan globalitzat com en el que vivim. Gràcies a aquesta investigació, podem definir millor la identitat de Faió, quins elements la conformen i com es treballa des del poble per defensar la identitat faionera. Aquests tres punts són, precisament, del que tracta *Faió: Més enllà de l'aigua*, i per a entendre millor per què Faió és tan singular, la seva identitat es troba definida en l'apartat 2.5.3 La identitat de Faió.

2.5. Faió: Context històric, polític i social

2.5.1. Localització i idioma

Faió és un poble de la comarca Bajo Aragón-Caspe, pertanyent a la província de Saragossa, Aragó.

El seu idioma oficial és el castellà, però l'idioma predominant entre els seus habitants és el català. Faió es troba a la zona coneguda com la “Franja d’Aragó”, també coneguda per altres noms com “Franja de Llevant”, “Franja de Ponent” o “Franja Oriental”. Es tracta d’aquell territori situat dins la comunitat autònoma d’Aragó, limítrof amb Catalunya, on el català és la llengua majoritària i principal dels seus habitants.

Segons la Iniciativa Cultural de la Franja (2012), es reconeix la comarca Baix Aragó-Casp, com a comarca de parla catalana. També, el mitjà periodístic La Franja (2017), reconeix Faió com poble pertanyent a l’anomenada “Franja d’Aragó”. A més, a l’avantprojecte de llei de llengües d’Aragó de l’any 2001, Faió es declara com a municipi d’utilització predominant del català normalitzat.

Per tot això, es defineix Faió com un poble catalanoparlant, tot i formar part d’Aragó.

2.5.2. Breu història de Faió

Tota la documentació que es troba en aquest subapartat prové del llibre *Fayón: La historia sumergida*, escrit per José Ramón Marcuello (2005).

Orígens de Faió

Es tenen indicis de vida humana propera a Faió que apunten que ja hi havia població per la zona l’any 3500 aC, ja que s’han trobat restes humanes que així ho demostren.

Cap al voltant de l’any 1000 aC, els indoeuropeus s’assenten a la Vall de l’Ebre, i sobre l’any 500 aC, la regió de Faió es torna una triple frontera entre 3 poblacions diferents, determinades per la divisió de la terra formada per la desembocadura del riu Matarranya al Riu Ebre. Aquesta triple frontera divideix els territoris de Sedetània, Iltirta i Ilercaonia, actuals Saragossa, Lleida i Tarragona.

Tenir una posició estratègica tan important com aquesta triple frontera a l’Ebre, riu pel qual s’endinsaven moltes poblacions noves que arribaven a la península, ha provocat que Faió pateixi les guerres púniques, guerres cesarianes, guerres civils visigodes, l’ocupació

musulmana i la reconquesta, sent poblada, per tant, per cartaginesos, romans, visigodes, musulmans i cristians. Es creu precisament que el nom de Faió (Fayón en castellà), prové de l'època musulmana, que anomenà la població com Fayyún. Faió també ha estat escenari de la Guerra de Secessió Catalana i la Guerra de Successió, que van obligar a despoblar la localitat en ambdues ocasions, i diverses guerres carlistes.

És molt difícil, però, trobar gaires documentacions antigues que esmentin Faió, ja que l'arxiu municipal del poble ha estat, malauradament, destruït en diverses ocasions, i sempre per l'aigua. Per exemple, l'any 1787, una gran riada va ensorrar algunes cases junt amb l'ajuntament.

La indústria del carbó

Existeixen nomenclàtors des de l'any 1857, que comptabilitzen el nombre d'habitants de la població. Es passa de 986 habitants l'any 1857, fins als 1306 l'any 1900. Aquesta evolució es deu a l'explotació de les mines de carbó de la zona. Les principals mines es troben a Mequinensa, d'on es porta el carbó en llaüts fins a Faió, d'on s'exporta cap a la resta de l'estat o més enllà. L'any 1892 arriba el ferrocarril a Faió, la qual cosa multiplica encara més la feina en aquesta indústria.

És durant la Primera Guerra Mundial quan el negoci del carbó arriba al seu punt màxim, ja que es bloquegen les exportacions de carbó del Regne Unit, augmentant la demanda del carbó de la Vall de l'Ebre, que arriba a suposar el 30% del carbó espanyol que es produeix. Això genera un creixement econòmic bestial en la zona, que rep fins a 1700 treballadors entre Faió i Mequinensa, i augmenta el nombre d'habitants de Faió fins als 1750 l'any 1920.

Rere la finalització de la Primera Guerra Mundial, l'extracció i producció de carbó disminueix moltíssim, però tot i això es manté com la indústria principal de Faió, fins i tot després de la Guerra Civil Espanyola. Sobre aquesta guerra cal esmentar que Faió, junt amb altres poblacions properes com Flix o Ascó, entre d'altres, és escenari de la Batalla de l'Ebre, que acaba amb milers de combatents morts.

La construcció de la presa

Faió no s'inunda fins a l'any 1967, però les primeres idees de construir un embassament a l'altura de Faió per aprofitar l'energia de l'Ebre existeixen des de principis del s. XX. Frederick Stark Pearson és un enginyer conegut per crear a Catalunya l'empresa

Barcelona Traction, Light and Power, més coneguda com “La Canadenca”. Dins aquesta empresa, es crea una filial anomenada Ebro Irrigation and Power, Co. Ltd., amb l’objectiu d’aprofitar l’energia hidroelèctrica del riu amb el mateix nom, que es comença a industrialitzar a principis del segle passat.

El 22 d’abril de 1914, “La Canadenca” sol·licita la construcció d’un embassament a l’altura de Faió, que respecta el tràfic fluvial i al poble en si, però mai s’arriba a realitzar. La mort de Pearson al naufragi del vaixell Lusitania l’any 1915 frena el desenvolupament del projecte, que s’acaba cancel·lant per culpa de la crisi econòmica internacional provocada per la Primera Guerra Mundial i els problemes interns de la mateixa empresa, com la gran “Vaga de La Canadenca” de l’any 1919.

La idea d’aprofitar l’energia hidroelèctrica que podia atorgar el riu Ebre no s’oblidar, i durant la postguerra franquista es torna a intentar dur a terme embassaments en la zona. L’any 1941 el govern de Francisco Franco crea el Instituto Nacional de Industria (INI), sota el qual, l’any 1946, es funda l’Empresa Nacional Hidroeléctrica del Ribagorzana (ENHER), del qual INI posseeix el 91% de l’accionariat. És ENHER qui acaba construint l’embassament actual de Riba-roja, que cobreix Faió, però abans de la seva proposta, hi existeixen dues altres.

L’any 1954, Fuerzas Eléctricas de Cataluña, S.A. (FECSA), proposa la construcció de dos grans embassaments, un a Mequinensa i l’altre a Faió, que respecten les cases i horts d’ambdues poblacions. El projecte, però, és rebutjat pel govern franquista. L’any següent, Energías e Industrias Aragonesas, S.A. (EIASA), planteja un projecte d’aprofitament del riu Ebre entre Escatró i Flix, construint 4 embassaments a Casp, Mequinensa, Faió i Ribarroja, que respecten totes les localitats. D’igual manera que succeeix amb el projecte de FECSA, el govern el desestima.

No és fins a l’any 1956, que un decret atorga a INI-ENHER l’explotació dels recursos hidroelèctrics entre Escatró i Flix, qui presenta un projecte anomenat Presas Altas. Aquest projecte no està realment definit ni concretat alhora de presentar-se, però en ell es decideix que la presa es construirà a Riba-roja per tal d’aprofitar el corrent del riu Matarranya, que desemboca a l’Ebre a Faió. A més, es defineix la presa a la cota 80, més que suficient per inundar tot Faió. Dos anys després, l’any 1958, comencen les obres que acabaran amb Faió.

Finalment, Faió és inundada el 18 de novembre de 1967. ENHER construeix un poble nou, però no s'acaba a temps, i dels 1683 habitants que viuen al vell poble de Faió l'any 1960, deu anys després, l'any 1970, només en queden 601 al poble nou. La resta de famílies marxen en cerca d'una nova casa en algun altre lloc del país.

Del poble vell només queda el campanar de l'església, que s'erigeix sobre les aigües del riu, mantenint-se com emblema del vell Faió.

Il·lustració 7: Poble de Faió durant la inundació (Juan Ribera Roca, 1967).

Il·lustració 8: Habitants de Faió durant la inundació (Juan Ribera Roca, 1967).

2.5.3. La identitat de Faió

D'acord amb els factors que defineixen la construcció identitària, i coneixent la història de Faió, em dispenso a fer una petita descripció dels elements que conformen la identitat faionera, i a explicar per què s'ha de defensar.

Cal esmentar que algunes de les dades o afirmacions que faré estan construïdes a partir de coneixements propis que tinc de Faió, heretats familiarment al llarg de la meua vida.

Memòria col·lectiva

El poble de Faió té una memòria col·lectiva i heretada centenària. Es tracta d'una població que existeix des de fa molts segles i que ha passat per moltes guerres, conflictes i desastres naturals, que han enfortit les relacions socials de la comunitat. La història compartida és llarga, i és de coneixement general entre els habitants, per exemple, el nom d'algunes famílies aristòcrates que van viure a Faió al llarg del s. XIX.

Sens dubte, però, l'element clau que marca la memòria col·lectiva dels habitants actuals de Faió és la inundació de 1967. Les generacions que la van viure van quedar segellades per aquesta experiència compartida, que va suposar un punt de no retorn en la seva vida.

Però no només es tracta d'un fet important per a les seves vides, sinó que és, segurament, l'esdeveniment més important en la història de Faió, ja que és l'únic moment històric en que el poble va desaparèixer físicament, i va haver de ser reconstruït de zero a uns pocs quilòmetres de distància.

Avui dia, les generacions que no van viure la inundació tenen una herència històrica i de memòria molt directa. Han crescut visitant el campanar i escoltant històries i anècdotes sobre el poble vell: com era, quanta gent hi havia, com ha canviat l'estil de vida, les feines que es duïen a terme...

Il·lustració 9: Campanar del poble vell de Faió (Imatge pròpia, 2022).

Tradicions i rituals

A Faió se celebren moltes tradicions, i al poble vell, també se'n feien. Moltes d'aquestes tradicions tenen vincles amb rituals religiosos tals com processons, litúrgies o benediccions. Totes les tradicions sumen al patrimoni cultural immaterial que fomenta el sentit de comunitat i la construcció identitària.

Tot i això, va haver-hi una època, rere la inundació de 1967, en la qual no se celebraven gaires tradicions. Va ser la memòria col·lectiva i la necessitat de reconstruir la seva identitat que van portar al fet que avui dia es tornin a celebrar aquestes festivitats.

Com dic, a Faió se celebren moltes tradicions, que històricament han reforçat els vincles socials entre els seus habitants, tal com afirmen ells mateixos. Nadal, els Reis Mags, Sant Sebastià, Santa Àgueda, Setmana Santa, Sant Jordi, "Els Kintos", Santa Quitèria, Sant Miquel, les Festes Majors, la Mare de Déu d'Agost i El Pilar són algunes de les tradicions actuals que se celebren a Faió, en les quals s'organitza algun tipus d'acte especial. La majoria d'aquestes tradicions provenen del poble vell, altres s'han creat o modificat al poble nou, i, algunes es van perdre junt amb els carrers de l'antic Faió.

Il·lustració 10: Ball tradicional de "kintos" al voltant del pollancre (Cris & Foto, 2019).

Localització geogràfica i idioma

Com he esmentat prèviament, Faió es troba a la Franja d'Aragó, i és un poble catalanoparlant. Aquests elements són summament importants per a la seva definició identitària. La llengua és molt important en qualsevol construcció identitària, però guanya encara més pes quan es tracta d'un idioma que no és oficial allà on viuen, i on totes les gestions burocràtiques les han de fer en castellà. A més, el català que es parla a Faió no és estàndard, compta amb vocabulari i expressions pròpies de la Franja, que enriqueixen aquesta construcció identitària partint de la llengua.

Per acabar, es tracta d'una població que té un peu a Catalunya i un altre a l'Aragó. El nucli urbà es troba a l'Aragó, però és limítrof amb Catalunya, i necessita d'ella per obtenir alguns dels seus recursos més bàsics. Per exemple, la seva estació de tren està situada a Catalunya, i és l'únic mitjà de transport públic amb el qual arribar a Faió. De fet, és necessari un servei de transport entre nucli urbà i estació perquè els habitants puguin arribar. Oficialment, Faió es troba en la zona de salut de Mequinensa, de l'àrea de Barbastro, però, en la realitat, quan un problema clínic no pot ser solucionat al consultori o, com a molt a Mequinensa, els seus habitants acuden a hospitals de Lleida. Precisament, Lleida és també el lloc on els faioners van a comprar quan no troben el que necessiten en els municipis més propers, i on alguns dels joves marxen a estudiar per tal de completar estudis superiors que no poden realitzar a Faió.

Tot això genera cert grau de dependència de Catalunya per tal de cobrir totes les necessitats bàsiques dels faioners, el qual suma un grau més de complexitat a la construcció identitària faionera.

Lluita contra l'oblit

La gent de Faió i les seves associacions i entitats dediquen molts recursos en realitzar activitats i actes commemoratius perquè la història de Faió no caigui en l'oblit i els més joves la coneguin. Hi ha una oficina de turisme que ofereix visites guiades en llaüt per l'embassament, es creen i mantenen rutes de senderisme al voltant del poble vell i es duen a terme tasques de manteniment en els edificis importants com el campanar del poble vell o l'Ermita del Pilar. A més, totes les tradicions que se celebren són també maneres de mantenir la identitat entre els més joves.

En general, Faió té una construcció identitària col·lectiva molt compartida per tots els habitants, que condiciona les activitats que es realitzen i en què es destinen els recursos econòmics del poble.

Una identitat singular

Tots aquests factors construeixen una identitat molt singular, marcada per esdeveniments històrics potents, una forta tradició festiva i un estil de vida que balla entre Catalunya i Aragó.

Vistes també les amenaces de la globalització sobre la diversitat cultural, considero que una identitat tan singular com és la de Faió té un perill real de desaparició, i s'ha de preservar. De fet, les activitats que es realitzen per part de les associacions i de l'Ajuntament són la manera local de lluitar contra la globalització. Igualment, és una tasca complicada per les moltes necessitats que Faió cobreix amb serveis o productes de fora, i que poden generar l'èxode dels més joves, en cerca de majors oportunitats educatives, laborals o d'oci.

Faió: Més enllà de l'aigua és una reflexió al voltant d'aquesta construcció identitària, explora quins elements conformen la identitat faionera i l'esforç conscient i constant dels seus habitants per definir-la. Els faioners van haver de decidir que rescataven d'aquell poble inundat, i què deixaven morir. Les tradicions són un bon exemple d'això, ja que es van adaptar a un nou context per a poder dur-les a terme.

Crec que aquest documental és una reflexió particular que pot extrapolar-se a la resta del món, ja que tots construïm constantment la nostra identitat. A més, el projecte se suma a la lluita col·lectiva del poble per mantenir la seva història i tradicions.

3. Anàlisi de mercat

Aquesta anàlisi de mercat té com a objectiu plantejar si el projecte *Faió: Més enllà de l'aigua* té cabuda dins de la indústria audiovisual actual. Per poder fer aquesta valoració, caldrà tenir en compte les seves finestres de distribució, la viabilitat econòmica del projecte i el seu públic objectiu.

3.1. Finestres de distribució

Per a poder definir les possibles finestres de distribució d'aquest documental, cal tenir en compte certs aspectes que condicionen les seves sortides:

- Format: Documental per a televisió:

Aquest és un documental destinat a ser emès per televisió, ja que considero que allà és on trobarà principalment el seu públic objectiu, definit més endavant.

Això ens limita a una primera emissió de finestres de televisió lineal, però tal com hem vist al marc conceptual, actualment les televisions lineals compten amb les seves pròpies plataformes de contingut sota demanda, allargant així la vida dels productes. De fet, les plataformes de contingut sota demanda d'aquests canals lineals s'estan tornant la seva finestra prioritària a l'hora de distribuir nous continguts. Això ho podem deduir, per una banda, pels continguts exclusius que s'estrenen a les plataformes, com el cas d'*Epic Nails* a 3Cat, i, per altra banda, per declaracions que han fet directius de les plataformes.

Alberto Fernández, director de RTVE Play, l'any 2023 assegurava en una entrevista a Audiovisual 451 que “RTVE Play ha de ser la primera finestra digital dels nostres originals”, denotant la implicació de la corporació d'endinsar-se i invertir en aquesta plataforma. També, José Pastor, director de ficció i cinema per a RTVE, en una entrevista al mitjà El Español (2024), afirmava que són igual d'essencials les xifres d'audiència de la televisió lineal que les d'audiència VOD.

Per tant, tot i que a priori les finestres de distribució disminueixen, ens podem trobar en un context en el qual televisions lineals vulguin augmentar la seva producció de continguts per alimentar la seva plataforma. Això seria una oportunitat de mercat.

- Idioma del documental: Català

Com ja s'explica al marc conceptual, Faió és un poble de parla catalana. La primera decisió que vaig prendre sobre aquest documental, és que havia de ser en català. Aquest documental és una reflexió sobre la identitat, i un dels signes més importants de la identitat de Faió, és la llengua catalana, motiu pel qual, aquesta història s'ha d'explicar en català.

Aquest factor és clau, ja que no gaires finestres produeixen o distribueixen productes en català. A priori, ens haurem de limitar a finestres i productores d'origen i distribució catalana.

- Documental social:

Es tracta d'una història sobre una comunitat enfrontant-se a dificultats i adaptant-se a les noves situacions. Una obra que convida a la reflexió sobre la memòria i la construcció de la identitat.

Com hem vist abans, hi ha certs canals i programes que tracten aquest tipus de temàtiques, principalment, de caràcter públic.

Tenint en compte aquests tres factors, i havent definit mínimament l'interès de diferents grups televisius pel documental, podem afirmar que la principal sortida és la televisió pública, ja que és la que inverteix més en documental, i inclou més productes d'aquest tipus en la seva programació.

A continuació presento un llistat de les diferents finestres de distribució possibles per aquest projecte documental, comentant el seu possible interès en el projecte.

3.1.1. TV3 (3Cat):

Com hem vist abans en el marc conceptual, dins la plataforma 3Cat, la qual engloba TV3, hi ha diversos programes d'emissió regular dedicats al documental, i compta amb documentals de caràcter social. A més, el seu idioma de producció principal és el català, així que, a priori, pot semblar que TV3 és una molt bona opció de finestra de distribució. Es comptaria també amb el valor afegit de 3Cat, la seva plataforma de contingut sota demanda, en la qual continuaria la distribució rere l'emissió lineal a TV3.

Ara bé, TV3 és la televisió pública de Catalunya, però Faió, tot i ser un poble catalanoparlant, és d'Aragó. Cal esbrinar aleshores si TV3 estaria interessada a explicar la història d'un poble de fora les seves fronteres.

Doncs bé, tant TV3 com 3Cat s'han apropiat a Faió i la seva història en diverses ocasions, tant per mencionar-lo i mostrar-lo en una part d'un programa com dedicant-li programes sencers, que parlen sobre aspectes històrics o curiositats del poble.

Aquests programes són:

- *Trinxeres*: Un programa emès a TV3 l'any 2017 sobre la Guerra Civil Espanyola. El primer capítol dedicat a la batalla de l'Ebre comença a Faió, precisament perquè va ser un dels fronts de la batalla. Allà es mostra la recreació que es fa anualment al poble d'aquesta batalla, i el presentador parla amb Germán, un excombatent de la batalla que encara era viu.
- *Misteris, o no?*: Aquest programa d'humor de Catalunya Ràdio, explica històries paranormals i llegendes d'arreu el món. El 2023 van dedicar un capítol a una llegenda popular del poble anomenada "Les llums de Faió", que fa referència a unes llums misterioses que apareixen al cel nocturn de la localitat de tant en tant. Aquest programa de ràdio el presenta Sebastià d'Arbó, mateix presentador d'un antic programa de TV3 anomenat *Misteris*, en el qual va dedicar també un capítol a parlar d'aquesta mateixa llegenda. Aquest programa televisiu, però, no és a la plataforma digital 3Cat.
- Altres programes: Tinc coneixements d'un altre programa que s'ha enregistrat a Faió recentment. El programa, però, no s'ha estrenat en data d'entrega d'aquest Treball de Fi de Grau, i no puc dir quin és. No es tracta però d'un programa història de Faió. Aquesta informació l'he rebut directament d'algunes associacions de Faió amb les que he contactat i que m'han ensenyat imatges.

A més dels programes, s'hi ha acostat en algunes ocasions per parlar de notícies i fer petits reportatges, com per exemple, de les disputes per la gestió de l'estació de trens, patides des de 2021. El que podem veure és que no ha dedicat programes a parlar de la seva inundació ni història recent.

Tot i això, encara existeixen dos factors que influeixen en la cabuda de *Faió*: *Més enllà de l'aigua* dins la programació de TV3 i 3Cat: La particularitat de la seva història i la seva universalitat.

Amb la particularitat de la història em refereixo al fet que es tracta de la història d'un poble inundat, i, precisament, TV3 ja ha produït un documental sobre la història d'un poble inundat, aquest és *Rialb, l'últim pantà* (2023). La diferenciació de *Faió: Més enllà de l'aigua* d'aquest projecte queda definida en l'apartat "4.4 Referents audiovisuals". L'altre concepte, la universalitat de la història, fa referència a la capacitat del documental de despertar identificació per part de l'audiència, no només local, sinó més enllà d'on és originària. TV3 s'ha interessat molts cops per històries universals, fets que bé poden succeir en llocs allunyats de Catalunya, però desperten reflexions amb les quals qualsevol espectador pot empatitzar.

Per tant, si s'aconsegueix que la història del documental sigui universal, tenint en compte que la CCMA s'ha apropiat a Faió en diverses vegades i que TV3 ha produït documentals amb històries de caràcter semblant al d'aquest projecte, concloem que *Faió: Més enllà de l'aigua*, té cabuda dins la programació de TV3 i 3Cat.

A la definició dels documentals per a televisió s'ha esmentat una llista de programes d'emissió regular dedicats a la no-ficció. Aquests eren *30 minuts*, *60 minuts*, *Sense Ficció*, *Nits Sense Ficció* i *El Documental*. D'aquests, podem considerar *Sense Ficció* i *Nits Sense Ficció* el mateix programa, ja que només canvia és la franja horària en el que s'emet.

Dels quatre programes restants, podem dividir dues categories. Els documentals i els reportatges. *Sense Ficció* i *El Documental* emeten documentals, mentre que *30 minuts* i *60 minuts* són de caràcter més periodístic. Per tant, ja només ens queden 2 programes ideals com a finestra de distribució per al projecte.

Finalment, per escollir la finestra de distribució més adequada, cal llegir les mateixes definicions que la plataforma 3Cat fa dels programes.

Segons 3Cat, *El Documental*, emès al canal 33, "és un espai de reflexió i emoció (...) amb continguts que podem trobar a les sales de cinema, als festivals, als circuits convencionals i en altres menys habituals i desconeguts". En canvi, *Sense Ficció* emet "els millors documentals que es fan arreu del món, i també els documentals de producció pròpia que han marcat estil a TV3".

Per tant, els continguts que emet *El Documental* no són originalment documentals per a televisió, sinó documentals cinematogràfics, entre d'altres, que acaben a televisió. Així doncs, la principal finestra de distribució dins TV3 és *Sense Ficció*.

Això, té una contrapart problemàtica: té *Faió: Més enllà de l'aigua* el potencial per a ser un dels “millors documentals que es fan arreu del món” o un dels “documentals de producció pròpia que han marcat estil”? Jo, personalment, confio que sí.

3.1.2. La 2 (RTVE)

Quan vaig analitzar la plataforma RTVE Play al marc conceptual, em vaig adonar que, realment, els programes dedicats al documental s'emeten a La 2. Per tant, parlem d'aquest canal i, com en el cas de TV3, la seva plataforma de *streaming*.

Bé, tant al canal com a la plataforma es programen documentals socials, però, tractant-se d'un mitjà nacional, el dubte principal és si distribueixen productes en català.

Dins la plataforma RTVE Play trobem una categoria de productes en català, on es mostren els programes que RTVE produeix en aquest idioma. Entre els programes, destaca *Docu2*, un programa de documentals en català, radicats en Catalunya. Remarco entre els documentals produïts *Sau: Memòria submergida* (2024), una història que comparteix característiques amb la història de Faió. Igual que amb el cas del documental de Rialb, més endavant es troba definida la diferenciació entre aquests projectes.

Una nova opció que es planteja des de març de 2025, és que *Faió: Més enllà de l'aigua*, formi part de la programació del nou canal de RTVE íntegrament en català, que començarà a funcionar a partir de setembre de 2025, encara sense nom definit (RTVE, 2025; Coll, 2025).

Per tant, La 2 i el nou canal en català de RTVE són possibles finestres de distribució del producte, només caldria convèncer el programa *Docu2*, o, futurament al nou canal, d'emetre un documental en català d'un poble d'Aragó.

3.1.3. Aragón TV

No es pot parlar d'un documental d'un poble aragonès sense mencionar la televisió pública aragonesa. Com és d'esperar, Aragón TV s'ha apropat a Faió en diverses ocasions, realitzant reportatges periodístics de màxim 15 minuts, que expliquen breument la història de la inundació i recullen alguns testimonis de la gent que ho va viure. Es van apropar pel 50è aniversari de la inundació, de la mà del programa de reportatges *Objetivo* i en alguna altra ocasió, com, per exemple, per a un reportatge pel programa *Unidad móvil*.

La plataforma Aragón TV a la carta només mostra 4 resultats dins la categoria “Documentales”, i cap parla de la història de Faió.

El principal obstacle per l'emissió de *Faió: Més enllà de l'aigua* a Aragón TV és l'idioma, ja que no consten programes en català en l'emissió regular d'Aragón TV, i a la seva plataforma tampoc.

Al llarg d'aquests últims anys, però, sí que hi ha constància de l'esforç d'Aragón TV per mantenir la seva pluralitat lingüística, perquè des de l'any 2019 aproximadament, han emès un parell de programes en aragonès, una llengua gairebé en desús, però que des d'institucions públiques es lluita per conservar. Aquests programes són *Charrín charrán* (2019 – 2022) i *A escampar la boira* (2022 – actualitat). De fet, aquest últim programa, encara en emissió, combina l'aragonès junt amb el català i el castellà.

Per tant, Aragón TV es troba en una situació d'experimentació incipient en programes que recolzin la seva pluralitat lingüística, i podria trobar en *Faió: Més enllà de l'aigua* una oportunitat per a seguir amb la seva incursió d'idiomes.

3.1.4. La Xarxa +

El grup La Xarxa + també produeix documentals de la mà de televisions locals i comarcals catalanes. En aquest cas, només s'ha reflectit Faió en el programa *Tremolors* (2018), que tracta sobre la Batalla de l'Ebre de la Guerra Civil Espanyola.

La Xarxa + reforça les identitats locals i comarcals, i és per això que considero que la història de Faió pot tenir cabuda a la seva plataforma. Tal com he explicat en el marc conceptual, la identitat de Faió és complexa, única i molt local. Per això considero que La Xarxa + és una potencial finestra de distribució.

A més, el ja esmentat documental *Sau: la memòria submergida* és també una producció de La Xarxa +, per tant, com en el cas de TV3, aquest mitjà ja s'ha interessat per aquest tipus de temàtiques.

3.1.5. Conclusió

Com es pot observar, *Faió: Més enllà de l'aigua* compta amb diferents finestres de distribució. La principal finestra és *Sense Ficció*, de TV3 i amb disponibilitat a 3Cat, ja que comparteix afinitat lingüística i interès per la temàtica amb el projecte.

Docu 2, de La 2 i aviat el canal 2Cat, amb disponibilitat a RTVE Play, també són una bona finestra de distribució. Aragón TV i La Xarxa + són, per acabar, dues finestres secundàries.

3.2. Viabilitat econòmica del projecte

Per a poder establir si aquest projecte documental és viable econòmicament, o no, cal conèixer els pressupostos aproximats que tenen els documentals similars que emeten les televisions públiques. Malauradament, no he trobat pressupostos públics de documentals similars aquest projecte, així que ens fixarem en pressupostos de documentals emesos a *Sense Ficció*, que és la finestra objectiva del projecte.

El mitjà de comunicació El Triangle recull en el seu diari els pressupostos d'alguns dels documentals emesos al programa *Sense Ficció*, de TV3:

- *Negrers, la Catalunya esclavista*: 74.201 € (2023)
- *Jorge Fernández Díaz contra el mal*: 70.327,86 € (2021)
- *Altsasu: Ferides obertes*: 71.972,64 € (2021)

Amb aquests 3 exemples de documentals produïts per TV3 podem veure com hi ha una tendència al voltant d'entre els 70.000 € i els 75.000 €, que es manté tot i la diferència de temàtiques que tracten els documentals.

El pressupost total de *Faió: Més enllà de l'aigua* és de 100.611,49 €. Aquesta xifra és superior a la mitjana esmentada, però hi ha un factor principal que encareix bastant el cost de la producció. Per a dur a terme el documental, és necessari enregistrar al llarg d'un any sencer, en diferents dates assenyalades, en les quals se celebra alguna tradició a Faió. En total, es necessiten 23 jornades de rodatge, dividides en 6 rodatges diferents. Això encareix el cost de l'equip humà, i, sobretot, el lloguer del material tècnic. Aquest pla de producció està millor definit a l'apartat 4.11.1 "Producció del documental".

Considero que no acostuma a ser necessari un rodatge tan llarg en la majoria dels projectes documentals, i, potser per això, poden ser més barats.

A més a més, el documental sobre Faió no busca necessàriament ser produït íntegrament per TV3, així que la inversió que faria la televisió pública catalana en el projecte seria menor, facilitant la inversió i producció.

3.3. Públic objectiu

La definició dels públics objectius d'aquest projecte documental s'ha realitzat tenint en compte la temàtica del documental, les seves finestres de distribució i el seu idioma. S'han definit un públic principal, un públic secundari i un públic nínxol. També es té en compte la definició del públic europeu del documental de l'enquesta realitzada per Jones l'any 2020, en la que, per exemple, es comenta que el públic principal té entre 35 i 54 anys.

3.3.1. Públic principal

Perfil sociodemogràfic:

- Edat: 45 – 60 anys. És una aproximació entre el públic objectiu del documental a Europa i l'audiència principal de TV3, que supera els 65 anys com edat mitjana (Gutiérrez, 2024).
- Classe social mitja i mitja alta, perquè és la que major pes té entre l'audiència de la televisió pública catalana (Besalú & Medrano, citat a UPF, 2016).
- Persones catalanes o catalanoparlants.

Interessos i afinitats:

Són persones aficionades al documental social i documental d'autor, interessades en la història recent espanyola, el franquisme i la transició. Tenen certa sensibilitat cap a les temàtiques de memòria històrica i identitat cultural.

Hàbits de consum:

Consumeixen de manera regular la televisió pública catalana. Veuen documentals per a informar-se sobre les temàtiques que els hi interessin, utilitzant puntualment plataformes digitals per al seu consum, com per exemple 3Cat.

Participen activament en debats i reflexions culturals i socials, tant en la seva esfera privada com pública, en mitjans tradicionals i xarxes socials.

3.3.2. Públic secundari

Perfil sociodemogràfic:

- Edat: 30 anys cap endavant.
- Estudis i ofici: Persones amb estudis relacionats amb la història, sociologia, antropologia o arqueologia. Investigadors o treballadors turístics que volen aprofundir els seus coneixements sobre aquesta història o similars.
- Persones principalment catalanes i aragoneses, de parla catalana i castellana.

Interessos i afinitats:

Persones interessades en la història de la Vall de l'Ebre i els seus pobles. Tenen afinitat per les temàtiques sobre pobles i comunitats inundades o desaparegudes, els agraden les reflexions sobre la identitat i la memòria.

Hàbits de consum:

Llegeixen articles i consumeixen reportatges i documentals sobre les temàtiques que investiguen o els agraden. Acudeixen a esdeveniments i conferències de caràcter històric o social.

3.3.3. Públic nínxol

Perfil sociodemogràfic:

- Edat: 20 – 30 anys.
- Classe social mitja i mitja baixa. Joves amb estudis universitaris o superiors, que consumeixen continguts a través de plataformes digitals, especialment interessats en la preservació de la llengua catalana.
- Persones catalanes o catalanoparlants.

Interessos i afinitats:

Són joves aficionats al gènere documental, interessats per la preservació de la memòria històrica i de la llengua. Són persones obertes a la reflexió, atretes per productes audiovisuals amb una estètica curada i professional, i una narrativa reflexiva. Interessats en els productes i les històries locals.

Hàbits de consum:

Consumeixen continguts audiovisuals a través de plataformes digitals com 3Cat, principalment sobre temàtiques socials i culturals. Són persones amb una presència activa a xarxes socials, on participen en debats i reflexions, defensant les seves opinions i argumentant previ informar-se. Són persones obertes, disposades a deixar-se convèncer per uns arguments ben fonamentats.

3.4. Anàlisi DAFO

Per acabar l'anàlisi del mercat, he dut a terme una anàlisi DAFO sobre aquest projecte. D'aquesta manera s'obté una perspectiva més àmplia del documental i es comprenen millors els reptes que suposen la seva producció, així com els seus punts positius.

L'anàlisi DAFO, comprèn les principals debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats del projecte.

Debilitats	Amenaces
- Manca d'experiència professional - Dependència d'ajudes externes	- Alta competència en el mercat - Dependència d'una televisió lineal - Desconeixement popular de la història de Faió
Fortaleeses	Oportunitats
- Història original no explicada en format documental - Nova perspectiva reflexiva sobre la identitat i la memòria - Gran valor de producció propi - Confiança amb els protagonistes - Accés a material d'arxiu molt valuós	- Auge del gènere documental - Programació àmplia de documentals televisius - Interès de les televisions públiques pels documentals socials i reflexius - Interès d'organismes públics i associacions locals - Interès social cap a les temàtiques reflexives sobre la identitat i memòria - Llengua principal: Català

Il·lustració 11: Anàlisi DAFO del projecte (Taula d'elaboració pròpia).

3.4.1. Debilitats

Manca d'experiència professional: La manca d'experiència professional tant en la producció i direcció d'obres documentals, com en la cerca i venda a productores que s'interessin en aquest projecte suposen reptes a l'hora de realitzar-lo.

Dependència d'ajudes externes: Es tracta d'un projecte que no pot ser realitzat de manera autònoma, ja que no disposo dels recursos necessaris per dur-lo a terme per mi mateix. A més, necessito el suport d'una productora professional que permeti, per exemple obtenir ajudes de l'ICEC.

3.4.2. Amenaces

Alta competència en el mercat

La presència de cada vegada més noves produccions dificulta la possibilitat de sobresortir i cridar l'atenció amb un projecte concret.

Dependència d'una televisió lineal

Al tractar-se d'un documental per a televisió, sense el suport d'una televisió que programi el documental, no serà possible la seva distribució.

Desconeixement popular de la història de Faió

Faió és un poble desconegut per a la majoria de la població. Això pot generar que les productores decideixin apostar per històries més conegudes, que serveixin d'ham per al públic general.

3.4.3. Fortaleses

Història original no explicada en format documental

Tot i que la història de Faió s'ha explicat en alguns reportatges, encara no s'ha fet mai en cap documental, ni en profunditat. Això genera que aquesta història sigui original per a qualsevol productora interessada en el producte.

Nova perspectiva reflexiva sobre la identitat i memòria

El documental presenta una nova perspectiva d'aquest tipus d'històries. Els documentals sobre poblacions desaparegudes sempre se centren en el passat i la memòria restant. En canvi, *Faió: Més enllà de l'aigua* presenta una reflexió sobre la identitat actual i la importància de la memòria en la seva construcció.

Gran valor de producció propi

Compto amb una casa al poble, vehicles i la comunitat de Faió bolcada en aquest projecte, disposada a ajudar tant com puguin en la realització de l'obra. Això facilita la producció del documental de la meua mà i, en cas de ser realitzat per una altra persona, aquesta no disposaria de les mateixes facilitats.

Confiança amb els protagonistes

De la mateixa manera que en el punt anterior, tinc confiança amb tots els protagonistes de la història, que estan disposats a explicar-la davant de càmera. Aquesta confiança també genera un ambient favorable perquè les entrevistes siguin més naturals i el producte resultant sigui més orgànic.

Accés a material d'arxiu molt valuós

El meu besoncle era l'antic fotògraf del poble vell de Faió. Així doncs, tinc una gran base de material d'arxiu que puc utilitzar en el projecte. També compto amb imatges i documents d'altres famílies de Faió, que estan disposades a cedir el seu material per al projecte.

3.4.4. Oportunitats

Auge del gènere documental

Tal com s'ha vist al marc conceptual, actualment, el gènere documental està en auge. Cada vegada es produeixen més obres d'aquest tipus, augmentant així la possibilitat de trobar productores interessades a realitzar aquest projecte.

Programació àmplia de documentals televisius

Com s'ha observat abans, en la televisió, principalment pública, existeixen diversos programes d'emissió regular dedicats al documental. Per tant, hi ha una oferta relativament àmplia de programes on *Faió: Més enllà de l'aigua* té cabuda.

Interès de les televisions públiques pels documentals socials i reflexiu

En relació amb el punt anterior, aquests programes documentals no només es dediquen a documentals històrics o didàctics, sinó que també emeten documentals socials i reflexius, categories dins les quals es troba aquest projecte.

Interès d'organismes públics i associacions locals

Durant la realització d'aquest Treball de Fi de Grau m'he trobat amb diverses associacions i organismes públics interessats a col·laborar amb el projecte. Alguns d'aquests són l'Ajuntament de Faió i l'Asociación de Empresarios y Emprendedores de Fayón.

Interès social cap a les temàtiques reflexives sobre la identitat i memòria

La societat cada vegada és més sensible a temàtiques reflexives, els agraden els continguts que plantegen noves perspectives. Les temàtiques sobre la identitat i la memòria col·lectiva es troben en un molt bon moment, donat d'un context social on la globalització i estandardització són habituals.

Llengua principal: Català

Gràcies al català es poden obtenir subvencions específiques, l'ajut i el patrocini de certes entitats interessades en la defensa de la pluralitat lingüística o la preservació de la llengua.

4. Bíblia del projecte

En aquest apartat del treball es defineix el projecte documental *Faió: Més enllà de l'aigua*, tal com si fos un dossier de venda dirigit a una productora audiovisual, però sense la maquetació corresponent. Cal tenir en compte, però, que alguns aspectes que normalment formarien part d'una Bíblia de projecte o dossier de venda, com, per exemple, la definició del públic objectiu, no consten en aquest apartat perquè ja han estat definits en apartats anteriors del treball.

4.1. Fitxa tècnica del projecte

Títol	Faió: Més enllà de l'aigua
Any	2025
Gènere	Documental
País	Espanya
Durada	55 minuts
Direcció	Aarón Arbonés Caballero
Guió	Aarón Arbonés Caballero
Producció	---
Idioma original	Català
Sinopsi curta	L'any 1967, Faió va quedar submergit sota les aigües del pantà de Riba-roja. Els seus habitants es van veure obligats a marxar, però alguns van decidir quedar-se en un nou poble. Avui, els nens i joves d'aquella generació reconstrueixen la història del poble a base de records i fotografies. Mentre tracten de recuperar la seva identitat i tradicions, sorgeixen preguntes que els fan reflexionar sobre que és un poble, i si el seu esperit pot superar la destrucció física.
Tagline	L'aigua va sepultar cases, però no va sepultar el poble.
Target	Persones catalanoparlants, d'entre 45 – 60 anys. Aficionades al gènere documental.
Estat del projecte	Desenvolupament.

Il·lustració 12: Fitxa tècnica del projecte (Taula d'elaboració pròpia).

4.2. Presentació del projecte

4.2.1. *Logline*

Les aigües del riu Ebre van engolir Faió. Avui, els seus habitants reconstrueixen la seva història per salvar una identitat que per poc queda submergida.

4.2.2. *Tagline*

L'aigua va sepultar cases, però no va sepultar el poble.

4.2.3. *Storyline/Sinopsi curta*

L'any 1967, Faió va quedar submergit sota les aigües del pantà de Riba-roja. Els seus habitants es van veure obligats a marxar, però alguns van decidir quedar-se en un nou poble. Avui, els nens i joves d'aquella generació reconstrueixen la història del poble a base de records i fotografies. Mentre tracten de recuperar la seva identitat i tradicions, sorgeixen preguntes que els fan reflexionar sobre que és un poble, i si el seu esperit pot superar la destrucció física.

4.3. Sinopsi llarga

Fins a l'any 1967, Faió és un feliç poble d'agricultors i treballadors del carbó, on la vida gira entorn del riu Ebre. Els carrers s'omplen de vida: jocs infantils, festes populars, trobades d'amics, etcètera. Però tot canvia quan ENHER decideix construir la presa de Riba-roja. Faió queda condemnat a una inundació inevitable, i les vides de la seva gent es veuen interrompudes per un èxode obligat.

Més de 200 llars queden submergides sota l'aigua, i prop de 1700 persones es veuen obligades a abandonar l'antic poble. L'empresa constructora dona als habitants dues opcions: una compensació econòmica o una casa al poble nou que estan construint a tan sols uns kilòmetres de distància. Aquesta disjuntiva genera conflictes entre aquells qui decideixen marxar i els que decideixen quedar-se, i aquestes diferències esdevenen en una comunitat trencada. Tensions i conflictes entre veïns i amics són el pa de cada dia. El final del vell Faió arriba de manera sobtada, i molts dels habitants que encara no han marxat es veuen obligats a abandonar les seves pertinences junt amb les cases.

Ja al nou Faió, els records xoquen amb la realitat d'un poble reconstruït des de l'absència. Un poble sense indústria i gairebé despulat d'agricultura i comunicacions. Una comunitat dividida a la qual només li queden records del que era. Només el campanar de l'església roman com a símbol resiliènt del poble vell, erigint les aigües de l'Ebre, unint present i passat.

Després de molts anys evitant parlar del passat, Faió decideix recuperar a poc a poc les seves tradicions, tractant de recuperar la seva identitat. Sant Sebastià, Setmana Santa, Els "Kintos", les Festes Majors i El Dia del Pilar es converteixen en algunes de les tradicions essencials per a recuperar la identitat que van perdre amb la inundació i que, avui dia, els més grans lluiten per preservar entre els més joves.

Entre fotografies familiars, paisatges actuals i veus dels qui van viure la inundació i els seus descendents, emergeixen preguntes que transcendeixen la història de Faió: és un poble només els seus carrers, o pot sobreviure l'esperit més enllà de la seva destrucció física?

4.4. Referents audiovisuals

Ja els he esmentat prèviament, però existeixen 2 documentals bastant recents que parlen sobre la història de pobles inundats a conseqüència de la construcció d'embassaments. Aquests són *Rialb, l'últim pantà*, dirigit per Xavier Llopart (2023), i *Sau: la memòria submergida*, dirigit per Ot Burgaya (2024). A continuació presento una breu descripció de cadascun d'ells, els elements que agafo d'aquestes produccions i, en què es diferencia *Faió: Més enllà de l'aigua* d'elles.

4.4.1. *Rialb, l'últim pantà*

Aquest documental tracta sobre la construcció de l'embassament de Rialb, l'any 1999, que va provocar la inundació de 6 pobles, Tiurana entre ells. L'obra documenta com va ser la lluita de l'Associació en Defensa de la Vall del Mig Segre (AMISE) en contra de la construcció de l'embassament. Presenta testimonis d'antics habitants del poble i dels que van lluitar en contra de la construcció. Amb el documental es tracta de respondre les preguntes: "Com és que el pantà de Rialb es va fer en un terreny de risc sísmic, amb roca argilosa i sorrenca? I per què es va construir a tant poca alçada que, quan el nivell baixa, cal bombejar l'aigua per fer-la vessar al canal Segarra-Garrigues?" (3Cat, 2023).

Es tracta doncs d'un documental crític, que planteja exposar fets que consideren injustícies, o que no tenen sentit.

D'aquest documental he extret principalment la necessitat de tenir una figura d'autoritat que expliqui com es va dur a terme el plantejament i construcció de la presa de Riba-roja, com, per exemple, un periodista especialitzat. Prèviament, només em plantejava la idea de tenir els testimonis dels habitants de Faió, però gràcies a *Rialb: l'últim pantà*, m'he adonat del potencial que tenen veus autoritàries que expliquin aquests fets amb dades objectives.

Il·lustració 13: Fotograma de *Rialb, l'últim pantà* (Llopart, 2023).

4.4.2. *Sau: la memòria submergida*

Aquest documental tracta sobre la història de la construcció del pantà de Sau, que va suposar la inundació del poble Sant Romà de Sau. El documental presenta testimonis d'antics habitants del poble, però, sobretot, de fills de “pantanaires”, gent que va anar a Sau per treballar en la construcció de l'embassament. Se centra precisament en com era la vida d'aquests treballadors i les seves condicions laborals. D'aquestes condicions ve la part més crítica del documental. En general, és un documental bastant pausat, que convida a endinsar-te en les seves històries.

D'aquest projecte extrec diverses coses: el ritme pausat, sobretot de les entrevistes, el gran ús d'imatges i vídeos d'arxiu, la recreació sonora d'aquests vídeos i l'etalonatge realista.

Il·lustració 14: Fotograma de *Sau: la memòria submergida* (Burgaya, 2024).

4.4.3. Valor diferencial *Faió: Més enllà de l'aigua*

Faió: Més enllà de l'aigua comparteix una història similar amb aquests altres documentals, però se centra en moments històrics diferents. Tant *Rialb, l'últim pantà* com *Sau: la memòria submergida* parlen del passat dels pobles, dels seus habitants, i de la construcció dels embassaments. El primer se centra més en la lluita social i burocràtica en contra de la construcció, i el segon en la construcció del pantà en si mateixa.

Si bé, el meu projecte documental parla sobre el passat de Faió, com era el poble, les condicions de vida, el desenvolupament i la construcció de la presa, no és aquest l'element principal. *Faió: Més enllà de l'aigua* parla del que va succeir després de la inundació, els habitants que van decidir quedar-se al poble nou, els conflictes socials que es van generar, com van adaptar-se a la seva nova vida, i, sobretot, com van reconstruir la seva identitat com a poble amb base en les seves tradicions, memòria i llengua, i com la continuen defensant avui dia.

Un element diferenciador que transmet això són els personatges. Igual que els referents, compto amb testimonis del poble vell, però també amb testimonis de joves faioners, que s'impliquen en les tradicions i defensen la identitat del poble.

4.5. Tractament

Abans d'arribar a escriure el tractament del documental, he hagut de plantejar quines serien les diferents seqüències, els personatges, les temàtiques, localitzacions, etcètera. En aquest apartat es troba aquesta metodologia seguida per trobar i escriure les diferents seqüències. Posteriorment, es troba la versió actual del tractament complet del documental.

4.5.1. Metodologia

El primer pas abans d'escriure el tractament ha estat la recerca. Aquesta recerca l'he dividit en 3 seccions:

- Recerca bibliogràfica sobre la història de Faió.
- Recerca de testimonis i personatges.
- Recerca de material d'arxiu.

Recerca bibliogràfica

Hi ha diversos llibres que parlen de la història de la Vall de l'Ebre i de les seves poblacions, com també hi ha sobre les inundacions patides en la zona per la construcció dels diferents embassaments.

La meua recerca es va centrar en la informació obtinguda del llibre *Fayón: La historia sumergida*, de José Ramón Marcuello, un periodista que ha escrit diversos llibres sobre diferents zones de l'Ebre i Aragó. Aquest llibre tracta la història de Faió des de la creació geològica de la Vall de l'Ebre fins a l'època posterior a la inundació. Em va aportar coneixements més profunds sobre Faió, la seva història antiga i recent, economia, demografia i cultura. Tota aquesta informació la vaig anar recopilant per a, posteriorment, poder preparar totes les entrevistes prèvies que vaig realitzar a diferents habitants de Faió.

Recerca de testimonis i personatges

Vaig realitzar un primer filtre de persones a qui entrevistar segons la gent de Faió que coneixia i considerava que podien aportar el seu testimoni en aquesta història. Amb base en la informació extreta de la recerca bibliogràfica i els meus coneixements sobre aquestes persones vaig realitzar entrevistes, generals i personalitzades, a diferents persones del poble.

Les entrevistes tenien una primera part general, amb la qual s'aconseguia una petita biografia de la persona i les seves vivències, en el poble vell o el poble nou, segons si van viure o no allà. La segona part de l'entrevista era més específica a les temàtiques que considerava interessants que aquella persona podia aportar al projecte, i que donen com a resultat les diferents subtrames del documental.

Exemples d'aquestes subtrames són: La gestió política de Pepe com a exalcalde del poble, l'episodi del robatori dels sants de Sebastianet o la història d'amor amb un dels treballadors de la construcció de la presa de Pilar.

En un inici vaig realitzar unes 5 entrevistes, de les quals vaig extreure noves persones a qui entrevistar i de qui treure noves temàtiques. En les entrevistes valorava diverses coses:

- La informació, anècdotes i contingut en general.
- La manera d'expressar-se de l'entrevistat: És a dir, la seva fluïdesa a l'hora de parlar; si és més obert o tancat quan parla d'experiències personals; si és més seriós o emocional o el seu llenguatge no verbal, entre d'altres.
- El seu interès o implicació en el projecte.

En base aquests criteris vaig acabar decidint els personatges definitius del documental.

Recerca de material d'arxiu

El material d'arxiu (imatges, vídeos i documents) és essencial en aquest documental, i la seva recerca va començar de manera paral·lela a la recerca bibliogràfica.

La primera via que vaig explorar va ser la del meu besoncle, qui era el fotògraf del poble vell. Però, com ell és mort, vaig contactar amb els seus fills, qui m'han cedit els drets del seu fons fotogràfic, que consta de més de 100 fotografies.

També vaig contactar amb l'Ajuntament de Faió, qui també m'ha donat accés a l'arxiu municipal, on també es troben fotografies, vídeos i documents, tant del poble vell com del poble nou.

A la vegada que anava fent diferents entrevistes, alguns dels entrevistats em van anar ensenyant fotografies i documents familiars, que també estaven disposats a cedir-me per al projecte documental.

Aquestes 3 fonts conformen l'arxiu documental del projecte, d'on s'extraurà el material necessari per al projecte.

Definició de les seqüències

Un cop ja tenia els personatges, les temàtiques i el material d'arxiu, vaig definir les diferents seqüències de les quals constaria el projecte.

Les entrevistes conformen el primer grup de seqüències, són la base del documental, que articulen el discurs de tot el projecte. Però per a poder dur a terme la reflexió sobre la identitat de manera visual, i submergir l'espectador en les tradicions de Faió, es necessiten seqüències en viu sobre aquestes tradicions. Per això vaig decidir fer un llistat de les diferents celebracions i festivitats del poble, i posteriorment triar-ne les més significatives per la identitat de Faió.

Finalment, van quedar 5 tradicions, que considero les més significatives. Aquestes són:

- Sant Sebastià.
- Setmana Santa.
- "Els Kintos".
- Les Festes Majors d'agost.
- El Pilar.

Han quedat fora altres tradicions també rellevants per la definició del poble, com Santa Àgueda, els Reis Mags o Sant Miquel, per diversos motius. Santa Àgueda és realment rellevant, però en la celebració es duen a terme activitats molt semblants a Sant Sebastià, que és una festa més important. Els Reis Mags tenen una celebració molt especial a Faió, però com realment, en essència, és una tradició nacional, he decidit no incloure-la. Sant Miquel tenia bastant més presència al poble vell que al nou, actualment només se celebra una litúrgia especial, i han desaparegut la resta d'activitats que es feien.

Ara bé, aquests són els motius pels quals he inclòs les 5 tradicions ja esmentades:

- Sant Sebastià: Eren antigament les festes majors del poble vell, que constaven de tres dies de celebració amb diferents activitats. Actualment, només es tracta d'un o dos dies de celebració, però encara és la tradició més important per a tota la gent gran que va viure al poble vell. Se celebra la tradicional foguera, que reuneix a gairebé tots els habitants del poble al seu voltant. També, durant els últims anys, s'han començat a realitzar tornejos de jocs tradicionals com el guinyot.

- Setmana Santa: Si bé aquesta tradició se celebra arreu d'Espanya i el món, a la comarca en què es troba Faió es duu a terme l'anomenada "Rompida de la hora", un esdeveniment únic a Espanya, que només es realitza en aquestes poques localitats. Considero que aquest motiu és prou significant de la identitat de la comunitat de Faió.
- "Els Kintos": Són probablement la tradició amb més significació identitària de Faió. És una festa que es celebrava antigament quan els joves complien divuit anys i, prové dels anomenats quintos, que eren precisament els nois que s'incorporaven al servei militar obligatori. Actualment, és només una tradició festiva, però conserva molts dels elements i esdeveniments que ja es feien a l'antic Faió. Tot i que aquesta tradició se celebra a diversos pobles d'Espanya, a Faió es tracta de la celebració que més vincle emocional genera entre els joves i la comunitat, convertint-se en un esdeveniment esperat i recordat per tots els habitants i descendents d'habitants de Faió.
- Festes Majors d'agost: Es tracta de les festes majors del poble actualment, que no existien al poble vell i que, precisament, es van crear al poble nou per a poder compartir-les amb tots els habitants que van marxar de Faió, bé per voluntat o necessitat, i que no podien acostar-se al poble per Sant Sebastià. Van anar guanyant importància al llarg dels anys, i, actualment, són les festes principals i de referència per als joves faioners.
- El Pilar: Es tracta d'una celebració en tota la província de Saragossa, però a Faió hi ha certs motius que reforcen la importància en la construcció identitària. La verge del Pilar és la patrona de Faió, i té una ermita dedicada a la seva imatge, que va ser construïda pels habitants de Faió tretze anys abans de la inundació del poble vell. Des d'aleshores, es fa un recorregut en què les dones del poble carreguen amb la imatge de la Verge del Pilar, de manera semblant a una processó, des de l'església del poble fins a l'Ermita, on la veneren. Aquesta tradició continua avui dia, des del poble nou, amb un recorregut diferent, però amb el mateix objectiu. Des de dalt l'Ermita del Pilar, es poden contemplar tant el poble nou com allà on era el poble vell, creant un pont entre passat i present, i un dels esdeveniments més emocionals per a tots els faioners.

Una de les subtrames necessita una seqüència a part. Es tracta del robatori dels sants de l'església mig inundada del poble vell. Aquests sants avui dia es troben a l'església del poble nou, i la seqüència s'enregistraria davant el campanar, a l'església, i al camí que uneix el poble nou i el vell, que Sebastianet va realitzar aquell dia.

Per acabar amb les seqüències, vaig decidir comptar amb imatges aèries, enregistrades amb dron, sobre el jaciment de l'antic Faió, el nou poble, i l'Ermita del Pilar; i imatges subaquàtiques del poble vell, amb les quals endinsar-nos allà on era el poble vell, i veient actualment com es troba aquella zona submergida. Aquestes seqüències tenen una càrrega més poètica, i tracten d'evocar la reflexió en l'espectador.

Amb aquestes seqüències també queden definides les localitzacions. Aquestes són les diverses cases o despatxos dels testimonis, els carrers, places i locals on es duen a terme les activitats de les tradicions a enregistrar, l'església de Faió, l'Ermita del Pilar, el camí entre els pobles i el campanar del poble vell.

4.5.2. Tractament

Un cop definides totes les temàtiques, seqüències i personatges vaig començar a escriure el tractament, combinant escenes informatives, emocionals i poètiques. Mentre escrivia continuava amb les recerques esmentades, ja que amb el tractament em naixien nous dubtes i interessos, que m'anaven conduint cap al tractament actual.

Al llarg dels mesos he escrit un parell de versions del tractament, que, com dic, ha anat canviant segons la nova informació, personatges o històries que he anat descobrint amb la recerca paral·lela. Aquesta és, per tant, la versió actual del tractament de *Faió: Més enllà de l'aigua*.

FAIÓ: MÉS ENLLÀ DE L'AIGUA

per

Aarón Arbonés Caballero

ESC 1. EXT/DIA. SOTA L'AIGUA.

Les profunditats del pantà de Riba-roja, és fosc, no es veu res. S'escolten els corrents d'aigua. Després d'uns segons de silenci, comencen a sonar testimonis de la vida al poble vell. PILAR (79), PEPITA (78) i SEBASTIÁN (78) expliquen com se sentien vivint al poble vell. La càmera va ascendent a poc a poc fins a gairebé sortir de sota l'aigua.

ESC 2. INT/DIA. DESPATX MARCUELLO

MARCUELLO (78) explica com funcionava el vell Faió. Com a principis del s. XX va començar a créixer la indústria carbonífera i, com, gràcies a això, el poble va créixer tant econòmicament com demogràficament. El seu discurs s'intercala amb imatges i vídeos d'arxiu que mostren les feines de la indústria.

ESC 3. INT/DIA. CASA PILAR, CASA PEPITA, CASA SEBASTIÁN

Veiem un vídeo de la vida al poble vell. PILAR, PEPITA i SEBASTIÁN expliquen com va ser créixer a Faió en plena postguerra. Quina era la seva relació a l'escola, amb els veïns, la família. Quines eren les condicions en les quals vivien, i alguna anècdota sobre a què jugaven els nens. Explica quines eren les feines de la família. Veiem imatges de la vida al poble vell, que s'intercalen entre diferents entrevistes.

ESC 4. EXT/DIA. SOTA L'AIGUA.

La càmera acaba de pujar, surt de sota l'aigua i descobrim el campanar inundat de l'església del vell Faió. Una veu en off d'un dels testimonis ens diu que tota la vida va canviar quan van decidir inundar el poble.

ESC 5. INT/DIA. DESPATX MARCUELLO

MARCUELLO ens explica que un principi Faió no havia de ser inundada, que hi havia altres idees per al pantà. Ens explica la història de Fred Pearson mentre veiem imatges d'arxiu, i com tot va canviar quan Fred va morir al naufragi del vaixell Lusitania. Explica com va acabar realitzant-se aquest projecte de la mà de ENHER.

ESC 6. INT/DIA. CASA SEBASTIANET

SEBASTIANET (88) ens diu quin càrrec tenia a l'ajuntament del vell Faió i les negociacions que van tenir amb ENHER. Ens explica les condicions que donava l'empresa, que al principi no volien construir poble nou, les compensacions econòmiques que donaven a canvi de marxar i els conflictes i tensions que això va generar.

ESC. 7. INT/DIA. CASA PILAR

PILAR ens explica com va conèixer al seu marit Paco, que havia arribat a Faió perquè la seva família treballava en la construcció de la presa del pantà. Ens explica com es tractava aquesta gent que treballava per ENHER, i la seva història d'amor particular.

ESC. 8. INT/DIA. CASA PEPITA

PEPITA ens explica les condicions del poble vell i com aquestes anaven empitjorant a mesura que avançava la construcció de la presa. Explica com, la població, al saber que acabarien marxant del poble en pocs anys, decidien no reformar les cases, ni arreglar carrers. Tampoc es va dur a terme la instal·lació del servei d'aigua corrent.

ESC. 9. INT/DIA. CASA SEBASTIÁN

SEBASTIÁN ens explica com era la feina postal al poble vell des de la seva experiència i la del seu pare durant els últims anys del poble. Explica quina era la importància del servei postal per a la comunicació del poble.

ESC. 10. EXT/DIA. VALL DEL POBLE VELL

Veiem imatges aèries del campanar i del poble inundat, sona una música melancòlica.

ESC. 11. INT/DIA. DESPATX MARCUELLO

MARCUELLO explica com avançava la construcció del pantà fins al dia de la inundació (Quants anys van trigar, el nombre de persones que hi van treballar, d'on venia aquesta gent...). Veiem imatges d'arxiu de la construcció del pantà.

ESC. 12. INT/DIA. CASA SEBASTIANET

SEBASTIANET ens explica quan i com ENHER va començar a construir el poble nou, sota quines condicions i quanta gent es va quedar al poble nou. Veiem documents d'arxiu del cens poblacional i imatges de la construcció del poble nou. Explica tot el que va perdre durant la inundació.

ESC. 13. INT/DIA. CASA PILAR

PILAR ens explica com els van obligar a marxar al poble nou i com es van instal·lar a la nova casa abans que es produís la inundació. Explica com el seu marit Paco va treballar a la construcció del poble nou i com van viure la inundació des del poble nou.

ESC. 14. INT/DIA. CASA PEPITA

PEPITA ens explica la seva anècdota de com va aconseguir salvar les pertinences familiars durant la inundació i com la va viure. També com es va acomodar a la nova casa.

ESC. 15. INT/DIA. CASA SEBASTIÁN

SEBASTIÁN explica com va viure la inundació i en quines condicions va arribar la seva família al poble nou. Explica com, quan va pujar al poble nou, aquest encara no estava

acabat de construir, i com això va provocar que moltes famílies, com la seva, acabessin vivint en barracons durant mesos.

ESC. 16. EXT/DIA. FAIÓ NOU

Veiem imatges aèries del poble nou, acompanyat d'imatges d'arxiu de la construcció del poble nou i de la destrucció del poble vell.

ESC. 17. INT/DIA. CASA SEBASTIÁN

SEBASTIÁN explica les tensions que va generar entre aquells que es van quedar, per les diferències entre qui tenia casa i qui no en tenia, i pel tipus de casa que els hi havia tocat a cadascú. Explica quines eren les condicions de la vida als barracons.

ESC. 18. INT/DIA. CASA PILAR

PILAR explica que van ser la primera casa del poble nou en tenir televisió, i com casa seva funcionava com a centre de reunió per l'oci. Explica també com es va casar en un d'aquells barracons, i la seva relació amb la gent que vivia allà. Veiem imatges de la boda.

ESC. 19. INT/DIA. CASA PEPITA

PEPITA explica com la seva generació es va adaptar al poble nou, el que els agradava i el que no. Explica com totes les relacions veïnals ara eren diferents. També explica com, des d'aquell moment, es van deixar de dur a terme les festes populars de Faió durant un temps, com es va perdre la identitat.

ESC. 20. INT/DIA. CASA SEBASTIANET

SEBASTIANET explica com van derruir i dinamitar el que va quedar en peu del poble vell, tractant d'esborrar l'existència del poble vell. Veiem imatges d'arxiu de la

demolició de cases. Parla sobre la injustícia que va sentir quan ENHER va decidir no recuperar cap imatge d'identitat del poble nou, i com, arran d'això, va decidir recuperar els sants.

ESC. 21. INT/DIA. ESGLÉSIA FAIÓ NOU

SEBASTIANET explica quins sants va recuperar, com ho van planejar i com va convèncer gent per fer-ho. Veiem plans tancats dels sants a l'església, i de les marques que els hi van quedar rere la recuperació.

ESC. 22. EXT/DIA. CAMPANAR FAIÓ VELL

Veiem a SEBASTIANET recorrent el mateix camí que va fer el dia del robatori dels sants. SEBASTIANET explica com va entrar i recuperar els sants des de davant el mateix campanar.

ESC. 23. EXT/DIA. FAÇANA SEBASTIANET

Veiem a SEBASTIANET FILL (63) arribar a casa del seu pare SEBASTIANET, i saludant-se.

ESC. 24. INT/DIA. CASA SEBASTIANET FILL

SEBASTIANET FILL ens explica la vida al poble nou de la primera generació que creix al poble nou, com no parlaven del poble vell i com es divertien. Explica també perquè es decideix quedar i quanta gent de la seva generació marxa del poble. Explica quines eren les tradicions que es mantenien del poble vell.

ESC. 25. INT/DIA. DESPATX PEPE

PEPE (75) explica com va marxar del Faió i com va tornar per acabar sent alcalde. Explica quines eren les deficiències de Faió i en què i com va treballar per millorar les condicions del poble.

ESC. 26. INT/DIA. FEINA SEBASTIANET FILL

Veiem a SEBASTIANET FILL treballar, el seu dia a dia al poble nou. Ens comenta les necessitats que tenia Faió i com ha anat evolucionant la qualitat de vida en els 50 anys que té de vida el poble. Es troba a AITOR (32), el seu fill.

ESC. 27. INT/DIA. CASA/FEINA AITOR

AITOR ens explica la importància de Faió per a ell, tota la història que li ha arribat per part del seu pare i avi. Explica com, pels recursos de Faió, va haver de marxar fora per a estudiar, i com, un cop acabats els estudis, va decidir tornar al poble, i implicar-se en ell.

ESC. 28. EXT/DIA. FOGUERA PLAÇA MAJOR

És Sant Sebastià, veiem la llenya preparada per a la foguera, la gent que mira i comenta.

ESC. 29. INT/DIA. DESPATX PEPE

PEPE explica la importància de les festes des del càrrec d'alcalde, i els esforços que fa per recuperar la identitat del poble. Explica com fins a gairebé els anys 80/90 no es donava importància al Faió vell, i com comença la lluita per recuperar la identitat.

ESC. 30. EXT/NIT. FOGUERA PLAÇA MAJOR

Veiem la foguera encesa, la gent del poble al seu voltant, reunint-se, xerrant i passant-ho bé mentre celebren Sant Sebastià. Veus en off de PEPITA i PILAR ens expliquen en què consistia aquesta celebració al poble vell, i en què consisteix ara.

ESC. 31. INT/DIA. CASA AITOR

AITOR explica la importància de les tradicions per Faió i la seva identitat. Parla de Sant Sebastià, i com ha canviat la perspectiva de ser la festa major del poble vell a la festa que és ara. Reflexiona al voltant del traspàs de la festa major a les festes d'agost. Comenta com ho viu ell i com ha evolucionat des que era petit.

Explica com s'implica ell en la defensa de la identitat de Faió, els esforços que realitza, i des de quins càrrecs ho ha fet i ho fa.

ESC. 32. INT/DIA. CASA PEPITA

PEPITA explica la importància de Sant Sebastià a Faió, i ho relaciona amb la importància que té la Setmana Santa. Reflexiona sobre com cada vegada aquestes celebracions religioses cada vegada tenen menys assistència i suport per part dels joves.

ESC. 33. EXT/NIT. CASA AITOR

Veiem a AITOR vestint-se i preparant-se per sortir amb la confraria de Faió. Pràctica amb el tambor abans de sortir.

ESC. 34. INT/DIA. CASA AITOR

AITOR explica quina és la seva relació amb la religió, i el vincle que sent per la Verge del Pilar.

ESC. 35. EXT/NIT. PLAÇA MAJOR

És la nit de Dijous Sant. La confraria se situa i organitza en el centre de la plaça major. La resta del poble es distribueix per la resta de la plaça mentre es reuneix i xerra amb amics i familiars. Veiem el rellotge de l'ajuntament donar les 00. La confraria comença a tocar amb intensitat, sonen els tambors i els bombos. Veiem adults tocant, de manera seriosa. També veiem nens i nenes de totes les edats, concentrats, també tocant tambors i bombos.

ESC. 36. INT/DIA. CASA AITOR

AITOR parla sobre els motius pels quals forma part de la confraria, per què creu que és important mantenir-la, i quines expectatives de futur té sobre ella. Parla d'IÑAKI, el seu germà, i les seves nebodes, que formen part de la confraria.

ESC. 37. INT/DIA. DESPATX PEPE

PEPE parla de la importància que té la "Rompida de la hora" en la identitat de Faió, és una celebració que es du a terme en molt poques localitats espanyoles.

ESC. 38. INT/DIA. CASA IÑAKI

IÑAKI (38) explica per què va decidir formar la seva família a Faió, i quina importància té per a ell que les seves filles participin de manera activa en la identitat de Faió. Expressa la seva opinió sobre si li agradaria que les seves filles celebrin "Els Kintos" quan compleixin els 18 anys.

ESC. 39. EXT/DIA. RIU MATARRANYA

Un munt d'homes fan una barbacoa a l'aire lliure. Destaquen un grup de nois que porten un peto de color, són els kintos. Veiem com aquests joves talen un pollancre a cop de destral.

Escoltem la veu d'un dels kintos. Explica la importància que té "kintar" a Faió, per què ho fa.

ESC. 40. EXT/DIA. ERMITA ST. JORDI

Veiem un grup de noies davant l'ermita, entre elles estan les kintes, vestides amb el mateix peto que els nois. Juguen, beuen i s'embruten.

Escoltem la veu d'una de les kintes. Explica la importància que té "kintar" a Faió, per què ho fa.

ESC. 41. INT/DIA. CASA PILAR

PILAR explica com era kintar al poble vell, que feien i que fan avui dia. Explica com aquesta festa és la principal unió de tradicions amb el poble vell.

ESC. 42. EXT/DIA. PLAÇA ESGLÉSIA

Tots els kintos, nois i noies, pelen els pollancre amb destrals. Un cop pelats, amb l'ajuda d'adults, planten els arbres en uns forats a la vorera davant l'església.

ESC. 42. INT/DIA. CASA IÑAKI

IÑAKI explica com va ser la seva experiència de "kinto". Explica per què creu que els joves continuen celebrant aquesta festa, i com tot el poble s'involucra. Comença a narrar les activitats que duen a terme els kintos. Veiem imatges que les representen (Missa, bingos, discomòbil i el ball).

ESC. 43. INT/NIT. SALÓ DE BALL

Veiem com entren els kintos ben vestits. Veiem com ballen i fan diferents activitats. Veiem com els joves ballen amb els seus pares i avis.

ESC. 44. INT/DIA. CASA PILAR

Sentim a PILAR narrar com es va sentir quan els seus nets van kintar, i quan va ballar amb ells. Tall a negre.

ESC. 45. EXT/DIA. SOTA L'AIGUA

La càmera es mou sota l'aigua entre els carrers del vell Faió. Es veu poca cosa, però s'intueixen parets i restes de cases i edificis. Salta per tall diversos cops a ESC. 36, 37. Acaba tall a negre.

ESC. 46. EXT/NIT. PISTA FÚTBOL

Són les festes d'agost del poble nou. Una orquestra toca a la pista de futbol. Davant, joves i grans ballen les cançons que es toquen. Salta per tall a ESC. 35.

ESC. 47. EXT/NIT. SOLAR "PEÑAS"

Una esplanada amb barracons metàl·lics plens de gent jove, sona música diegètica, els joves ballen i beuen. Salta per tall a ESC. 35.

ESC. 48. EXT/DIA. CARRERS FAIÓ

Un grup de gent gran parlen i s'expliquen les coses que feien de joves al poble vell. Veiem com parlen. Muntatge altern amb ESC. 45.

ESC. 49. EXT/DIA. PLAÇA MAJOR/BAR

Veiem un grup de joves a la terrassa d'un bar parlant i passant-s'ho bé. Fan el mateix que la gent gran.

ESC. 46. EXT/DIA. ERMITA DEL PILAR

Imatges aèries de l'ermita mentre sona música. Un dels testimonis explica la història de l'ermita, com i quan va ser construïda, i el simbolisme que té per a la gent del poble.

SEBASTIANET, SEBASTIANET FILL i AITOR expliquen la importància que té Faió i l'ermita per a ells, i quina consideren que és la identitat de Faió. Mostren la unió entre passat i present generacional, i esmenten la celebració del dia del Pilar a l'església.

ESC. 48. EXT/DIA. ERMITA DEL PILAR

És el dia del Pilar, la gent puja caminant fins a l'ermita, carregant a la verge. Dalt, se li prepara un mantell de flors, que porten els veïns.

ESC. 49. INT/DIA. CASA AITOR

AITOR explica quines són les seves esperances sobre Faió, i com espera que siguin els pròxims anys.

ESC. 50. INT/DIA. CASA IÑAKI

AITOR i IÑAKI preparen a les nenes amb la roba tradicional de "maña", les acaba de vestir i surten de la mà, tota la família vestida igual celebrant la mateixa festa.

FI

4.6. Estil

En aquest apartat queden descrits els aspectes narratius, creatius i tècnics que formen part d'aquest projecte.

4.6.1. Tipus i veus documentals

Seguint el model de les veus documentals de Nichols ja explicat al marc conceptual, a continuació defineixo les que són representades en aquest projecte documental. Les dues veus principals són l'expositiva i la poètica, que tot i poder semblar contradictòries, ambdues es combinen i comparteixen els seus objectius per a convertir-los en un mateix.

Veu expositiva

Aquest projecte explica uns fets que van succeir al segle XX, i els explica, en part, de manera objectiva. A més, els principals recursos que s'utilitzen són l'entrevista i les imatges d'arxiu, que són recursos molt comuns en els documentals expositius. Tot i això, no es pot catalogar únicament com a un documental expositiu pur, perquè el seu objectiu principal no és informar, sinó donar peu a una reflexió. A més, les experiències personals i emocions estan lligades a una subjectivitat que no s'amaga, s'exposa.

Veu poètica

El documental compta amb moltes seqüències i imatges que són metàfores visuals en si mateixes, en algun cas arribant a ser abstractes. Més enllà de les entrevistes, la resta d'elements estan dissenyats i plantejats per a convidar l'emoció i la reflexió. La música, la combinació d'imatges d'arxiu amb imatges actuals, les seqüències aèries i subaquàtiques, etcètera. Tot això té la intenció d'evocar en l'espectador unes sensacions i reflexions concretes. El muntatge, definit més endavant, també respon a la veu poètica: Juga amb el ritme, les imatges i el contrast per a aconseguir el seu objectiu. Igual que amb la veu expositiva, aquest documental no es pot catalogar com a purament poètic, ja que l'experimentació audiovisual és limitada en el projecte, i no arriba a ser tan abstracte com acostumen a ser aquest tipus d'obres.

4.6.2. Plantejament artístic

Faió: Més enllà de l'aigua, és una reflexió sobre la identitat, la comunitat i la memòria.

Es tracta d'un projecte documental amb una aproximació completament realista. Es busca que la història sigui el més fidel i versemblant a la realitat. És per això que tots els aspectes formals i tècnics s'orienten a mostrar la visió més naturalista possible.

Això s'aconsegueix mitjançant l'ús de fotografies i vídeos d'arxiu, de testimonis directes i descendència. Aquests elements junt amb una fotografia naturalista i gran importància del so directe. Superposicions i il·lustracions acompanyen les constants comparacions entre els dos pobles, i ajuden a crear aquesta una atmosfera emocional.

També es busca fomentar la reflexió de l'espectador, i per això aspectes com el muntatge estaran orientats a donar el temps necessari perquè aquesta reflexió sigui possible. Reflexió que juga molt amb el passat i el present, que es veuen representats per la fotografia d'arxiu i els testimonis.

4.6.3. Efectes en l'espectador

Tothom forma part d'una comunitat, ja sigui un poble, un barri o un grup social, i totes elles tenen les seves particularitats. Aquest projecte, genera en cada espectador una reflexió sobre la seva pròpia comunitat des de la particularitat de Faió. Com es defineix la identitat de cada comunitat? Què significa formar part d'ella, d'on venen i com es modifiquen les seves tradicions? Aquestes preguntes ressonen en el cap de l'espectador, i el fa empatitzar amb la història d'aquest documental. La història de Faió, no deixa de ser una història particular, però alhora és universal. La reconstrucció forçada de Faió és un exemple recent de les construccions identitàries de la resta de comunitats del món.

4.6.4. Estil audiovisual

Tots els diferents departaments i aspectes audiovisuals estan definits de manera que ajudin a aconseguir els efectes desitjats en el plantejament artístic. Al llarg de l'apartat es troben diversos fotogrames de les referències audiovisuals que representen els diferents aspectes que es descriuen.

Fotografia

El poble protagonista d'aquest projecte documental, Faió, es troba enmig de la naturalesa, rodejat de valls i muntanyes, des d'on no es veu cap altra població propera. Aquest paratge té un valor simbòlic molt gran, compta amb l'Ermita del Pilar en el cim de la muntanya, des d'on es pot observar tant el campanar i les runes del poble vell el poble nou. D'aquesta manera, l'ermita es converteix en un nexa simbòlic entre els dos pobles.

Il·lustració 15: Ermita del Pilar de Faió (Imatge pròpia, 2021).

Per aquest motiu, la fotografia del documental té una forta càrrega paisatgística, sobretot per als plànols de l'ermita i el poble vell, que es troben rodejats de natura. Per als plànols del poble nou, es buscarà imitar la fotografia de paisatge, utilitzant plànols generals que contextualitzin les noves construccions i la vida popular. Per a potenciar la fotografia paisatgística, es comptarà amb un dron per a poder captar també plànols aeris. Així doncs, la intenció de la fotografia paisatgística serà la de potenciar els diferents simbolismes de l'espai, contextualitzar i a la vegada donar un to pausat que convidi a la reflexió i a la narrativa calmada. La fotografia subaquàtica també seguirà aquestes pautes, gravant-se plànols oberts de les runes del poble vell.

Il·lustració 16: Fotograma de *Sau: La memòria submergida* (Burgaya, 2024).

Les entrevistes es gravaran tant en interiors com exteriors, però sempre en espais identificables i realistes. Per aconseguir naturalitat, es gravaran amb distàncies focals normals, que no deformin espais ni persones. Es gravaran amb dues càmeres, una que enregistri un pla mig o mig-llarg del personatge, gairebé frontal, i una altra que enregistri un pla més tancat de la persona, en $\frac{3}{4}$, tal com es veu a la il·lustració 17.. Les dues càmeres ens permetran jugar amb el ritme dins la mateixa entrevista durant el muntatge, a la vegada que ens permetran endinsar-nos en la pell del testimoni mitjançant el pla més curt.

Il·lustració 17: Fotogrames de *Sau: La memòria submergida* (Burgaya, 2024).

Per a les escenes de les festes i tradicions populars, es planteja l'ús d'objectius curts, que permetin endinsar l'espectador en allò que està veient, sentint-se una persona més a la festa. Així es pot captar l'essència de les festivitats actuals, emfatitzant la sensació d'identitat i reforçant la reflexió. També s'utilitzaran teleobjectius per enregistrar accions llunyanes que puguin succeir durant la celebració de les diferents festivitats.

La il·luminació serà principalment llum natural, per tal de mantenir el realisme de la narrativa. Només en el cas d'entrevistes gravades en interiors, on la llum natural no sigui suficient, es faran servir altres fonts d'il·luminació. En tot cas, la il·luminació artificial serà senzilla, de 3 punts de llum màxim (Llum principal, llum d'emplenament i llum de contra).

So i música

El so té dos objectius. Per una banda, ha de mantenir el realisme en tot moment, seguint la línia de la fotografia, però per l'altra, ha de potenciar els moments més emocionals i reflexius, ajudant l'espectador a endinsar-se en la història.

El disseny sonor no comptarà amb efectes sonors durant les entrevistes i seqüències festives, només es captarà so ambient dels actes enregistrats i les veus dels personatges. Sí que es farà un treball de disseny sonor amb les imatges d'arxiu, recreant els sons d'aquell moment i espai capturat. Això ajudarà l'espectador a visualitzar de manera immersiva com era viure en el vell poble de Faió.

Contràriament, comptarem amb diferents músiques de biblioteques digitals. Aquestes músiques tindran una funció principalment expressiva. Acompanyaran alguns moments amb forta càrrega emocional, subratllant la intensitat del moment; i també les seqüències paisatgístiques, on explorem els dos pobles i els seus entorns naturals. A més, en algunes seqüències apareixen les veus dels personatges cantant cançons populars del poble, que juntament amb les imatges, creen algunes de les seqüències més abstractes i poètiques del documental.

La música, però, no serà molt present al llarg del documental, sinó que s'utilitzarà en alguns moments puntuals. De fet, les entrevistes no tindran acompanyament musical. En tot cas, s'usaria la música com a transició per a començar o finalitzar-ne alguna.

Amb el disseny sonor semi realista i la presència puntual de les músiques, es vol potenciar i remarcar el silenci. Aquest és un element clau per a la reflexió, ja que permet analitzar calmadament i sense una sobrecàrrega d'estímul allò que estem veient.

Muntatge i etalonatge

El documental presentarà un ritme pausat, amb plans llargs i calmats, que donin peu a la reflexió sobre el que s'està veient. En algun cas es podrà adaptar a un ritme musical de les músiques que acompanyin les imatges, però sempre mantenint el ritme tranquil.

D'altra banda, es presenta un muntatge lineal, que seguirà l'estructura narrativa en 3 actes. Dins de cada acte, però, trobarem muntatges paral·lels entre diferents entrevistes i subtrames que ens presenta cada personatge, que s'intercalen per a donar un missatge comú més potent.

Pel que fa a l'etalonatge, se segueix amb la línia naturalista de la resta de departaments. Es tractarà d'imitar els colors que capta l'ull humà, respectant el màxim possible les pells humanes i paisatges.

Imatges, videos i documents d'arxius

Un punt molt important del documental és l'ús d'imatges i documents d'arxiu. A continuació, es presenta una llista dels diferents arxius i fons dels quals s'obtindrà material.

- Fons familiar propi: Són les fotografies que conserva la meua família, entre les quals es troben les del meu besoncle qui era el fotògraf de poble vell de Faió. S'inclouen imatges de la inundació i la construcció del poble nou.
- Fons familiar Solé: Es tracta del fons familiar de la família d'Aitor, Iñaki, Sebastianet i Sebastianet fill, testimonis del documental disposats a col·laborar. Està compostat principalment per imatges.
- Fons familiar García: Són les imatges familiars de Pepita García, testimoni del documental.
- Fons familiar Castarlenas: Imatges i vídeos de Sebastián Castarlenas, qui també participa en el documental.
- Fons familiar Llop: Són les imatges i retalls de diaris que conserva la família Llop, que tot i no aparèixer al documental, vol col·laborar d'aquesta manera.
- Arxiu municipal: De l'Ajuntament de Faió s'obtindran més fotografies i vídeos del poble vell, anteriors als fons familiars, de la mateixa època i posteriors. També s'obtindran documents com els registres civils amb els quals es comptabilitza el nombre d'habitants del Faió al llarg dels anys.
- Arxiu Fundación Endesa: L'empresa que va construir la presa del pantà de Ribarroja, l'ENHER, es va fusionar amb Endesa l'any 1999. Així, la Fundación Endesa va obtenir totes les imatges de la construcció de la presa. Per tant, d'aquest arxiu les imatges relacionades amb l'evolució de la presa al llarg dels anys.

Il·lustracions i caretes

Es planteja l'ús d'il·lustracions originals per a la introducció dels diferents capítols/actes del documental, que serveixin com a caretes.

Aquestes il·lustracions estaran fetes a mà i dibuixades amb carbonet. L'elecció d'aquest material simbolitza el passat de Faió, doncs, com he comentat al marc conceptual, l'economia del poble provenia principalment de la indústria del carbó. Així doncs, aquestes il·lustracions són un nou pont que simbolitzen la unió del passat amb el present.

També s'utilitzarà la mateixa tècnica per als cairons introductoris de personatges.

4.7. *Moodboard*

Amb base en tots els aspectes definits en l'apartat anterior, he dissenyat un *moodboard* (Il·lustració 18) que representa l'estètica naturalista esmentada, i que inclou també fotografies d'arxiu, que seran molt presents al llarg de tot el documental. Aquest *moodboard* està format exclusivament per imatges de Faió, extretes del meu fons familiar i fons familiars d'altres faioners, que m'han cedit les imatges.

4.8. Personatges

El documental compta amb un total d'11 personatges diferents. A continuació es troben les seves fitxes de personatge.

<u>Nom:</u> Pilar Ribera Roca. <u>Estat:</u> 79 anys (22 anys durant la inundació). <u>Temes clau:</u> Records del poble vell, adaptació al poble nou, comparació dels pobles, evolució de les tradicions, reflexió sobre el futur. <u>Característiques:</u> Emotiva, amable, riallera.
<u>Vinculació amb la història:</u> Habitant del poble vell, va ser obligada a marxar abans de la inundació. Habitant del poble nou. Es va casar amb un treballador de l'ENHER.
<u>Biografia:</u> Nascuda l'any 1945 al poble vell de Faió. Va començar a treballar molt jove als camps d'olivers i ametllers propers al poble. La seva família va decidir quedar-se al poble nou, i els hi van assignar una de les primeres cases a ser construïdes, mudant-se abans de la inundació. Es va casar amb un dels treballadors de l'ENHER, va marxar uns pocs anys de Faió però va tornar. Casa seva servia de centre de reunió, ja que va ser la primera a tenir televisió a tot el poble. Va tenir 5 fills, però cap viu a Faió. Ara és viuda, viu sola a la casa que els hi va assignar l'ENHER fa gairebé seixanta anys.
<u>Rol al documental:</u> Ens explica la seva vida al poble vell, la infància, estudis i experiència personal de la inundació. Fa la comparació entre els dos pobles i com viu en l'actualitat. Ens introdueix la vida social al poble nou.
<u>Material de suport:</u> Fotografies familiars i de Juanito.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Reflexiva i narrativa. Emotiva, molt basada en els records. Dona joc amb la superposició d'imatges d'arxiu. Ubicada principalment a casa seva.

<u>Nom:</u> Pepita García. <u>Edat:</u> 74 anys (17 anys a la inundació). <u>Temes clau:</u> Records del poble vell, adaptació al poble nou, comparació dels pobles, evolució de les tradicions, reflexió sobre el futur. <u>Característiques:</u> Seriosa, amable, té discurs format al cap, una mica robòtica i pensadora.
<u>Vinculació amb la història:</u> Habitant del poble vell, va viure la inundació. Habitant del poble nou.
<u>Biografia:</u> Nascuda l'any 1950 al poble vell de Faió. Va començar a treballar al saló/bar Sociedad. La seva família va decidir quedar-se al poble nou. Va viure la inundació, però va poder salvar moltes pertinences, ja que ella, il·lusionada per viure en una casa més moderna, les va guardar totes en caixes al pis superior de casa seva. Quan van arribar al poble nou ja tenien casa construïda. Va continuar treballant a la Societat. Va tenir 2 fills que encara viuen a Faió. Actualment viu a la mateixa casa que els hi van assignar.
<u>Rol al documental:</u> Ens explica la seva vida al poble vell, la infància, estudis i experiència personal de la inundació. Parla sobre l'adaptació al poble nou i fa la comparació entre els dos pobles i com viu en l'actualitat. Reflexió sobre l'actualitat del poble, la memòria i el futur.
<u>Material de suport:</u> Fotografies pròpies familiars.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Entrevista narrativa sobre el poble vell i reflexiva sobre el poble nou. Una mica freda i aportant més dades narratives que expliquin la història de Faió que anècdotes. Se situaria principalment a casa seva.

<u>Nom:</u> José Arbonés. <u>Edat:</u> 75 anys (19 anys durant la inundació) <u>Temes clau:</u> Política, lluita del nou Faió per millorar les seves condicions. <u>Característiques:</u> Serios, argumenta el que diu. Xerraire.
<u>Vinculació amb la història:</u> Habitant del poble vell. Va viure la inundació. Alcalde del nou Faió durant setze anys. Va lluitar per aconseguir indústria, comunicacions i agricultura per millorar la qualitat de vida dels faioners.
<u>Biografia:</u> Va néixer al poble vell de Faió. Va començar a treballar de jove en una pedrera. Després va marxar del poble per a poder continuar treballant. Anys després va tornar al poble i, junt amb un grup de persones van presentar una candidatura per a l'alcaldia. Va ser alcalde durant setze anys. Va proposar noves indústries, comunicacions i sistemes de regadiu. Es va comunicar amb alts càrrecs polítics. Sempre va compaginar ser alcalde amb altres feines. Ara ja és retirat de la política, però el nou alcalde és part del que era el seu grup. Actualment viu a Faió en una casa que es va construir posteriorment de la construcció del poble nou.
<u>Rol al documental:</u> Pot aportar experiència personal del poble vell. Importància en explicar com era la vida al poble nou al s. XX i la lluita política per millorar la qualitat de vida dels habitants del nou Faió. Parla sobre la seva relació amb les festes i tradicions, recuperació d'indústria, agricultura, etcètera.
<u>Material de suport:</u> Documents sobre la seva alcaldia i propostes que va dur a terme.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Seriosa, crítica. Buscar reivindicar les necessitats d'un poble que s'ha vist desproveït de serveis amb els quals comptava antigament. Se situaria a casa seva o el seu despatx.

<u>Nom:</u> Sebastián Castarlenas Solé. <u>Edat:</u> 78 anys (21 durant la inundació). <u>Temes clau:</u> La vida al poble vell, els barracons del poble nou, l'evolució de les tradicions. <u>Característiques:</u> Amable, simpàtic, rialler.
<u>Vinculació amb la història:</u> Va viure al poble vell, rere la inundació va haver de viure en els barracons abans de tenir casa al poble nou. Ha viscut al poble nou, ha estat el carter del poble durant molts anys, ha vist l'evolució de les tradicions al llarg dels anys.
<u>Biografia:</u> Va néixer al poble vell, on va passar la seva infància i joventut veient com el seu pare treballava de carter. A mesura que anava creixent l'ajudava amb la feina, fins que dos anys abans de la inundació va començar a treballar oficialment. La inundació del poble vell va arribar quan la seva casa del poble nou encara no estava construïda. Va haver de viure en un barracó en condicions precàries durant mesos amb la seva família fins que es va finalitzar la construcció del poble nou de Faió. Ja establert al nou Faió, es va fer càrrec de la feina del seu pare, convertint-se en el carter del poble. Des d'aquest càrrec va conèixer la vida de molts dels habitants de Faió. Va treballar fins a l'any 2012, quan es va jubilar.
<u>Rol al documental:</u> Explica com era viure i créixer al poble vell, les comunicacions que el poble tenia i com arribava la missatgeria postal. També explica com van haver de viure en barracons aquells habitants de Faió que, quan es va inundar el poble, no tenien encara una nova casa construïda.
<u>Material de suport:</u> Fotografies i vídeos familiars.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Alegre i emocional. Crítica a l'hora de parlar sobre la vida als barracons. Es faria a casa seva.

<u>Nom:</u> Sebastián Solé Cabistany “Sebastianet”. <u>Edat:</u> 88 anys <u>Temes clau:</u> Resistència del poble vell, robatori dels sants. <u>Característiques:</u> Nostàlgic, dolgut pel passat, rondinaire.
<u>Vinculació amb la història:</u> Habitant del poble vell i poble nou. Formava part de l'ajuntament durant els anys finals de la construcció de la presa. Va ser un dels encarregats de recuperar les figures dels sants de l'església inundada. És pare de “Sebastianet fill” i avi d'Aitor i Iñaki Solé Sabaté.
<u>Biografia:</u> Va néixer al poble vell de Faió. De jove, amb catorze anys, va començar a treballar al camp, sembrant i recollint les collites. Ja d'adult va començar a treballar a l'ajuntament. Allà va viure la gestió de la construcció del pantà, les negociacions que va haver-hi amb l'ENHER i els acords als quals es va arribar. Per culpa de la inundació va perdre diverses cases, terres i masies que posseïa la seva família, i, al poble nou no van trobar prou espai per als pocs animals que van poder rescatar. Un cop al poble nou, i veient que l'ENHER no recuperaria res del poble vell, es va ajuntar amb un grup de persones i van decidir baixar la nit de Nadal a recuperar les escultures dels sants que quedaven a l'església del poble vell, ja mig inundada. Des d'aleshores viu al poble nou, però mai ha recuperat la vida social que tenia al poble vell, hi pensa recurrentment.
<u>Rol al documental:</u> Explica quina va ser la resistència del poble davant la construcció de la presa i com l'ENHER va gestionar la situació amb les compensacions. Explica també l'episodi del robatori/recuperació dels sants de l'església del poble vell.
<u>Material de suport:</u> Fotografies pròpies familiars.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Seriosa, crítica, emocional. Es realitzaria a casa seva per parlar de la seva vida i feina com a treballador de l'ajuntament, a l'església i davant del campanar per explicar el robatori dels sants, i, a l'Ermita del Pilar per l'entrevista conjunta.

<u>Nom:</u> Sebastián Solé García “Sebastianet fill”. <u>Edat:</u> 63 anys (4 anys durant la inundació) <u>Temes clau:</u> la generació al poble nou, creació de nova identitat. <u>Característiques:</u> Rialler, divertit.
<u>Vinculació amb la història:</u> Va néixer al poble vell, però va créixer al poble nou. Forma part de la primera generació del Faió nou, particip d’una nova forma de vida per la comunitat. És fill de “Sebastianet” i pare d’Aitor i Iñaki Solé Sabaté.
<u>Biografia:</u> Nascut al poble vell, només amb quatre anys va viure la inundació del poble vell, de la qual recorda poca cosa. Va créixer com la primera generació del poble nou. Al seu grup d’amics no es parlava gaire del poble vell, però sí que escoltava les històries del seu pare. De jove es va implicar en la companyia de teatre de Faió. Més tard va haver de marxar de Faió per poder treballar. Passava les setmanes fora, però sempre tornava a Faió els caps de setmana per a descansar a casa amb la seva família. Es va casar i va tenir 2 fills, Aitor i Iñaki, que actualment viuen a Faió. Passats els anys, va deixar de treballar fora de Faió i es va muntar la seva pròpia granja al poble. Actualment encara treballa a la seva granja.
<u>Rol al documental:</u> Aporta l’experiència de créixer en un poble nou que els seus pares no reconeixen com casa seva. Viu els darrers conflictes i els inicis de les reconciliacions entre els veïns. Forma part activa de la recuperació i creació de la identitat de Faió.
<u>Material de suport:</u> Fotografies pròpies familiars.
<u>To i estil de l’entrevista:</u> Seriosa però amb algunes bromes. Es duria a terme a casa seva, al seu lloc de feina, i a l’Ermita del Pilar per a l’entrevista conjunta.

<u>Nom:</u> Aitor Solé Sabaté. <u>Edat:</u> 32 anys (nascut 26 anys després de la inundació). <u>Temes clau:</u> Actualitat, identitat del poble, futur. <u>Característiques:</u> Rialler, amable, divertit.
<u>Vinculació amb la història:</u> Habitant del poble nou de faió. Forma part de la 2a generació nascuda al poble nou. Actualment, és de les principals persones que lluiten dia a dia per a mantenir la història, les tradicions i les festes de Faió. Ho fa exercint diferents càrrecs. És germà d'Iñaki Sabaté Solé, fill de “Sebastianet fill” i net de “Sebastianet”.
<u>Biografia:</u> Va estudiar l'educació primària al poble, va continuar l'ESO a Mequinensa i després va haver de marxar, primer a Saragossa, i segon a Lleida per a poder cursar estudis superiors. Tot i això, va decidir tornar al poble com a guia turístic. Des d'aleshores ha tingut diferents càrrecs, sempre mantenint la lluita per la memòria i tradicions de Faió. És president de la Sociedad Recreativa y Cultural Juventud Fayonense, és dels principals representants de la confraria del poble, forma part del consell de l'associació de festes... Treballa de professor a la llar d'infants del poble i el seu objectiu és inculcar en els més petits la història de Faió i les seves tradicions perquè no desapareguin.
<u>Rol al documental:</u> Aporta la visió sobre l'actualitat de Faió. El context en el qual es desenvolupen les tasques de memòria històrica i de realització de les festes i tradicions populars. Explica el valor del poble nou i manté les esperances d'aconseguir un millor futur amb un millor Faió.
<u>Material de suport:</u> Fotografies pròpies familiars.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Entrevista despreocupada, però reflexiva. Busca expressar les dificultats que té un poble per a mantenir-se avui dia, però demostrar els motius pels quals encara manté l'esperança. Es faria a casa seva, i a l'Ermita del Pilar per a l'entrevista conjunta.

<u>Nom:</u> Iñaki Sabaté Solé. <u>Estat:</u> 36 anys (nascut 21 anys després de la inundació). <u>Temes clau:</u> Esperança i futur, properes generacions de Faió. <u>Característiques:</u> Amable, obert, emotiu.
<u>Vinculació amb la història:</u> Habitant del poble nou de faió. Forma part de la 2a generació nascuda al poble nou. Actualment viu a Faió i lluita per conservar la seva memòria i tradicions. Té dues filles que participen i aprenen de la història i tradicions de Faió. És germà d'Aitor Sabaté Solé, fill de “Sebastianet fill” i net de “Sebastianet”.
<u>Biografia:</u> Igual que Aitor, va estudiar a Faió fins a haver de marxar a Saragossa per cursar estudis superiors. Des que va marxar tenia molt clar que volia tornar i viure a Faió. A Saragossa va conèixer a Jessica, i junts van anar a viure a Faió, on ella va obrir una perruqueria. Actualment, tenen dues filles que participen activament de les diferents tradicions i festes. Iñaki també participa en aquestes festes, implicant-se en diverses ocasions, com per exemple actuant de Rei Mag a Nadal.
<u>Rol al documental:</u> Parla principalment de les seves filles, com ell inculca la història de Faió en elles i com participen com a família en les diferents tradicions. Dona la imatge de la identitat actual i futura de Faió.
<u>Material de suport:</u> Fotografies familiars.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Calmada, emotiva. Es faria a casa seva, i a l'Ermita del Pilar per a l'entrevista conjunta.

<u>Nom:</u> Kintos/as 2026. <u>Estat:</u> 17/18 anys <u>Temes clau:</u> Identitat jove de Faió Personatges no estan definits. Seran joves que celebrin els seus “kintos” aquell any.
<u>Vinculació amb la història:</u> Són joves de 17/18 anys que estan celebrant els seus “kintos”. Són la representació del manteniment de les tradicions i de la identitat faionera entre els més joves, que viuen o no a Faió.
<u>Rol al documental:</u> Mostrar la visió dels joves respecte a la identitat col·lectiva de Faió, i com se senten ells respecte a les tradicions.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Alegre. Es realitzaria en algun espai apartat de l'acció dels “kintos” durant els dies de celebració.

<u>Nom:</u> José Ramón Marcuello. <u>Edat:</u> 78 anys. <u>Temes clau:</u> Història, construcció de la presa. <u>Característiques:</u> Serios. (Aquest personatge encara no ha confirmat la seva aparició en el documental).
<u>Vinculació amb la història:</u> Va escriure el llibre <i>Faió: La història submergida</i>.
<u>Biografia:</u> Nascut a Jaca (Osca), l'any 1947. Es llicencia com a periodista a la Escuela Oficial de Periodismo de Madrid. L'any 1971 comença la seva carrera d'escriptor reconegut, i és finalista del Premio Novela <i>Planeta</i> amb el relat <i>La Busca</i>. Posteriorment, s'especialitza com a periodista i investigador del riu Ebre i les localitats que l'envolten. L'any 2005 publica <i>Fayón: La historia submergida</i>. També ha estat director dels serveis informatius de Radio Zaragoza – Cadena SER, director i locutor de ràdio a diferents programes de Aragón Radio, ha col·laborat amb Aragón TV i ha estat corresponsal del Diari de Barcelona i El País a Saragossa.
<u>Rol al documental:</u> Aporta la visió històrica i objectiva dels fets que va viure el vell poble de Faió abans de ser inundada. Com es va planejar i dur a terme la construcció de la presa de Riba-roja.
<u>Material de suport:</u> No.
<u>To i estil de l'entrevista:</u> Seriosa, informativa. Es realitzaria en el seu despatx.

4.9. Cartes de presentació de projecte

Per a presentar el projecte a diferents convocatòries de *pitch* i a productores que puguin estar interessades en la producció del documental, he escrit dues cartes diferents que presentin el projecte.

La primera és la carta de motivació, el perquè vull produir aquesta història i perquè he de ser jo qui la dirigeixi. En ella es descriu el meu vincle familiar, personal i emocional que tinc amb el poble de Faió, i els motius que em van portar a voler realitzar el projecte.

La segona carta és la de diferenciació del projecte. Escrita també des d'un punt de vista emocional, exposo els factors claus de diferenciació d'aquest projecte dels productes ja existents sobre pobles inundats. L'objectiu de la carta és convèncer a la productora de confiar en el projecte, i vulgui produir-lo.

4.9.1. Carta d'intenció i motivació personal

Faió ha estat el meu poble des de sempre. És la meva segona casa, d'allà on venen els meus pares i alguns dels meus avis. Al cap de pocs dies de néixer a Mataró, ja visitava el poble i a la meva àvia, que ha viscut gairebé tota la seva vida allà.

Ja de petit, la història de Faió em fascinava, somiava amb el campanar erigint les aigües del riu, i el visitava sempre que podia. Preguntava a tothom sobre les seves anècdotes i experiències, em vaig fer amic de molta gent gran. A la vegada, Faió m'ha donat amistats, moments i records que no oblidaré mai, he passat tots els estius de la meva vida allà, gaudint dels paisatges que em fan sentir com a casa.

Una de les coses que sempre m'ha sorprès més és la falta de documentals sobre Faió. Sí, existeixen reportatges televisius, articles periodístics als diaris, i alguna peça que altra feta pels habitants actuals de Faió, amb imatges i vídeos familiars que després acaben penjant als grups de Facebook. Però no hi ha peces que s'endinsin en les vivències, emocions i històries de la seva gent, ni que parlin de la resiliència i la capacitat d'adaptació que ha tingut aquest poble per a continuar endavant rere la inundació.

Jo no soc nascut a Faió, però sí que em considero faioner. He participat en totes les festes que he pogut, he format part d'una penya, he celebrat els meus "kintos" i he estat Sant Josep, patge reial i fins i tot Rei Mag en diferents nadals. Considero que Faió és part de mi, i que les experiències que m'ha atorgat han condicionat la persona que soc avui.

Crec que les arrels, les tradicions i la memòria són elements claus en la creació de la identitat, tant d'una persona com d'una comunitat. I en un món tan globalitzat com en el que vivim, és essencial mantenir les nostres arrels, memòries i tradicions per conservar allò que ens fa tan rics com a espècie, la diversitat cultural.

És per tot això que quan vaig decidir estudiar audiovisuals, ara fa ja uns quatre anys, també vaig decidir, que aquest documental que tant em sobtava que no existís, l'havia de fer jo, tant per reivindicar la història de Faió, per defensar la pluralitat cultural tan rica i plena que tenim al nostre país, i que es desconeix a les grans ciutats. L'audiovisual sempre ha estat una passió en mi des de petit, i la idea del documental ja la tenia al cap feia temps, però va ser en entrar al grau en comunicació audiovisual, que em vaig començar a sentir en deute amb Faió. Per això faig aquest documental, per tractar de compensar mínimament tot el que m'ha donat Faió en la meva vida personal.

4.9.2. Diferenciació del projecte respecte els seus competidors

Faió: Més enllà de l'aigua no és només un documental sobre la història d'un poble que va ser inundat l'any 1967. Si fos així, es podria dir que Faió és només un dels més de 500 pobles que s'estima van ser inundats per la construcció d'embassaments durant el franquisme a Espanya, alguns dels quals ja compten amb documentals propis.

Aquestes històries ja explicades, d'aquests pobles coneguts popularment, tenen tots una cosa en comú, que també comparteix Faió: El passat. Tots els pobles tenien els seus carrers, la seva gent, les seves tradicions, la seva identitat, etcètera. Aquells pobles tenien, patien i gaudien, però ja només els queda la memòria.

Faió, en canvi, encara conserva els seus carrers, la seva gent, les seves tradicions i la seva identitat, alhora que manté la memòria. Faió tenia, però encara té. I allò que té és diferent del que tenia, però en essència és el mateix.

D'això tracta aquest projecte, del que Faió era, però també del que Faió encara és. Una reflexió sobre què és realment un poble, sobre com sobreviure a la mort física i perdurar en l'intangible. La identitat de Faió no és la mateixa que la de la dècada de 1960, però tampoc Barcelona és la mateixa des de fa cinquanta anys. Tot evoluciona, i està bé fer-ho. Això sí, mai hem d'oblidar d'on venim per a saber qui som.

Aquesta reflexió encara no s'ha compartit, sempre ens hem quedat mirant al passat, sense adonar-nos del que encara batega dins nostre. Faió és l'exemple perfecte de com mantenir una història i unes tradicions, de com recuperar una identitat que un dia esdevingué perduda, o millor dit, que un dia l'aigua va intentar esborrar. Faió va sobreviure més enllà de l'aigua, i això, per desgràcia, no tots els pobles ho poden dir.

Per Faió, però per tots, els inundats i els no inundats, perquè tots hem passat per la mateixa lluita, tots estem condemnats a reconstruir-nos i adaptar-nos constantment. És el moment de reivindicar la nostra identitat, abans que l'aigua la sepulti.

Aquest projecte és una narració visual que, amb testimonis i imatges del passat i del present, connecta amb les lluites personals i col·lectives d'una comunitat que no s'ha rendit. Ajuda'ns a portar aquesta història a la televisió; junts farem que Faió, i totes les identitats que lluiten per no desaparèixer, tornin a bategar.

4.10. Hams comercials

Els hams comercials són tots aquells reclams pels quals aquest projecte és interessant, tant per productores com pel públic. Es tracta dels motius pels quals es pot confiar en la producció d'aquest projecte.

4.10.1. Punts forts cara al públic

Es tracta d'una història nova, poc comuna i desconeguda per a la majoria de la població. És un producte molt emocional, que parla de tensions i conflictes veïnals, l'èxode obligat i la pèrdua de les pertinences materials i de la identitat. És la història de la reconstrucció no només física, sinó espiritual, d'una comunitat.

Es tracta d'una reflexió universal al voltant de la identitat i la pregunta "qui som?". Tot espectador pot identificar-se i empatitzar, ja que tothom ha passat alguna vegada per haver de deixar enrere alguna cosa que estimava, i s'ha hagut de replantejar què el defineix com a persona.

4.10.2. Elements de producció destacables

Tal com he esmentat en l'anàlisi DAFO, compto amb un gran valor de producció propi, ja que dispo de d'una casa a Faió on pot descansar l'equip humà, es pot emmagatzemar el material tècnic i es poden aparcar fins a 2 vehicles. A més, compto també amb vehicle propi amb el qual desplaçar-me.

El més important, però, és que la comunitat de Faió està bolcada amb aquest projecte, totes les associacions que he contactat volen participar i col·laborar en la mesura del possible, moltes persones estan disposades a cedir imatges i vídeos del seu fons familiar per a la realització del documental i, fins i tot l'Ajuntament de Faió vol col·laborar i donar tot el suport possible dins les seves possibilitats. Tot això ho he aconseguit perquè, com a descendent de faioners, i persona que ha passat molts mesos i estius sencers a Faió, conec les persones, associacions, negocis i institucions, i tinc la seva confiança, creada al llarg de molts anys de relació, ja que es tracta de gent que m'ha vist créixer.

4.11. Producció i *teaser*

Aquí es defineixen els aspectes necessaris per a la producció del documental *Faió: Més enllà de l'aigua*: equip tècnic, material tècnic i jornades de rodatge. Aquestes concrecions permeten entendre amb major profunditat el pressupost presentat més endavant, i saber com s'han calculat les diferents despeses reflectides.

També es presenta un petit dossier de producció sobre el *teaser* del projecte, realitzat sota el paraigua d'aquest Treball de Fi de Grau.

4.11.1. Producció del documental

Divideixo les necessitats del projecte en les categories ja esmentades.

Equip tècnic

Les característiques del documental en general, i d'aquesta producció en concret, no requereixen un gran equip de persones treballant en el projecte. Es tracta d'un seguit d'entrevistes a diferents testimonis, i l'enregistrament de diferents esdeveniments i tradicions celebrades a Faió al llarg d'un any natural. Si bé es necessiten certs equips especialistes, com un equip de rodatge subaquàtic o un equip de gravació amb dron, per a realitzar certes escenes del tractament, la resta d'escenes es poden gravar amb un equip reduït. L'equip reduït també facilita la creació d'una atmosfera de confiança a l'hora d'enregistrar les entrevistes, clau per obtenir testimonis sincers i emocionals.

L'equip de rodatge constaria de:

- Director: Encarregat de les decisions creatives i de la realització de les entrevistes. Supervisa també la postproducció del projecte.
- Ajudant de direcció: Necessari per a controlar el temps destinat a la gravació de cada escena, gestionar i solucionar problemes i imprevistos, i coordinar l'equip en jornades de rodatge amb equip partit. En les jornades d'equip partit, dirigirà un dels dos equips.
- Director o directora de fotografia: S'encarrega de planificar el guió tècnic de les entrevistes i de definir de manera orientativa els tipus de plànols a gravar en els diferents esdeveniments que s'enregistraran. Opera la càmera principal i planifica i corregeix la il·luminació dels sets. També supervisarà puntualment la feina de muntatge junt amb el director i el muntador.

- Segon operador de càmera: S'encarrega d'operar la segona càmera sota la supervisió i directrius del director o directora de fotografia. També ajuda amb la il·luminació. Serà present en les jornades d'equip partit i en les d'entrevistes.
- Cap de so: Encarregat de planificar el disseny sonor de l'obra i d'escollir les músiques del projecte, que provindran de biblioteques digitals. Opera el so directe i també supervisa la feina de l'editor de so.
- Cap de producció: Encarregat de la producció en set del rodatge. Responsable dels transports, allotjaments, àpats, etcètera. Manté la comunicació amb la productora en cas que sigui necessari i gestiona i soluciona els imprevistos junt amb l'ajudant de direcció.
- Ajudant de producció: S'encarrega de gestionar problemes menors en un dels equips durant les jornades d'equip partit. Només serà present en aquelles jornades.

Per la postproducció, l'equip necessari, a part de director, director o directora de fotografia i cap de so són:

- Muntador o muntadora: S'encarrega del muntatge del projecte.
- Editor o editora de so: S'encarrega de l'edició del disseny sonor i la mescla de so.
- Colorista: S'encarrega de l'etalonatge de l'obra.

Material tècnic

La principal característica que ha de tenir el material és la versatilitat. Ha de ser material el màxim lleuger possible, i útil en diferents situacions, ja que les diferents escenes de les diferents tradicions i celebracions a enregistrar es donen en situacions molt diverses, i en algunes ocasions caldrà gravar a la natura, entre multituds de gent ballant o en esdeveniments d'hores de duració.

La llista a continuació no inclou tot el material tècnic que requereix la producció, sinó que esmenta els materials principals que compleixen les necessitats explicades. L'enregistrament de les entrevistes, al ser en un set controlat, permeten l'ús de material d'il·luminació com focus led o ceferinos amb banderes, que no seria viable d'utilitzar en la resta d'escenes. Per tant, aquest és el material que compleix amb els requisits de les entrevistes i, sobretot, de les escenes festives.

- Càmera Sony α7s III: És una càmera compacta, lleugera i versàtil. És útil per l'enregistrament de les entrevistes i per a les gravacions en acció. Té un rang dinàmic suficient per atorgar una qualitat visual professional. Es necessitarien dues càmeres, tant per les entrevistes com per les gravacions en acció de "Els Kintos".
- Ronin RS3 Pro: Es tracta d'un estatiu *gimball*, que s'utilitzarà per obtenir plans dinàmics de qualsevol acció que s'enregistri.
- Sennheiser MKH 416: Aquest micròfon permet l'enregistrament de so professional, útil tant en entrevistes com exteriors. Les entrevistes es complementarien amb un micròfon de corbata, i per les escenes d'acció, el micròfon es connectaria a la càmera, alliberant l'operador de la figura del sonidista, i permetent l'obtenció de plans més propers a l'acció de les tradicions.
- Reflectors i difusors: Aquest tipus de material d'il·luminació permet, en plans exteriors mitjanament controlats, tenir un resultat més professional sense la necessitat d'utilitzar focus o aparells més voluminosos.
- Dron: Es necessitarà la contractació d'un servei de dron per a la realització dels plans aeris tant del poble vell inundat, el poble nou i l'Ermita del Pilar.
- Càmera subaquàtica: Es necessitarà també la contractació d'aquest servei per a l'enregistrament de les escenes subaquàtiques.

Pla de rodatge

No existeix un pla de rodatge definit del projecte, però sí que és important distribuir les diferents gravacions al llarg dels 10 mesos que es necessitaran per completar el rodatge. S'enregistren un total de 5 tradicions, i, el nombre de jornades per rodatge depèn de la durada de la celebració i dels actes que es volen enregistrar. A més, es necessitarà un 6è rodatge per enregistrar les diverses entrevistes de les quals consta el documental, junt amb alguna altra seqüència com la del robatori dels sants.

Aquest rodatge d'entrevistes té una durada de sis dies, durant els quals s'enregistren deu entrevistes i la seqüència del robatori dels sants. Les entrevistes restants es gravaran durant alguna de les tradicions.

Els rodatges de les tradicions i festes sempre comencen un dia abans de la celebració (a excepció d'aquelles que succeeixen a la nit), i acaben l'endemà de la mateixa. Tenint això en compte, els rodatges quedarien de la següent manera.

- Sant Sebastià: 19 – 21 de gener de 2026. Gravació de la foguera i els tornejos de jocs tradicionals.
- Setmana Santa: 2 – 4 de març de 2026. Gravació de la “Rompida de la hora”, el “Santo Encuentro”, i seqüències d’Aitor preparant la seva participació amb la confraria.
- “Kintos” 2026: 1 – 4 de maig de 2026. Seguiment i gravació de les activitats realitzades al llarg dels dies (tala del pollancre, ball, etcètera.), junt amb entrevistes als protagonistes de la festa.
- Festes majors: 30 de juliol – 4 d’agost de 2026. Gravació de les diferents activitats com el sopar popular, les xarangues, els concerts d’orquestres i les “penyes”, i les seqüències subaquàtiques i aèries.
- El Pilar: 11 – 12 d’octubre de 2026. Gravació de l’acte religiós, preparacions familiars i recursos de l’interior de l’Ermita del Pilar.
- Entrevistes: Aquest rodatge no té unes dates definides, però com s’ha esmentat, té una durada de 6 dies, en les quals s’enregistren 10 entrevistes i la seqüència del robatori dels sants.

Amb aquests 6 rodats queden coberts els enregistraments de totes les escenes i seqüències necessàries per a la realització del documental. En total són 23 jornades de rodatge, però la divisió serà essencial per calcular, per exemple, el preu del lloguer del material.

El rodatge en què es necessitarà la participació de l’equip és el de la festa de “Els Kintos”, ja que es solapen diverses activitats que necessiten ser enregistrades i hi ha una alta càrrega d’esdeveniments seguits a registrar, per la gravació dels quals l’equip necessitarà descansos i relleus.

4.11.2. Plantejament de producció del *teaser*

El *teaser* és un producte que plantejo realitzar jo amb els meus propis recursos i mitjans, molt més limitats que els necessaris per a la realització del documental que hem vist en el subapartat de producció i que es veuran també al pressupost. Per tant, es tracta d’un producte a part, creat amb l’objectiu d’atraure possibles productors interessats en la producció professional de l’obra. Actualment es troba en fase de pre-producció.

Preproducció

El primer que vaig haver de decidir pel *teaser* eren els testimonis que volia utilitzar. Per tal de presentar no només la història, sinó també el to i la reflexió que es planteja, ja en aquest producte promocional, vaig decidir que necessitava mínim 1 testimoni que hagués viscut la inundació i 1 testimoni actual.

El testimoni actual tenia clar que havia de ser Aitor, perquè és la persona més implicada en Faió i en el projecte, i que més emoció m'ha transmès des del primer moment que li vaig presentar la idea. El testimoni sobre el poble vell vaig pensar que seria interessant comptar amb Sebastianet, avi d'Aitor, per tenir una relació directa entre els personatges que apareixen. Quant a les entrevistes que enregistraria, aquestes serien una versió reduïda que tractés temàtiques clau per entendre la idea del documental i el que planteja. Aquesta va ser una decisió motivada per la mancança dels meus recursos, amb els quals no puc assolir la qualitat tècnica que m'agradaria que tingués l'obra final. Per tant, considero que aquestes entrevistes s'haurien de regravar en un futur.

Per a poder representar també les seqüències aèries, em vaig posar en contacte amb persones que ja han realitzat de manera professional enregistraments d'aquesta mena. Amb el seu permís, em podria estalviar el cost d'un nou enregistrament d'aquestes gravacions pel *teaser*. Malauradament, les gravacions subaquàtiques sobre el poble submergit que he pogut trobar no tenen prou qualitat ni visibilitat per plantejar-me utilitzar-les en les mateixes condicions que les imatges aèries. A més, es tracta d'un servei massa car per a plantejar-me la seva contractació.

Les últimes seqüències que faltaria incloure són les de les tradicions, per les quals, utilitzaria el meu propi fons d'imatges, personals, familiars i d'amics, que he enregistrat al llarg dels darrers anys. Tot i que aquestes imatges no tindran la millor qualitat, representen a la perfecció l'esperit i la idea d'endinsar-se en aquestes festes i sentir-se part d'elles.

Producció

La producció que plantejo és bastant senzilla. Només he de quadrar un parell de dies de rodatge amb els testimonis que vull registrar, i els he de fer coincidir en un mateix cap de setmana.

Pel que fa a l'equip humà i el material tècnic, aquest ha de ser més reduït que el plantejat pel documental, perquè els meus recursos són més limitats. Amb només un equip de dues persones, i utilitzant el nostre propi material format per una càmera digital, un parell de focus led, un petit micròfon de perxa, una gravadora i un trípode de fotografia, seria necessari per anar a Faió a enregistrar aquestes entrevistes a casa dels testimonis. Els dos exerciríem els rols de director de fotografia, operador de càmera, sonidista, etcètera.

Un cop enregistrat, em posaré a cercar dins el meu fons personal les imatges i vídeos que em serviran per explicar la importància de les tradicions a Faió, i també decidiré les imatges aèries que utilitzaré.

Postproducció

Part de la postproducció també la duré a terme jo mateix. El muntatge i el disseny sonor els faré en uns quatre dies, amb el programa DaVinci Resolve. L'etalonatge l'encarregaré a una tercera persona de confiança, que el realitzarà en un parell de dies, de manera gratuïta. La música que escolliré serà lliure de drets, per a poder utilitzar-la també en futurs *pitches* de presentació de projecte a productores.

4.12. Pressupost

El pressupost total del projecte *Faió: Més enllà de l'aigua* ha estat realitzat utilitzant la plantilla que ICEC posa com a requisit per a poder optar a les seves subvencions. Aquesta plantilla és considerada estàndard, i totes les obres que volen rebre subvencions l'han de complir. Com aquest projecte documental, tal com s'observarà al pla de finançament, vol optar aquestes subvencions, s'ha utilitzat el model ICEC. A continuació presento el resum del pressupost, amb algunes anotacions per aclarir certs conceptes i metodologies seguides per a l'elaboració del document. El pressupost complet es troba a l'Annex 1: Pressupost.

El pressupost total de *Faió: Més enllà de l'aigua* és de 100.611,49 €, i es divideix en 8 dels 10 capítols que ICEC presenta en el seu model. Tal com hem vist abans, es tracta d'un pressupost superior a la mitjana estimada dels pressupostos que es produeixen per a programes com *Sense Ficció*, finestra de distribució objectiva d'aquest projecte. Així i tot, continua sent un projecte viable, ja que els costos que hem vist eren de produccions de TV3, mentre que en aquest cas, la producció seria externa, i TV3 no hauria de cobrir tot el cost del projecte.

Els capítols “02: Personal artístic” i “08: Pel·lícula verge” queden buits ja que aquest projecte no contempla despeses en cap dels seus apartats. Per una banda, no es requereixen actors, i els personatges que surten al documental no reben remuneració. Per l'altra banda, no es necessita invertir en pel·lícula física, perquè el projecte es gravarà en digital, costos que es contemplen en altres capítols.

Tot i que no es grava sobre pel·lícula analògica, el capítol “09: Laboratori”, contempla dins les seves possibles despeses els costos de les imatges d'arxiu, que representen els 2.500 € totals del capítol.

També hi ha capítols gairebé buits, com és el cas del capítol “04: Escenografia”. Aquest projecte documental no compta amb decorats que s'hagin de construir ni *attrezzo* de cap mena. Els 13,98 € reflecteixen el cost de “pols matificant”, un material de maquillatge molt bàsic, utilitzat per a reduir la brillantor de la pell que pot produir-se davant dels focus. És, doncs, un material per a les entrevistes, que només s'utilitzarà en el cas que fos necessari. Per altra banda, cal aclarir que no es compta amb cap persona encarregada del maquillatge ni de la perruqueria, per tal de mantenir la naturalitat dels personatges que apareguin.

Respecte les fonts consultades per a establir els salaris, m'he basat les taules salarials del III Convenio colectivo de ámbito estatal de la industria de producción audiovisual (técnicos), publicades al BOE (2024), que contemplen els sous dels tècnics integrants en les obres destinades a ser emeses per televisió. He de dir però, que també he tingut en compte les meves experiències pròpies en rodatges, i aproximacions de sous que professionals de la indústria m'han explicat.

Pel que fa els preus del lloguer del material tècnic, han estat extrets de la web de lloguer 16nou (<https://16nou.com>). Les úniques excepcions són els serveis d'imatge de dron i d'imatge subaquàtica, pels quals m'he basat en empreses especialitzades en aquest tipus de serveis. Els costos d'aquests serveis està marcat al pressupost com a sou dels seus respectius operaris, i no consten al capítol dedicat al material.

Per acabar, cal esmentar que per aquesta producció tots els tècnics contractats seran autònoms, estalviant d'aquesta manera la necessitat de registrar-los a la Seguretat Social.

RESUM (1)	PRODUCTORA	COPRODUCTORA 1	COPRODUCTORA 2	Inversió recursos a Catalunya	TOTAL
	XXXX				
	Nacionalitat	Catalana			
CAP 01.- GUIO I MÚSICA	4.744,92	0,00	0,00	0,00	4.744,92
CAP 02.- PERSONAL ARTÍSTIC	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CAP 03.- EQUIP TÈCNIC	61.722,26	0,00	0,00	0,00	61.722,26
CAP 04.- ESCENOGRÀFIA	13,98	0,00	0,00	0,00	13,98
CAP 05.- EST. RODATGE/SONORITZACIÓ I DIVERSOS PRODUCCIÓ	11.301,63	0,00	0,00	0,00	11.301,63
CAP 06.- MAQUINÀRIA, RODATGE I TRANSPORTS	8.068,70	0,00	0,00	0,00	8.068,70
CAP 07.- VIATGES, HOTELS I APATS	6.775,00	0,00	0,00	0,00	6.775,00
CAP 08.- PEL·LÍCULA VERGE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CAP 09.- LABORATORI	2.500,00	0,00	0,00	0,00	2.500,00
CAP 10.- ASSEGUURANCES	450,00	0,00	0,00	0,00	450,00
CAP 11.- DESPESES GENERALS	2.035,00	0,00	0,00	0,00	2.035,00
CAP 12.- DESPESES EXPLOTACIÓ, COMERÇ I FINANÇAMENT	3.000,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00
TOTAL	100.611,49	0,00	0,00	0,00	100.611,49

Il·lustració 19: Pressupost de Faió: Més enllà de l'aigua. Elaborat a partir de plantilla de l'ICEC, amb dades pròpies.

4.13. Pla de finançament

El pla de finançament d'aquest projecte està format per ajuts públics i privats. En ambdós casos trobem finançament directe i indirecte. Igual que en el cas del pressupost, he utilitzat una plantilla de l'ICEC per a dur a terme aquest document.

Com ajuts públics es compta amb la “subvenció per a la realització de documentals destinats a ser emesos per televisió”, de l'ICEC. D'aquest ajut es demana el valor màxim que donen per projecte, 25.000 €. Només per optar aquesta subvenció, aquest documental haurà de ser produït per una productora audiovisual professional inscrita al Registre d'Empreses Audiovisuales de Catalunya, tal com s'especifica en la pàgina web de la subvenció.

També s'inclou en ajuts públics la venda dels drets d'antena a TV Aragón per 5.000 € i els drets d'antena aconseguits mitjançant guanyar el premi de la convocatòria de *pitches*, anomenat *Documental Obert*, que es realitza al Mercat Audiovisual de Catalunya, que dona fins a 60.000 € per projecte, 20.000 € de RTVE, 20.000 € de 3Cat i 20.000 € de La Xarxa +.

L'últim ajut públic ve en forma de cessió, és a dir, de finançament indirecte. Aquest és un ajut que l'Ajuntament de Faió atorga directament al projecte, per un valor de 2.245 €. Aquesta proposta l'he negociat jo personalment amb l'alcalde de Faió, amb qui he tingut l'oportunitat de reunir-me un parell de vegades al llarg de 2024 i 2025. Des d'un inici tenia en compte que volia que l'Ajuntament de Faió formés part del projecte, perquè m'interessa que el documental compti amb la participació del màxim de faioners possibles.

Aquest motiu és pel qual he decidit també adreçar-me a les diferents associacions i negocis del poble. Els resultats d'aquestes negociacions es poden veure en el següent subapartat “4.14 Contractes i cartes d'interès”. En total, com finançament privat, trobem 2.500 € d'inversió directa i 1.890 € indirectes, en forma de cessió d'espais. També es compta amb una capitalització de la meva feina com a director de la quantitat restant per costejar tot el pressupost, 3.976,49 €, que no supera el 5% de capitalització màxima que permet l'ICEC per demanar ajuts.

La suma de totes aquestes xifres dona 100.611,49 €, que és exactament el pressupost total del projecte. Així doncs, es pot corroborar que, efectivament, es tracta d'un projecte viable, 100% finançat, i sense la necessitat d'invertir capital propi en aquesta producció.

4.14. Contractes i cartes d'interès

Durant la realització d'aquest Treball de Fi de Grau, he mantingut relació amb diferents organismes i associacions, amb l'objectiu de facilitar la producció real d'aquest projecte. Per a poder presentar correctament el projecte, vaig realitzar un *one-page* amb l'ajuda d'una altra persona. És un document d'una sola pàgina amb informació sobre el projecte, que transmet les idees i el potencial del projecte als possibles interessats en participar o col·laborar. A continuació, deixo com ha estat l'apropament i la negociació amb cadascuna de les entitats. Tant el *one-page* com les cartes d'interès que he aconseguit es troben a l'Annex 3: *one-page* i cartes d'interès.

4.14.1. Ajuntament de Faió

Des d'un inici tenia clar que volia apropar-me a l'Ajuntament de Faió, ja que és l'organisme públic que més interès pot tenir en aquest projecte. Primer de tot vaig enviar un missatge per correu electrònic, però no vaig obtenir resposta. Aleshores, mitjançant la meua xarxa de contactes personals vaig obtenir el número de telèfon de l'alcalde, Roberto. Vaig dirigir-me a ell per missatgeria directa, i vaig aconseguir una reunió personal amb ell al seu despatx de l'ajuntament.

En aquella reunió vaig presentar el projecte, els seus objectius, reflexions i estil, a la vegada que vaig tractar de convèncer l'alcalde de que l'Ajuntament com a entitat col·laborés en el projecte. En finalitzar la reunió, vam acordar que l'Ajuntament de Faió estava disposat a cedir el material del seu arxiu municipal pel projecte, donar de manera gratuïta els permisos de rodatge en tot el terme municipal de Faió i a donar suport logístic i de transport, en termes a convenir en un futur. En una segona reunió vam concretar de nou aquests punts en una carta d'interès dirigida al projecte, que va ser signada per Roberto com a màxima autoritat política del poble.

4.14.2. Asociación de Empresarios y Emprendedores de Fayón

Com ja he comentat, la meva intenció és que les entitats de Faió pugui participar i col·laborar en el projecte. Un dels primers apropaments que vaig voler fer era a les botigues i bars del poble, però mentre feia un llistat dels diferents negocis, vaig trobar aquesta associació, que si bé no reuneix tots els negocis del poble, concentra la majoria.

Em vaig dirigir a l'oficina de l'associació, i em vaig reunir amb l'Eva, la seva representant, a qui també li vaig presentar el projecte. Ella es va sentir atreta pel projecte, i li va interessar poder col·laborar d'alguna manera. Em va explicar que des de l'associació treballen per assemblees semestral, i que totes les decisions les prenen conjuntament. Vam acordar que ella comunicaria la iniciativa del projecte a tots els membres de l'associació, i que el projecte *Faió: Més enllà de l'aigua* formaria part de la següent assemblea, on es decidiria de quina manera i per quin valor col·laboraria l'associació. Aquesta reunió té data en juny de 2025, per tant, encara no tinc cap carta d'interès signada per part d'aquesta entitat. Al pla de finançament he marcat uns 2.500 € d'inversió en el documental, ja que em sembla una xifra raonable, tenint en compte que aquesta associació la conformen molts negocis diferents.

Igualment, per assegurar un millor vincle i major interès dels diferents membres de l'associació, he contactat directament amb els negocis, i els he ofert el meu contacte de manera personal.

4.14.3. Associació de Pescadors La Reixaga

En aquest cas, va ser l'entitat qui va voler col·laborar amb el projecte abans que jo em dirigís personalment al seu representant. Quan em vaig dirigir a la Asociación de Empresarios y Emprendedores de Fayón, que comparteix oficina amb l'Associació de Pescadors La Reixaga, també hi era present Rubén, membre representant de l'associació de pescadors, qui va parlar amb mi per oferir-me col·laborar des d'aquesta associació.

Em vaig reunir amb ell i em van oferir la cessió del refugi de pescadors, un espai útil tant per a descansar com per a fer dinars o sopars i emmagatzemar material. Per tant, el suport que donen és logístic i de producció. També van oferir ajuda d'equip humà, en cas necessari. Aquests punts queden descrits a la carta d'interès signada pel president de l'associació.

4.14.4. Sociedad Recreativa y Cultural Juventud Fayonense

Obtenir el permís de rodatge dins aquest establiment és clau per a la producció del documental, perquè diverses de les tradicions que succeeixen a Faió es realitzen dins seu. Algunes d'aquestes són el Ball dels Kintos i algunes de les discomòbils de les festes majors d'agost.

El president de l'associació és Aitor Solé, amb qui ja havia parlat sobre la seva participació com a testimoni en el projecte, a la qual va accedir amb molt d'interès. Per tant, quan em vaig tornar a dirigir a ell per sol·licitar-li aquest permís, tampoc va haver cap oposició ni dificultat per aconseguir la carta signada.

5. Conclusions

Al llarg del desenvolupament d'aquest Treball de Fi de Grau i del documental *Faió: Més enllà de l'aigua* he après molt i he passat per moltes fases diferents, d'alegria, d'angoixa, però sempre de motivació. La principal lliçó que m'emporto és que cal molta motivació, temps i feina per a desenvolupar un projecte de manera individual. Era conscient de tots els processos necessaris per a la creació d'obres audiovisuals, però no de tota la feina i esforç que comporta dur-les a terme, ni de la dificultat que comporta compaginar el desenvolupament individualment d'un projecte amb altres activitats, com uns estudis o una feina. També vaig infravalorar la càrrega de treball i el temps que comportarien les investigacions prèvies a l'escriptura del tractament, que han resultat ser tasques més complexes del que considerava inicialment.

Tot i això, crec que el projecte obtingut té el potencial suficient com per a ser produït professionalment. Crec, sobre tot, que la feina que he realitzat d'apropament a entitats, associacions i testimonis acosta el projecte a ser finalment produït. Crec també que el projecte és prou sòlid en estètica, narrativa i forma per a garantir una qualitat professional. La meua intenció és seguir desenvolupant aquest projecte, aconseguir nou material d'arxiu, confirmar la presència de tots els testimonis que m'agradaria tenir i parlar amb més famílies de Faió.

El principal repte que surt d'aquest Treball de Fi de Grau és la cerca de productores i televisions que s'interessin en produir el documental. Per a poder fer això, plantejo primer la necessitat de registrar els drets de propietat intel·lectual d'aquest projecte i el seu tractament, per a, posteriorment, presentar-lo a diferents convocatòries de presentació de nous projectes i, també, directament a productores. Per a poder fer això també, cal primer realitzar el *teaser*, i crear més material promocional que ensenyi la línia de disseny del projecte, com per exemple un pòster o portada. També plantejo la maquetació de la Bíblia seguint la mateixa línia de disseny per presentar el projecte de manera més curada i professional.

6. Bibliografia

- Aguilar Sambricio, C. (2024, 4 de maig). *El documental, un formato en auge necesitado de un mayor apoyo*. Rubik Audiovisual. <https://rubik-audiovisual.com/el-documental-un-formato-en-auge-necesitado-de-un-mayor-apoyo/>
- American Documentary (s.d). *Icebreaker: What Makes a Film a Documentary?*. <https://www.amdoc.org/engage/resources/honest-truths-ethics-documentary-film/icebreaker-what-makes-film-documentary/>
- Przylipiak, M. (2023). Defining documentary. *Panoptikum* 29, 11–38. <https://doi.org/10.26881/pan.2023.29.01>
- Nichols, B. (2001). *Introduction to Documentary* (3a edició). Indiana University Press. https://www.kufunda.net/publicdocs/Bill_Nichols__Introduction_to_documentary-1-3and6.pdf
- Murray-Brown, J. (2003). *Documentary films: An entry in the Encyclopedia of International Media and Communication*. <https://www.bu.edu/jeremymb/files/2017/07/encyclopedia-entry-copy-pdf.pdf>
- Scott Polar Research Institute. (2015). *Fotografia presa pel Capità Scott a l'Antàrtida (1910–1913)* [Fotografia]. University of Cambridge. <https://www.spri.cam.ac.uk/museum/exhibitions/scottphotos/>
- Carrascosa, F. (2025, 9 de març). *La filmografia de los hermanos Lumière: Del documental la comèdia*. https://historia.nationalgeographic.com.es/a/filmografia-hermanos-lumiere-documental-a-comedia_23211 (10/05)
- Ene, L., Fioroni, M., Fontaine, G., Grece, C., Kanzler, M., Lacourt, A., Munch, É., Radel-Cormann, J., Schneeberger, A., & Tran, J.-A. (2025). *Key trends 2025: Television, cinema, video and on-demand audiovisual services – The pan-European picture*. European Audiovisual Observatory. <https://search.coe.int/observatory?i=0900001680b4e91d>
- PROA, ProDocs, & Gusano Films. (2024). *Radiografía del documental: Retos y oportunidades del documental cinematográfico producido en España (2015–2020)*. <https://hemen.eus/wp-content/uploads/2024/04/Radiografia-documental-Press-OK.pdf>

- Jones, H. D. (2020). *Documentary films audiences in Europe: Findings from the Moving Docs Survey*. Moving Docs. https://www.oficinamediaespana.eu/images/media_europa/MovingDocsSurveyReport2020.pdf
- Real Academia Española. (s.f.). *Documental*. <https://dle.rae.es/documental>
- Atresplayer. (2025). *Pàgina de documentals d'Atresplayer* [Captura de pantalla]. Recuperat el maig de 2025, de <https://www.atresplayer.com/documentales/>
- Mitele. (2025). *Pàgina de documentals de Mitele* [Captura de pantalla]. Recuperat el maig de 2025, de <https://www.mitele.es/documentales/>
- RTVE Play (2025). *Pàgina de documentals de RTVE Play* [Captura de pantalla]. Recuperat el maig de 2025, de <https://www.rtve.es/play/documentales/>
- 3Cat. (2025). *Pàgina de documentals i reportatges de 3Cat* [Captura de pantalla]. Recuperat el maig de 2025, de <https://www.3cat.cat/3cat/documentals-i-reportatges/>
- RTVE. (2023). *Justicia para Cecilia* [Documental]. RTVE Play. <https://www.rtve.es/play/videos/en-portada/justicia-para-cecilia/16329158/>
- 3Cat. (2025). *Sempre (im)perfectes*. [Documental]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/28012025/video/6321746/>
- 3Cat. (2025). *El Vietnam: Els nois que van dir no* [Documental]. 3Cat. <https://www.3cat.cat/3cat/el-vietnam-els-nois-que-van-dir-no/video/6335201/>
- Zavala Calva, D. (2010). *Documental televisivo: La transformación del género documental* [Tesina de licenciatura, Universidad de las Américas Puebla]. Repositorio UDLAP. https://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/lco/zavala_c_d/
- Toledo Jofré, M. I. (2012). Sobre la construcción identitaria. *Atenea (Concepción)*, (506), 43 – 56. <https://doi.org/10.4067/S0718-04622012000200004>
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497–529. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.117.3.497>

- Maya Jariego, I. (2004). Sentido de comunidad y potenciación comunitaria. *Apuntes de Psicología*, 22(2), 187–211. <https://doi.org/10.55414/ap.v22i2.50>
- UNESCO. (2003a). *¿Qué es el patrimonio cultural inmaterial?* <https://ich.unesco.org/es/que-es-el-patrimonio-inmaterial-00003>
- Carvajal, A. (2024, 4 de desembre). *La globalización y la homogeneización cultural: ¿Qué estamos perdiendo?*. La Capilla Cultural. <https://lacapillacultural.com/la-globalizacion-y-la-homogeneizacion-cultural-que-estamos-perdiendo/>
- Biouaraine, H. (2024). *Cultural globalizaton in the era of modern Technology and its impact on the individual and society*. Democratic Arabic Center. <https://democraticac.de/?p=95154>
- UNESCO. (2003b). *Convención para la salvaguardia del patrimonio cultural inmaterial*. <https://ich.unesco.org/es/convención>
- Marcos, J. (16 març 2025). *¿Por qué todo parece lo mismo en todas partes?* El país. <https://elpais.com/ideas/2025-03-16/por-que-todo-parece-lo-mismo-en-todas-partes.html>
- Iniciativa Cultural de la Franja. (2012, 18 de juny). *Les associacions de la Franja reclamen el reconeixement dels catalanoparlants a Aragó*. <https://franja.wordpress.com/2012/06/18/les-associacions-de-la-franja-reclamen-el-reconeixement-dels-catalanoparlants-a-arago/>
- La Franja. (2017, 18 de setembre). *Quins pobles són de la Franja?* https://www.lafranja.net/?page_id=971
- Gobierno de Aragón. (2001). *Anteproyecto de Ley de Lenguas de Aragón* [Avantprojecte de llei]. <https://consello.org/pdf/abamproyeuto2001.pdf>
- Marcuello, J. (2005). *Fayón: La historia submergida*. Cremallo de Ediciones.
- Ribera Roca, J. (1967). *Poble de Faió durant la inundació* [Fotografia]. Fons familiar de l'autor.
- Ribera Roca, J. (1967). *Habitants de Faió durant la inundació* [Fotografia]. Fons familiar de l'autor.
- Cris & Foto. (2019). *Ball tradicional de "kintos" al voltant del pollancre* [Fotografia]. Fons personal.

- Audiovisual 451. (2023, 10 de juliol). *Alberto Fernández, de RTVE Play: “Tenemos pocas producciones que traten la diversidad racial y funcional”*. <https://www.audiovisual451.com/alberto-fernandez-de-rtve-play-tenemos-pocas-producciones-que-traten-la-diversidad-racial-y-funcional/>
- Pizarro, M. (2024, 8 de desembre). *Los planes de TVE con su ficción para 2025: “Tener tres series diarias son demasiadas en la programación”*. El Español. https://www.elespanol.com/bluper/series/20241207/planes-tve-ficcion-tener-series-diarias-demasiadas-programacion/906909346_0.html
- 3Cat. (s.d.). *El documental. Más info*. <https://www.3cat.cat/3cat/el-documental/mes-info/>
- 3Cat. (s.d.). *Sense Ficció. Más info*. <https://www.3cat.cat/3cat/sense-ficcio/mes-info/>
- RTVE (2025, 31 de març). *El Consejo de Administración de RTVE aprueba el lanzamiento del canal 2CAT*. <https://www.rtve.es/rtve/20250331/consejo-administracion-rtve-aprueba-lanzamiento-del-canal-2cat/16514249.shtml>
- Coll, B. (2025, 7 d’abril). *El nuevo canal en catalán de RTVE echa a andar evitando el conflicto con TV3: “Queremos neutralizar el retroceso de la lengua catalana”*. El país. <https://elpais.com/espana/catalunya/2025-04-07/el-nuevo-canal-en-catalan-de-rtve-echa-a-andar-evitando-el-conflicto-con-tv3-queremos-neutralizar-el-retroceso-de-la-lengua-catalana.html>
- El Triangle. (2023, 17 de febrer). *La CCMA va pagar a Abacus 74.201 euros per “Negrers, la Catalunya esclavista”, que ha dividit el món independentista*. <https://www.eltriangle.eu/2023/02/17/la-ccma-va-pagar-a-abacus-74-201-euros-pernegrers-la-catalunya-esclavista-que-ha-dividit-el-mon-independentista/>
- El Triangle. (2021, 6 de maig). *TV3 paga 70.000 euros por ‘Jorge Fernández Díaz contra el mal’ realizado por una empresa de José Antich*. <https://www.eltriangle.eu/es/2021/05/06/tv3-paga-70-000-euros-por-jorge-fernandez-diaz-contra-el-mal-realizado-por-una-empresa-de-jose-antich/>
- El Triangle. (2021, 11 d’octubre). *TV3 finança dos nous documentals sobre el cas Altsasu a les productores de Josep Cuní i Isona Passola*. <https://www.eltriangle.eu/2021/10/11/tv3-financa-dos-nous-documentals-sobre-el-cas-altsasu-a-les-productores-de-josep-cuni-i-isona-passola/>

- Gutiérrez, À. (2024, 9 d'abril). *Sólo el 13,9% de los espectadores de TV3 en la TDT tienen menos de 45 años*. Diari Ara. https://es.ara.cat/media/13-9-espectadores-tv3-tdt-45-anos_1_4993524.amp.html
- Universitat Pompeu Fabra. (2016, 30 d'agost). *TV3 se mantiene como cadena más vista, aunque pierde cuota de audiencia*. https://www.upf.edu/es/web/politiques/inicio/-/asset_publisher/fZjeFt1Yyu1I/content/tv3-es-mante-com-a-cadena-mes-vista-tot-i-que-perd-quota-d-audiencia/10193
- Llopart, X. (2023). *Rialb, l'últim pantà* [Pel·lícula]. <https://www.3cat.cat/3cat/rialb-ultim-panta/video/6225901/>
- Burgaya, O. (2024). *Sau: la memòria submergida* [Pel·lícula]. <https://www.rtve.es/play/videos/docu2/sau-memoria-submergida/16364310/>
- Dirección General de Trabajo. (2024, 6 d'abril). *Resolución de 22 de marzo de 2024, por la que se registra y publica el III Convenio colectivo de ámbito estatal de la industria de producción audiovisual (técnicos)*. Boletín Oficial del Estado, núm. 85, 6 de abril de 2024, páginas 1395 a 1465. https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2024-6846
- Generalitat de Catalunya. (s.d.). *Subvencions per a la producció d'obres audiovisuals documentals*. <https://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes/Subvencions-per-a-la-produccio-dobres-audiovisuals-documentals?moda=1>
- Mercat Audiovisual de Catalunya. (2025, 12 de març). *Presentació de la crida de documentals televisius 2025*. <https://audiovisualmac.cat/presentacio-de-la-crida-de-documentals-televisius-2025/>

7. Annexos

7.1. Annex 1: Pressupost

Elaboració pròpia amb plantilla de l'ICEC.

Pressupost del DOCUMENTAL: Faió: Més enllà de l'aigua

Titul:	Faió: Més enllà de l'aigua
Format:	Documental
Empresa productora sol·licitant:	XXXX
Director/a:	Aarón Arbonés Caballero
Empresa/es coproductora/es i nacionalitat/s	XXXX

Instruccions per emplenar aquest document

Omplir les parts ombrejades

1) Pàg. 1 "RESUM", en la primera columna s'ha d'escriure el nom (la nacionalitat) de la productora sol·licitant. A la resta de columnes s'hi faran constar els de les empreses coproductores (indicant la nacionalitat).

Aquesta pàgina s'haurà de datar, segellar i signar per part de la/les productora/es.

2) PARTIDES DE PERSONAL (diversos capítols): Encara que les retencions per IRPF i Seguretat Social consten a les caselles indicades, aquests imports també s'inclouran en el declarat com a "REMUNERACIONS BRUTES"

Les "DIETES" només han de constar en aquesta casella.

La resta de columnes han de recollir els imports que corresponen a les empreses coproductores.

3) RESTA DE PARTIDES (diversos capítols): A la primera columna cal detallar els imports corresponents a la productora sol·licitant. A la resta de columnes s'hi faran constar els imports de conceptes i partides aportats pels coproductors

CAP. 10: Als subcapítols de Seguretat Social (Règim General i Especial) només es fixaran les quotes empresarials, ja que les quotes dels treballadors es declaren als capítols 01, 02 i 0

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

RESUM (1)	PRODUCTORA	COPRODUCTORA 1	COPRODUCTORA 2	Inversió recursos a Catalunya	TOTAL
	XXXX				
Nacionalitat	Catalana				
CAP. 01.- GUIÓ I MÚSICA	-				
	4.744,92	0,00	0,00	0,00	4.744,92
CAP. 02.- PERSONAL ARTÍSTIC	-				
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CAP. 03.- EQUIP TÈCNIC	-				
	61.722,26	0,00	0,00	0,00	61.722,26
CAP. 04.- ESCENOGRAFIA	-				
	13,98	0,00	0,00	0,00	13,98
CAP. 05.- EST. RODATGE/SONORITZACIÓ I DIVERSOS PRODUCCIÓ	-				
	11.301,63	0,00	0,00	0,00	11.301,63
CAP. 06.- MAQUINÀRIA, RODATGE I TRANSPORTS	-				
	8.068,70	0,00	0,00	0,00	8.068,70
CAP. 07.- VIATGES, HOTELS I ÀPATS	-				
	6.775,00	0,00	0,00	0,00	6.775,00
CAP. 08.- PEL·LICULA VERGE	-				
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CAP. 09.- LABORATORI	-				
	2.500,00	0,00	0,00	0,00	2.500,00
CAP. 10.- ASSEGURANCES	-				
	450,00	0,00	0,00	0,00	450,00
CAP. 11.- DESPESES GENERALS	-				
	2.035,00	0,00	0,00	0,00	2.035,00
CAP. 12.- DESPESES EXPLOTACIÓ, COMERÇ I FINANÇAMENT	-				
	3.000,00	0,00	0,00	0,00	3.000,00
TOTAL	-				
	100.611,49	0,00	0,00	0,00	100.611,49

Barcelona, 2025

Núm. Compte

En Cap. 01, 02 y 03:

(**) Cal emplenar encara que s' inclogui a la casella anterior.

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

Núm. Compte

Núm. Compte

02.01. Protagonistes

02.01.01

02.01.02.

02.01.03.

02.01.04.

02.01.05.

02.01.06

02.01.07.

02.02. Principals

02.02.01.

02.02.02.

02.02.03.

02.02.04.

02.02.05.

02.02.06.

02.02.07.

02.02.08.

02.02.09.

02.03. Secundaris

02.03.01.

02.03.02.

02.03.03.

02.03.04.

02.03.05.

02.03.06.

02.03.07.

02.03.08.

02.03.09.

Ròssec CAPÍTOL 02

[illegible]

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

Núm. Compte			REMUNERACIONS	RETENCIONS (**)		DIETES	Coproductora	Coproductora	Inversió recursos a Catalunya
			BRUTES (*)	IRPF	SEG. SOCIAL				
02.03. Secundaris			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			0	0	0	0	0	0	0
02.03.10.									
02.03.11.									
02.03.12.									
02.03.13.									
02.03.14.									
02.03.15.									
02.04. Petites parts			0	0	0	0	0	0	0
02.04.01.									
02.04.02.									
02.05. Figuració			0	0	0	0	0	0	0
02.05.01.	Agrupacions								
02.05.02.	Local								
02.05.03.	Local a								
02.05.04.	Local a								
02.05.05.	Dobles de llums								
02.05.06.									
02.05.07.									
02.05.08.									
02.06. Especialistes			0	0	0	0	0	0	0
02.06.01.	Dobles en acció								
02.06.02.	Mestre d' armes								
02.06.03.	Especialistes								
02.06.04.	Caballistes								
02.06.05.									
02.06.06.									
Ròssec CAPÍTOL 02			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

			REMUNERACIONS	RETENCIONS (**)		DIETES	Coproductora	Coproductora	Inversió recursos a Catalunya
			BRUTES (*)	IRPF	SEG. SOCIAL				
Núm. Compte			35.321,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.03. Fotografia.			10.621,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.03.01.	Director/a fotografia		6.887,92						
03.03.02.	Segon/a operador/a		1.433,41						
03.03.03.	Ajudant/a (foquista)								
03.03.04.	Auxiliar de càmera								
03.03.05.	Fotògraf/a d' escenes								
03.03.06.	Operador/a Steadicam								
03.03.07.	Operador subacuàtic	Material inclòs	1.500,00						
03.03.08.	Operador dron	Material inclòs	800,00						
03.04. Decoració			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.04.01.	Decorador/a								
03.04.02.	Ajudant/a decoració								
03.04.03.	Ambientador/a								
03.04.04.	Atrecistes								
03.04.05.	Tapisser/a								
03.04.06.	Constructor/a cap								
03.04.07.	Pintor/a								
03.04.08.	Pintor/a								
03.04.09.	Fuster								
03.04.10.	Fuster								
03.04.11.	Ajudants d'atrecista								
03.04.12.	Ajudant/a decoració								
03.04.13.	Coordinador/a decoració								
03.04.14.									
03.04.15.									
03.04.16.									
Ròssec CAPÍTOL 03			45.943,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

				REMUNERACIONS	RETENCIONS (**)		DIETES	Coproductora	Coproductora	Inversió recursos a Catalunya
				BRUTES (*)	IRPF	SEG. SOCIAL				
Núm. Compte				45.943,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.05.		Sastreria		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.05.01.	Figurinista		-							
03.05.02.	Cap Sastreria		-							
03.05.03.	Sastre/sastressa		-							
03.05.04.	Ajudants de vestuari		-							
03.05.05.			-							
03.05.06.			-							
03.06.		Maquillatge		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.06.01	Maquillador/a		-							
03.06.02.	Ajudant/a		-							
03.06.03.	Auxiliar		-							
03.06.04.			-							
03.06.05.			-							
03.06.06.			-							
03.07.		Perruqueria		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.07.01.	Perruquer/a		-							
03.07.02.	Ajudant/a		-							
03.07.03.	Auxiliar		-							
03.07.04.			-							
03.07.05.			-							
03.07.06.			-							
03.08.		Efectes especials i efectes sonors		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.08.01.	Cap efectes especials		-							
03.08.02.	Ajudant/a		-							
03.08.03.	Armer/a		-							
03.08.04.			-							
		Ròssec CAPÍTOL 03	-	45.943,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

Núm. Compte			REMUNERACIONS	RETENCIONS (**)		DIETES	Coproductora	Coproductora	Inversió recursos a Catalunya
			BRUTES (*)	IRPF	SEG. SOCIAL				
03.08.	Efectes especials i efectes sonors		45.943,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.08.05.	Cap efectes sonors								
03.08.06.	Ambients								
03.08.07.	Efectes sala								
03.08.08.									
03.08.09.									
03.08.10.									
03.08.11.									
03.09.	Sò		9.405,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.09.01.	Cap	Material inclòs	8.358,48						
03.09.02.	Ajudant/a	Material inclòs							
03.09.03.	Post-producció		1.047,00						
03.09.04.	Ajudant/a								
03.09.05.									
03.09.06.									
03.10.	Muntatge		6.373,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03.10.01.	Muntador/a		4.803,00						
03.10.02.	Ajudant/a								
03.10.03.	Auxiliars								
03.10.04.	Etalonatge		1.047,00						
03.10.05.	Grafismes		523,50						
03.10.06.									
03.10.07.									
03.10.08.									
03.10.09.									
03.10.10.									
03.10.11.									
	Ròssec CAPÍTOL 03		61.722,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

CAPÍTOL 04.- Escenografia

Núm. Compte

04.01. Decorats i escenaris

04.01.01.	Construcció i muntatge de decorats	
04.01.02.	Enderroc decorats	
04.01.03.	Construcció en exteriors	
04.01.04.	Construcció en interiors naturals	
04.01.05.	Maquetes	
04.01.06.	Telonets	
04.01.07.	Lloguer decorats	
04.01.08.	Lloguer d' interiors naturals	
04.01.09.		
04.01.10.		
04.01.11.		
04.01.12.		

04.02. Ambientació

04.02.01.	Mobiliari llogat	
04.02.02.	Atrezzo llogat	
04.02.03.	Mobiliari adquirit	
04.02.04.	Atrezzo adquirit	
04.02.05.	Jardineria	
04.02.06.	Armeria	
04.02.07.	Vehicles en escena	
04.02.08.	Àpats en escena	
04.02.09.	Material efectes especials	
04.02.10.	Material fungible	
04.02.11.		
04.02.12.		
04.02.13.		

Ròssec **CAPÍTOL 04**[illegible]

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

Núm. Compte			XXXX	Coprodutora	Coprodutora	Inversió recursos a Catalunya
			0,00	0,00	0,00	0,00
			0,00	0,00	0,00	0,00
04.03.01.	Vestuari llogat					
04.03.02.	Vestuari adquirit					
04.03.03.	Sabateria					
04.03.04.	Complements					
04.03.05.	Complements					
04.03.06.	Materials sastreria					
04.03.07.	Bugaderia					
04.03.08.						
04.03.09.						
04.04.	Semovents i carruatges		0,00	0,00	0,00	0,00
04.04.01.	Animals					
04.04.02.						
04.04.03.	Quadres i pinsos					
04.04.04.						
04.04.05.						
04.04.06.	Carruatges					
04.04.07.						
04.04.08.						
04.04.09.						
04.05.	Varis		13,98	0,00	0,00	0,00
04.05.01.	Material perruqueria					
04.05.02.	Material maquillatge	Polvos matificantes	13,98			
04.05.03.						
04.05.04.						
04.05.05.						
04.05.06.						
04.05.07.						
	TOTAL CAPÍTOL 04		13,98	0,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

CAPÍTOL 05.- Estudis rodatge/sonorització i varis producció

Núm compte

05.01. Estudis de rodatge

05.01.01.	Lloguer de platós	Permisos
05.01.02.	Rodatge en exteriors estudi	
05.01.03.	Flux elèctric de l'estudi	
05.01.04.		
05.01.05.	Instal·lacions complementàries	
05.01.06.		
05.01.07.		
05.01.08.		
05.01.09.		

05.02. Muntatge i sonorització

05.02.01.	Sala de muntatge	
05.02.02.	Sala de projecció	
05.02.03.	Sala de doblatge	
05.02.04.	Sala d'efectes sonors sala	
05.02.05.	Enregistrament barreges	
05.02.06.	Enregistrament banda sonora	
05.02.07.	Transcripcions magnètiques	
05.02.08.	Repicat a òptic (DAT 5")	
05.02.09.	Sala enregistrament cançons	
05.02.10.	Sala enregistrament música fons	
05.02.11.	Lloguer instruments musicals	
05.02.12.	Efectes sonors arxiu	
05.02.13.	Drets discogràfics música	
05.02.14.	Drets discogràfics cançons	
05.02.15.	Transcripcions a video per al muntatge	
05.02.16.	Sala de post-producció	
05.02.17.		
05.02.18.		

Ròssec CAPÍTOL 05

[illegible]

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

05.03. Varis producció

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

Núm compte

06.01. Maquinària i elements de rodatge

06.01.01.	Càmera principal	Sony α7s III + Sony FE 24-70 f/2.8
06.01.02.	Càmeres secundàries	Sony α7s III
06.01.03.	Objectius especials i complementaris	Sony FE 50mm F1.4 + Sony FE 70-200mm
06.01.04.	Accessoris	
06.01.05.	Discs durs (x2)	SanDisk Extreme PRO SSD Externo Portàtil
06.01.06.	Tripode	Sachtler 20
06.01.07.	Material il·luminació llogat	
06.01.08.	Material maquinistes llogat	
06.01.09.	Material il·luminació adquirit	
06.01.10.	Material maquinistes adquirit	
06.01.11.	Grues	
06.01.12.	Altres materials il·luminació maquinistes	
06.01.13.	Càmera mòbil	
06.01.14.	Plataforma	
06.01.15.	Grup electrògen	
06.01.16.	Carburant grup	
06.01.17.	Helicòpters, avions, etc.	
06.01.18.		
06.01.19.	Ronin RS3 PRO	
06.01.20.		
06.01.21.	Equip de so principal	Inclòs amb el cap de so
06.01.22.	Equip de so complementari	
06.01.23.	Flux elèctric (escomesa)	
06.01.24.		
06.01.25.		
06.01.26.		
06.01.27.		
06.01.28.		

Ròssec **CAPÍTOL 06**[illegible]

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

06.02. Transports

TOTAL CAPÍTOL 06 -

8.068,70	0,00	0,00	0,00
----------	------	------	------

CAPÍTOL 07.- Viatges, hotels i àpats

Núm compte

				XXXX	Coprodutora	Coprodutora	Inversió recursos a Catalunya
07.01. Localitzacions.				200,00	0,00	0,00	0,00
07.01.01.	Viatge (lloc i data)	5 viatges (Agost 2024 - Maig 2025)	-	200,00			
07.01.02.	Viatge (lloc i data)		-				
07.01.03.	Viatge (lloc i data)		-				
07.01.04.	Despeses localitzacions		-				
07.01.05.	Despeses locomoció		-				
07.01.06.			-				
07.01.07.			-				
07.01.08.			-				
07.02. Viatges.				0,00	0,00	0,00	0,00
07.02.01.	persones a avions		-				
07.02.02.	persones a altres mitjans transport		-				
07.02.03.	persones a altres mitjans transport		-				
07.02.04.	persones a altres mitjans transport		-				
07.02.05.			-				
07.02.06.			-				
07.02.07.			-				
07.03. Hotels i àpats.				6.575,00	0,00	0,00	0,00
07.03.01.	Facturació hotel		-				
07.03.02.			-				
07.03.03.	Menjars en dates de rodatge		-	4.685,00			
07.03.04.	Hotels		-	1.890,00			
07.03.05.			-				
07.03.06.			-				
07.03.07.			-				
07.03.08.			-				
07.03.09.			-				
TOTAL CAPÍTOL 07				6.775,00	0,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

CAPÍTOL 08.- Pel·licula verge.

Núm compte

08.01. Negativ.

08.01.01.	Negatiu de color - ASA	
08.01.02.	Negatiu de color - ASA	
08.01.03.	Negatiu de blanc i negre	
08.01.04.	Negatiu de so	
08.01.05.	Internegatiu	
08.01.06.	<i>Duplicating</i>	
08.01.07.		
08.01.08.		

08.02. Positiu.

08.02.01.	Positiu imatge color	
08.02.02.	Positiu imatge blanc i negre	
08.02.03.	Positiu primera còpia estàndard	
08.02.04.	Positiu segona còpia estàndard	
08.02.05.	Interpositiu	
08.02.06.	<i>Lavender</i>	
08.02.07.		

08.03. Magnètic i varis

08.03.01.	Magnètic 35/16 mm (nou)	
08.03.02.	Magnètic 35/16 mm (usat)	
08.03.03.	Magnètic 1/4 polzada	
08.03.04.		
08.03.05.	Material fotografies escenes	
08.03.06.	Altres materials	
08.03.07.	Varis	
08.03.08.	(Cintes DAT 45')	
08.03.09.		

TOTAL CAPÍTOL 08 -

XXXX	Coproductora	Coproductora	Inversió recursos a Catalunya
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

CAPÍTOL 09.- <i>Laboratori.</i>		XXXX	Coprodutora	Coprodutora	Inversió recursos a Catalunya
Núm compte.					
09.01. <i>Revelat.</i>		0,00	0,00	0,00	0,00
09.01.01. D'imatge a color					
09.01.02. D'imagen en blanc i negre					
09.01.03. D'internegatiu					
09.01.04. De <i>duplicating</i>					
09.01.05. De so					
09.01.06.					
09.02. <i>Positiu.</i>		0,00	0,00	0,00	0,00
09.02.01. D'imatge a color					
09.02.02. D'imatge en blanc i negre					
09.02.03. D'interpositiu					
09.02.04. De <i>Lavender</i>					
09.02.05. De primera còpia estàndard					
09.02.06. De segona còpia estàndard					
09.02.07.					
09.03. <i>Varis.</i>		2.500,00	0,00	0,00	0,00
09.03.01. Tall de negatius					
09.03.02. Descartament					
09.03.03. Classificació i arxiu					
09.03.04. Sincronització negatius					
09.03.05. Altres treballs (Telecinemes)					
09.03.06. Trucateges (fosos)					
09.03.07. Títols de crèdit					
09.03.08. Laboratori fotografies					
09.03.09. Animació					
09.03.10. Imatges d'arxiu	Cesió d'imatges i videos (valor estimat)	2.500,00			
09.03.11. Varis					
09.03.12.					
09.03.13.					
TOTAL CAPÍTOL 09		2.500,00	0,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

CAPÍTOL 10.- Assegurances

Núm compte

10.01. *Assegurances.*

10.01.01.	Assegurança de negatiu				
10.01.02.	Assegurança de materials de rodatge	Inclòsa al preu dels lloguers			
10.01.03.	Assegurança de responsabilitat civil		450,00		
10.01.04.	Assegurança d'accidents				
10.01.05.	Assegurança d'interrupció de rodatge				
10.01.06.	Assegurança de bona fi				
10.01.07.					
10.01.08.	Seguretat Social (Règ. Artistes) (Quotes d'empresa)				
10.01.09.	Seguretat Social (Règ. General) (Quotes d'empresa)				
10.01.10.					
10.01.11.					
10.01.12.					
10.01.13.					
10.01.14.					
10.01.15.					
10.01.16.					
10.01.17.					
10.01.18.					
10.01.19.					
10.01.20.					
10.01.21.					
10.01.22.					
10.01.23.					
10.01.24.					
10.01.25.					
10.01.26.					
TOTAL CAPÍTOL 10			450,00	0,00	0,00

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

CAPÍTOL 11.- Despeses generals

Núm compte

11.01. *Generals.*

11.01.01.	Lloguer d'oficina	1 mes coworking
11.01.02.	Personal administratiu	
11.01.03.	Missatgeeria	
11.01.04.	Correu i telègrafs	
11.01.05.	Telèfons	
11.01.06.	Taxis i despeses de locomoció fora de dates de rodatge	
11.01.07.	Llum, aigua, neteja	
11.01.08.	Material d' oficina	
11.01.09.	Àpats pre i post rodatge	
11.01.10.	Gestoria assegurances socials	
11.01.11.	Fotocòpies	
11.01.12.	Varis	
11.01.13.		
11.01.14.		
11.01.15.		
11.01.16.		
11.01.17.		
11.01.18.		
11.01.19.		
11.01.20.		
11.01.21.		
11.01.22.		
11.01.23.		
11.01.24.		
11.01.25.		
11.01.26.		

TOTAL CAPÍTOL 11

[illegible]

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

CAPÍTOL 12.- Despeses d'explotació, comercial i financers

Núm compte

12.01. CRI i còpies

12.01.01.	CRI o Internegatiu		-
12.01.02.	Còpies		-
12.01.03.	(TELECINEMA)		-
12.01.04.			-
12.01.05.			-

12.02. Publicitat.

12.02.01.	Material publicitari	Peces xarxes + Poster	-
12.02.02.	Lloguer sala de projecció		-
12.02.03.			-
12.02.04.	Tràiler (*)	fet amb mitjans propis	-
12.02.05.	Making off		-
12.02.06.	Varis		-
12.02.07.	Community manager		-
12.02.08.			-
12.02.09.			-
12.02.10.			-

12.03. Interessos passius.

12.03.01.	Interessos pasius i despeses de negociació de préstecs oficials		-
12.03.02.			-
12.03.03.			-
12.03.04.			-
12.03.05.			-
12.03.06.			-

12.04. Auditoria

Auditoria

TOTAL CAPÍTOL 12

XXXX	Coprodutora	Coprodutora	Inversió recursos a Catalunya
0	0	0	0
3.000	0	0	0
450,00			
500,00			
1.500,00			
200,00			
350,00			
0	0	0	0
0	0	0	0
1.200,00			
3.000,00	0,00	0,00	0,00

(*) Laboratori, còpies, difusió.

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

	TOTALS	TOTALS AMB LÍMITS	OBSERVACIONS
CAP. 01.- GUIÓ I MÚSICA	4.744,92	4.744,92	Sense incloure-hi productor executiu
CAP. 02.- PERSONAL ARTÍSTIC	0,00	0,00	
CAP. 03.- EQUIP TÈCNIC	57.347,85	57.347,85	
CAP. 04.- ESCENOGRAFIA	13,98	13,98	
CAP. 05.- EST. RODATGE/SONORITZACIÓ I DIVERSOS PRODUCCI	11.301,63	11.301,63	
CAP. 06.- MAQUINÀRIA, RODATGE I TRANSPORTS	8.068,70	8.068,70	
CAP. 07.- VIATGES, HOTELS I ÀPATS	6.775,00	6.775,00	
CAP. 08.- PEL·LICULA VERGE	0,00	0,00	
CAP. 09.- LABORATORI	2.500,00	2.500,00	
CAP. 10.- ASSEGURANCES	450,00	450,00	
COST DE REALITZACIÓ	91.202,08	91.202,08	Subtotal
Productor executiu	4.374,41	4.374,41	Límit màxim: 5% del subtotal
Despeses generals (Cap. 11)	2.035,00	2.035,00	Límit màxim: 7% del subtotal
Publicitat (Cap. 12.02.)	3.000,00	3.000,00	Límit màxim: 40% del subtotal
Interessos passius (Cap. 12.03.)	0,00	0,00	Límit màxim: 20% del subtotal
Còpies (Cap. 12.01.)	0,00	0,00	A qualsevol idioma de l'Estat espanyol
Doblatge/subtitulat	0,00	0,00	
Informe econòmic, auditoria	0,00	0,00	
COST TOTAL	100.611,49	100.611,49	

Annex 1: Pressupost del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies (2025).

7.2. Annex 2: Pla de finançament

PLA DE FINANÇAMENT DOCUMENTALS DESTINATS A SER EMESOS PER TELEVISIÓ 2024

Títol del projecte:		Faió: Més enllà de l'aigua							
Coproducció									
Coproducció amb empreses no sol·licitants									
PRODUCTORES INDEPENDENTS									
		NOM EMPRESA		CCAA / PAÍS	SOL·LICITANT	%DRETS	DESPESA PREVISTA	%DESPESA PREVISTA	
Productora 1		Productora 1				0.00%	100.611,49 €	100.00%	
Productora 2						0.00%	0.00 €	0.00%	
Productora 3						0.00%	0.00 €	0.00%	
Productora 4						0.00%	0.00 €	0.00%	
						0.00%	100.611,49 €	100.00%	
PRESSUPOST TOTAL		100.611,49 €	Llengua Versió original de rodatge		CATALÀ				
Despesa prevista productora/es sol·licitant/s		0.00 €							
Sol·licitat ajut ICEC (indicar import sol·licitat)		25.000,00 €							
%Ajut sol·licitat sobre cost assumit		#DIV/0!							
TIPOLOGIA FINANÇAMENT DE LES PRODUCTORES SOL·LICITANTS			NOM FONT FINANÇAMENT	Productora que s'adjudica la font	IMPORT €	%	ACREDITAT SÍNO	IMPORT ACREDITAT	%PRESSUPOST TOTAL
TELEVISIONS PÚBLIQUES NACIONALS TELEVISIONS PÚBLIQUES INTERNACIONALS TELEVISIONS PRIVADES NACIONALS TELEVISIONS PRIVADES INTERNACIONALS PLATAFORMES DE VOD (de pagament)	Plataformes VOD				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%
					0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%
					0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%
	Televisions (Coproducció)	RTVE	Productora 1	20.000,00 €	19.88%	NO	0.00 €	0.00%	
		3Cat	Productora 1	20.000,00 €	19.88%	NO	0.00 €	0.00%	
		La Xarxa +	Productora 1	20.000,00 €	19.88%	NO	0.00 €	0.00%	
	Televisions (Drets d'antena)	Aragón TV	Productora 1	5.000,00 €	4.97%	NO	0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
	TOTAL TELEVISIONS I PLATAFORMES				65.000,00 €	64.60%		0.00 €	0.00%
	DISTRIBUÏDORES NACIONALS DISTRIBUÏDORES INTERNACIONALS				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%
					0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
TOTAL DISTRIBUÏDORES				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
AJUTS PÚBLICS NACIONALS AJUTS PÚBLICS INTERNACIONALS		Ayuntamiento de Fayón	Productora 1	2.245,00 €	2.23%	SI	2.245,00 €	2.23%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
		Ajut atorgable ICEC	Sol·licitant/s	25.000,00 €	24.85%	NO	0.00 €	0.00%	
TOTAL AJUTS PÚBLICS				27.245,00 €	27.08%		2.245,00 €	2.23%	
RECURSOS PROPIS (màxim sobre pressupost: 13% VOCAT / 15% ALTRES LLINGÜES)		TOTAL RECURSOS PROPIS				0.00%		0.00 €	0.00%
CAPITALITZACIÓ (màxim 5% pressupost)	Capitalitzacions	Treball de director	Productora 1	3.976,49 €	3.95%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
	TOTAL CAPITALITZACIONS				3.976,49 €	3.95%		0.00 €	0.00%
INVERSIÓ PRIVADA	Inversions privadas	Asociación de Empresarios y Emprendedores de Fayón	Productora 1	2.500,00 €	2.48%	NO	0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
			0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%		
TOTAL INVERSIONS PRIVADES				2.500,00 €	2.48%		0.00 €	0.00%	
APORTACIONS EN ESPÈCIE (màxim 20% cost de realització)	Aportacions en espècie	Asociación de Pescadores La Reixaga	Productora 1	1.890,00 €	1.88%	NO	0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
				0.00 €	0.00%		0.00 €	0.00%	
	TOTAL APORTACIONS EN ESPÈCIE				1.890,00 €	1.88%		0.00 €	0.00%
SUBTOTAL FINANÇAMENT PRODUCTORES SOL·LICITANTS				100.611,49 €	100.00%		2.245,00 €	2.23%	

Annex 2: Pla de finançament del projecte elaborat a partir de plantilla de l'ICEC amb dades pròpies.

7.3. Annex 3: One-page i cartes d'interès

One-page

AARONARBONES@GMAIL.COM

+34 680.60.23.05

Faió: més enllà de l'aigua

VAN INUNDAR CASES I CARRERS, PERÒ NO VAN SEPULTAR EL POBLE

DOCUMENTAL
55 MINUTS
CATALÀ

Les aigües del riu Ebre van submergir Faió. Avui, els seus habitants reconstrueixen la seva història mentre busquen que els defineix com a comunitat.

SINOPSI

L'any 1967, Faió va quedar submergit sota les aigües del pantà de Riba-roja. Els seus habitants es van haver de decidir entre marxar o quedar-se a un nou poble que construiria l'ENHER. Avui, els nens i joves d'aquella generació reconstrueixen la història del poble a base de records i fotografies. Avui, Faió ha recuperat les seves tradicions, però sorgeixen preguntes que reflexionen sobre la identitat de la comunitat. Què és un poble? Són les seves cases i carrers, o pot sobreviure a la seva destrucció física?

Imatges d'arxiu i testimonis assegurats

PER QUÈ AQUESTA HISTÒRIA?

La història de Faió, tot és veritat universal. Un poble obligat a refer-se, a forjar gairebé de zero una identitat comuna. Una reflexió sobre com es construeixen la memòria i les tradicions, i sobre com basem la nostra identitat en elles. Una història real en la que tothom s'hi pot reflectir, i on tots podem identificar el nostre poble. El meu poble es Faió, el nou, i aquest documental, és també una manera d'homenatjar les meves arrels.

possibles finestres de distribució

3cat **ARAGÓN TV** **rtve**

Annex 3a: One-page del projecte (Elaboració pròpia amb imatges de fons propi i familiar).

Carta de interès de l'Ajuntament de Faió

Ayuntamiento de Fayón
Plaza Mayor, s/nº - 50795 FAYÓN - Zaragoza

Carta de Intención de Apoyo Institucional al proyecto audiovisual: Faió: Més enllà de l'aigua

Ayuntamiento de Fayón
Plaza Mayor, s/n.
50795, Fayón
Tel. 976 63 59 59 | fayon@fayon.es
CIF: P5010600D

Fayón, 19 de abril de 2025

A la atención de:
Aarón Arbonés Caballero | [REDACTED]
Responsable del proyecto: Faió: Més enllà de l'aigua
[REDACTED] | [REDACTED]@gmail.com

El Ayuntamiento de Fayón manifiesta, a través de su representante legal, su interés y plena disposición para colaborar en el desarrollo del proyecto audiovisual titulado Faió: Més enllà de l'aigua, promovido por Aarón Arbonés Caballero.

Reconociendo el alto valor cultural, patrimonial y social de esta iniciativa, así como su potencial

para contribuir a la visibilidad y proyección del municipio, el Ayuntamiento expresa su voluntad de participar mediante:

- Cesión de espacios para rodaje dentro del término municipal de Fayón.
- Cesión de material documental, fotográfico y videográfico del archivo municipal.
- Apoyo logístico, en los términos que se convengan.

Esta declaración no es vinculante, y dicha colaboración se formalizará a través del correspondiente convenio institucional, conforme a la normativa legal y administrativa vigente, y tras la aprobación por parte de los órganos competentes del Ayuntamiento.

Permanecemos a disposición del equipo promotor para avanzar en los detalles de esta colaboración de forma transparente y beneficiosa para ambas partes.

Atentamente,

Firma:

Roberto Cabistany Díaz | Alcalde - Ayuntamiento de Fayón

Annex 3b: Carta d'interès signada per Roberto Díaz Cabistany, alcalde de Faió. Document cedit expressament per a aquest projecte (2025).

Carta d'interès de l'Associació de Pescadors La Reixaga

Carta de Intenció de col·laboració en el projecte audiovisual: *Faió: Més enllà de l'aigua*

Juan José Roca Llop
Asociación de Pescadores La Reixaga
Polígono Industrial Vintem
Nave 1 Local Asociados
1ª Planta Despacho 2
50795 Fayón
lareixaga@gmail.com
G50485259

A l'atenció de:
Aarón Arbonés Caballero | [REDACTED]
Responsable del projecte: *Faió: Més enllà de l'aigua*
[REDACTED]@gmail.com

Por mitjà de la present, jo, **Juan José Roca Llop** en qualitat de representant legal de la **l'Associació de Pescadors La Reixaga de Faió**, manifesto el meu interès en col·laborar en el projecte audiovisual titulat *Faió: Més enllà de l'aigua*, promogut per Aarón Arbonés Caballero.

Considerem que aquest projecte representa una oportunitat de gran valor cultural, social i artístic, i compartim els seus objectius i interessos. Por això, expremem la nostra voluntat de participar mitjançant:

- ☐ Una aportació econòmica de ____€
- ☒ Cessió d'espais per a rodar en el nostre establiment ubicat en **[Refugi de pescadors instal·lacions la Reixaga]**
- ☒ Altres **[personal humà en el cas que faci falta, membres de la Junta]**

Aquesta col·laboració es formalitzarà a través del corresponent conveni o contracte de col·laboració. Aquesta carta té únicament caràcter declaratiu i no vinculant, i està subjecta a la formalització de l'acord entre ambdues parts, així com el compliment de la normativa fiscal i legal vigent en matèria de subvencions, patrocinis o deduccions fiscals, en caso de que fos aplicable. Quedem a disposició de l'equip del projecte per a mantenir futures converses que permetin concretar los terminis d'aquesta col·laboració i articular els mecanismes legals i financers corresponents.

Atentament,

Juan José Roca Llop
President

Sociedad Recreativa y Cultural Juventud Fayonense

Carta de Intenció de col·laboració en el projecte audiovisual: *Faió: Més enllà de l'aigua*

Aitor Solé Sabaté
Sociedad Recreativa Cultural Juventud Fayonense
Plaza Mayor 11
50795, Fayón, Zaragoza
676955194 sociedadfayonense@gmail.com
G50112903

Fayón, 20 de maig de 2025

A l'atenció de:

Aarón Arbonés Caballero | [REDACTED]
Responsable del projecte: *Faió: Més enllà de l'aigua*
[REDACTED]@gmail.com

Por mitjà de la present, jo, **Aitor Solé Sabaté** en qualitat de representant legal de la **Sociedad Recreativa Cultural Juventud Fayonense**, manifesto el meu interès en col·laborar en el projecte audiovisual titulat *Faió: Més enllà de l'aigua*, promogut per Aarón Arbonés Caballero.

Considerem que aquest projecte representa una oportunitat de gran valor cultural, social i artístic, i compartim els seus objectius i interessos. Por això, expremem la nostra voluntat de participar mitjançant:

☐ Una aportació econòmica de ____€

☒ Cessió d'espais per a rodar en el nostre establiment ubicat en **Plaza Mayor 11**

50795, Fayón

☐ Altres **[Escriure les aportacions o serveis amb els que s'està disposat a col·laborar]**

Aquesta col·laboració es formalitzarà a través del corresponent conveni o contracte de col·laboració. Aquesta carta té únicament caràcter declaratiu i no vinculant, i està subjecta a la formalització de l'acord entre ambdues parts, així com el compliment de la normativa fiscal i legal vigent en matèria de subvencions, patrocini o deduccions fiscals, en caso de que fos aplicable.

Quedem a disposició de l'equip del projecte per a mantenir futures converses que permetin concretar los terminis d'aquesta col·laboració i articular els mecanismes legals i financers corresponents.

Atentament,

Aitor Solé Sabaté

President de Sociedad Recreativa Cultural Juventud Fayonense

Annex 3d: Carta d'interès signada per Aitor Solé Sabaté, President de Sociedad Recreativa Cultural Juventud Fayonense. Document cedit expressament per a aquest projecte (2025)